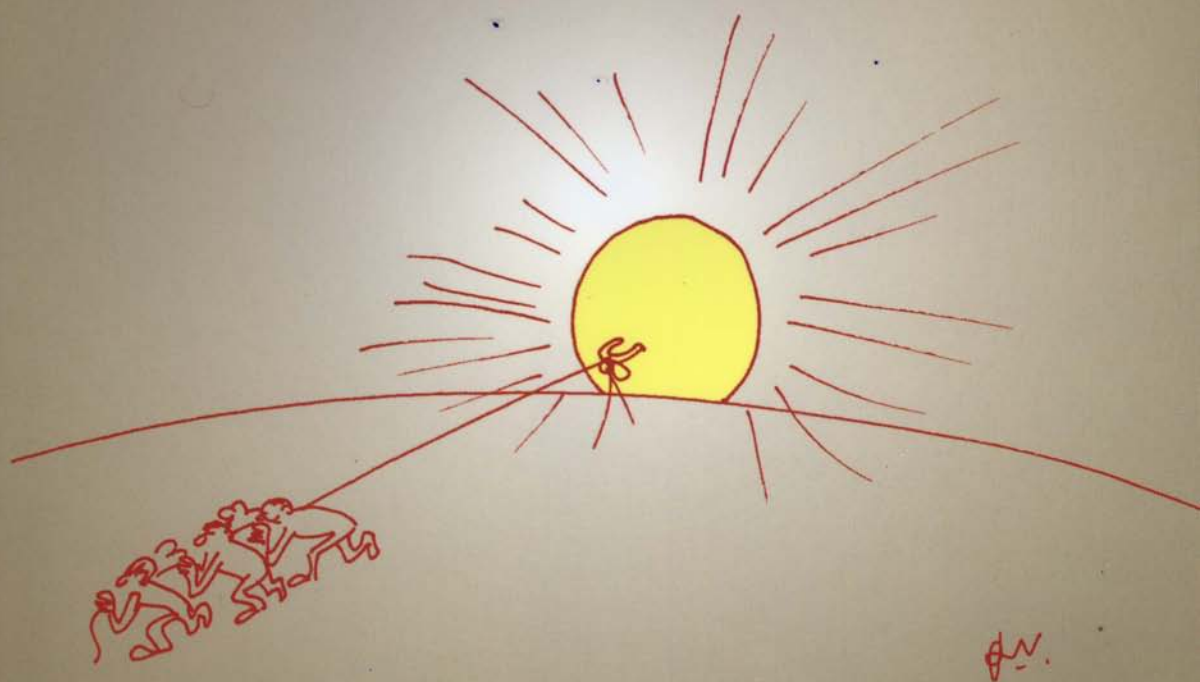

LĪDZDALĪBAS IESPĒJAS VALSTS PĀRVALDĒ

Rokasgrāmata nevalstiskajām
organizācijām un apņēmīgiem indivīdiem

Līdzdalības iespējas valsts pārvaldē

*Rokasgrāmata nevalstiskajām organizācijām
un apņēmīgiem indivīdiem*

Sandra Kļaviņa, Ilze Greiškālņa

Līdzdalības iespējas valsts pārvaldē
Rokasgrāmata nevalstiskajām organizācijām un apņēmīgiem indivīdiem

Izdevums tapis ar Lielbritānijas Padomes finansiālu atbalstu

British Council

Blaumaņa iela 5a, Rīga, LV-1011, tālr.: 7281730, 7285631

www.britishcouncil.lv

Mākslinieks Romans Vitkovskis

Redaktore Lilija Kampāne

Maketētāja Linda Freiberga

Iespiests tipogrāfijā SIA „Madonas poligrāfists”

Atbildīgā par izdevumu Ilze Greiškālņa

Tirāža 3500

ISBN 9984-19-873-1

© Valsts kanceleja, 2006

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 7082800

www.mk.gov.lv

Saturs

Ievads	4
Nevalstisko organizāciju politiskās līdzdalības modelis	6
Kā plānot līdzdalību?	7
Kurā līmenī darboties?	14
Kad iesaistīties?	26
Darba kārtības veidošana un esošās politikas izvērtēšana – darbs ar politiķiem	31
Sadarbība ar valsts institūcijām politikas izstrādes gaitā	35
<i>Konsultatīvās padomes. Darba grupas. Konsultācijas. Ekspertu līdzdalība pētījumos</i>	
Lēmumu saskaņošana un pieņemšana – līdzdalība darbā, kas noris valdības ēkā	44
<i>Valsts sekretāru sanāksmes. Ministru kabineta komitejas sēdes. Ministru kabineta sēdes</i>	
Atzinumu sniegšana un saskaņošanas process	51
Politikas ieviešana – līdzdarbības līgumu slēgšana	55
Politikas ieviešana un izvērtēšana – iespējas izmainīt situāciju	56
Kā sadarboties ar partneriem un mērķauditoriju?	58
 Biežāk izmantotās nevalstisko organizāciju un valsts pārvaldes sadarbības formas	65
<i>Semināri, diskusijas, vēstules</i>	
Biežāk uzdotie jautājumi	67
Terminu skaidrojums	78
Izmantotā literatūra	82
Pielikumi	83

IEVADS

Kāpēc Latvijā sabiedriskajās aktivitātēs pagaidām iesaistās tikai neliela daļa iedzīvotāju? Vai tas ir atkarīgs no mūsu mentalitātes, personiskajām īpašībām vai domas, ka tik un tā nespēsim ietekmēt lēmumu pieņemšanu? Pētījumi un aptaujas liecina, ka pārsvarā cilvēkiem pietrūkst informācijas par notiekošajiem procesiem, par iespējām iesaistīties un līdzdarboties šajos procesos.

Līdzdalība var izpausties dažādi. Varam aktīvi sportot, dziedāt vai palīdzēt bērna skolai sakot apkārtni. Varam ziedot līdzekļus kādai labdarības organizācijai, tādējādi līdzdarbojoties sociāli. Iespējama arī politiskā līdzdalība, par kuru šajā publikācijā vēlamies parunāt mazliet plašāk. **Politiskā līdzdalība** ir iedzīvotāju un nevalstisko organizāciju pārstāvju iesaistīšanās politikas veidošanas procesos, lai panāktu konkrētai sociālai grupai labvēlīgāku lēmumu pieņemšanu. Politiskās līdzdalības līmeni valstī raksturo divi rādītāji: iedzīvotāju piedalīšanās referendumos un vēlēšanās, kā arī iesaistīšanās politikas veidošanas procesos.

Kāpēc politiskā līdzdalība valstij ir tik būtiska? Kāpēc tā ir nepieciešama pašām organizācijām? Nevalstiskās organizācijas valstij ir papildu informācijas avots, tās spēj dziļāk ieskatīties problēmā un sniegt informāciju par sabiedrības attieksmi pret konkrēto jautājumu, var sniegt eksperta konsultācijas un piedāvāt dažādus problēmas risinājumus. Uz klausot nevalstisko organizāciju viedokli, iespējams atrast valstij labāko risinājumu, vienlaikus veicinot arī sabiedrības iesaistīšanos valdībai un tās lēmumu likumībai.

Politiskā līdzdalība pozitīvi ietekmē arī nevalstiskās organizācijas biedrus. Tiek panākta nopietnu sociālu problēmu risināšana, rodas pārliecība, ka sadarbība starp valsts, privāto un nevalstisko sektoru ir iespējama un valstī notiekošie procesi ir ietekmējami un vadāmi. Tāpat uzlabojas zināšanu līmenis, argumentācijas māksla, ceļas pašapziņa, cilvēkiem paplašinās sociālo kontaktu loks.

Sabiedriskās organizācijas, valsts pārvalde un sabiedrība nevar darboties atrauti, tādēļ ir būtiski veicināt sabiedrības un tās pārstāvju – dažādu nevalstisko organizāciju, valsts iestāžu un politiķu – sekmīgāku savstarpējo sadarbību. Jāatzīmē, ka šis process ir nepārtraukts un nepārtraukta un arī tā attīstība un iespējas to pilnveidot.

Mēs ceram sniegt noderīgus padomus tiem, kam ir vēlēšanās ietekmēt lēmumu pieņemšanas gaitu valsts līmenī, bet trūkst informācijas par dažādām iespējām sadarboties ar valsts institūcijām, presi un sabiedrību. Publikācijā iekļauti arī situāciju apraksti, no kuriem varētu gūt zināmu līdzdalības pieredzi, kā arī analizētas neveiksmes un piedāvāts autoru skatījums uz problēmas risinājumu.

Publikācijā izmantoto jēdzienu „**sabiedriskās organizācijas**” un „**nevalstiskās organizācijas**” nozīme ir viena un tā pati. Tie apzīmē organizācijas, kuru mērķis nav peļņas iegūšana, kā tas ir komercorganizācijām, bet gan kuras veidojušās, pamatojoties uz privāto iniciatīvu un sabiedriskā labuma sniegšanu, vai kuras darbojas organizācijas biedru interesēs.

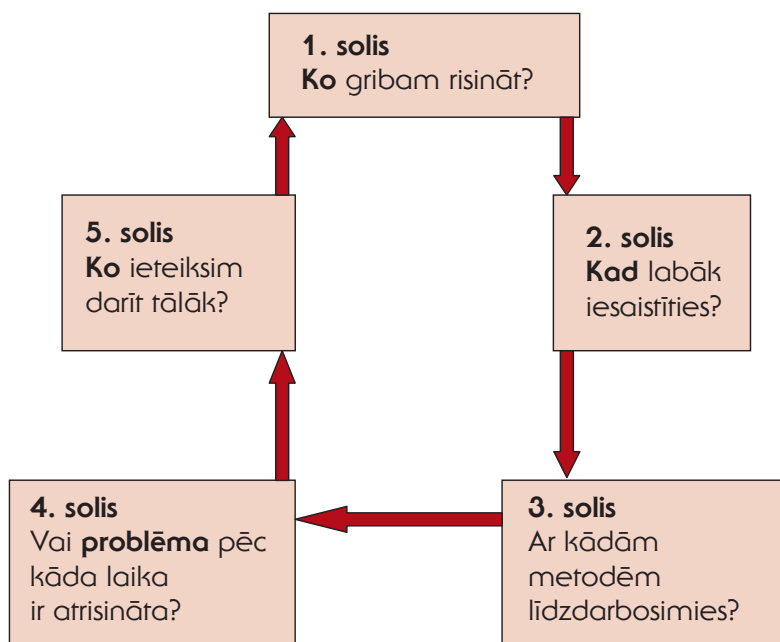
Publikācijā netiek aplūkoti nevalstisko organizāciju sadarbības principi Eiropas Savienībā un pašvaldībās, taču literatūras sarakstā minēti avoti, kur šādu informāciju meklēt. Autori uzskata, ka, kopīgi ar domubiedriem darbojoties kādā nevalstiskajā organizācijā, ir vieglāk sasniegt mērķi. Taču publikācijā aprakstītās metodes var izmantot arī ar nevalstiskajām organizācijām nesaistīti cilvēki, kuri vēlas līdzdarboties politikas veidošanā.

NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU POLITISKĀS LĪDZDALĪBAS MODELIS

Pirms iesaistīšanās politikas procesā un līdzdalības uzsākšanas nevalstiskās organizācijas biedriem ieteicams savā starpā pārrunāt vairākus jautājumus.

Vispirms organizācijas biedru starpā būtu jāvienojas par organizācijas līdzdalības mērķi – kādēļ organizācija grib iesaistīties lēmumu pieņemšanas procesā. Nākamais solis, izvērtējot cilvēkresursus un finansiālās iespējas, – noskaidrot, kad organizācija varētu iesaistīties politikas veidošanā un paust savu viedokli (skat. zīm.). Atkarībā no izvēlēta laika pastāv vairākas metodes, kā sadarboties ar mērķauditoriju un sadarbības partneriem. Nevalstiskās organizācijas veic arī ļoti svarīgu „uzrauga” funkciju, sekojot, vai visi Saeimas un valdības pieņemtie lēmumi tiek ieviesti, kā iepriekš solīts. Ja tas tā nenotiek, būtu nepieciešams laikus par to ziņot iestādēm, kuras ir atbildīgas par šo jautājumu, kā arī rosināt diskusiju sabiedrībā.

Atbildes un ierosmes šo jautājumu risinājumiem var rast šajā izdevumā.

Politiskās līdzdalības sekmīgs priekšnoteikums ir **regularitāte un savlaicīgums**. Jo labāk organizācija ir informēta par valdībā un Saeimā izskatāmajiem aktuālajiem jautājumiem, jo ātrāk tā var reaģēt uz notiekošo, ieteikt savu problēmas risinājumu un sasniegt savas organizācijas darbības mērķus.

KĀ PLĀNOT LĪDZDALĪBU?

Tā kā organizācijas apvieno aktīvus, darboties gribošus cilvēkus, bieži vien tās var sekmīgi panākt iecerēto, reaģējot uz problēmu un aktuālajiem notikumiem. Tomēr paralēli pasākumiem, ko nav iespējams ieplānot laikus, ir arī tādas aktivitātes, kas labāk izdodas, ja ir plānotas laikus un tām ir paredzēti arī atbilstoši finanšu resursi. Darbojoties savā jomā un iegūstot pieredzi, organizācijas tikai iegūtu, ja spētu palūkoties uz savu darbību no malas, apzinoties savus darbības mērķus un uzdevumus tuvākā un tālākā nākotnē. Vienkāršoti organizācijas darbības stratēģiju varētu salīdzināt ar tās „virzošo vektoru” pretim mērķim.

Labāk organizētās interešu grupas ir panākušas nozīmīgu ietekmi politikas veidošanā ministrijās, turpretim citas, kas savu darbību tik labi neplāno, bieži vien paliek nesadzirdētas.

Regulārai darbības plānošanai vajadzētu būt ierastam pasākumam organizācijas biedru vidū. **Galvenie jautājumi**, uz kuriem organizācijas biedriem iesakām rast atbildi, ir šādi:

1. Kas interesē organizāciju? Kādas vērtības organizācijai ir nozīmīgas?

Atbilde uz šo jautājumu organizācijai palīdz formulēt savu misiju un mērķi, kas ir darbības plānošanas sākumposms. **Misija** ir apgalvojuma formā izteikts organizācijas vērtību apkopojums, kas paskaidro būtību, kādēļ organizācija pastāv. Misijas definējumā tiek iekļautas kādas konkrētas sabiedrības grupas vajadzības, par kurām organizācija grib iestāties, un paskaidrots, kādēļ tas ir nepieciešams. Misijas formulējumam jāatbild uz jautājumiem: „Kas mēs esam? Kāpēc mēs pastāvam? Kāpēc organizācijai jādara tas, ko tā dara?”, kā arī jāsniedz paskaidrojums: „Kāds ir organizācijas skatījums uz dzīvi ilgtermiņā?”, „Ko tā vēlas sasniegt, īstenojot savu misiju?”. Misijas formulējumi satur vispārīgus, nemērāmus apgalvojumus.

Piemēri.

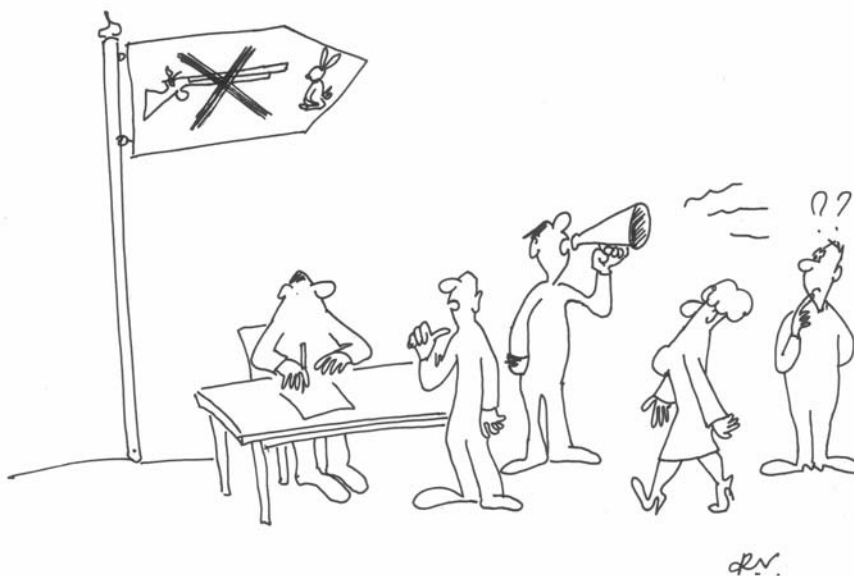
Pasaules dabas fonda misija – veidot nākotni, kurā cilvēki dzīvo harmonijā ar dabu.

Latvijas Jaunatnes padomes misija – jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošana un interešu pārstāvēšana, sekmējot jaunatnes organizāciju nozīmību, veicinot to attīstību, sadarbību un iesaistīšanos sabiedriski politiskajos procesos, lai nodrošinātu demokrātiskas sabiedrības veidošanu Latvijā.

2. Kāda ir mērķauditorija un sadarbības partneri?

Nevalstiskajām organizācijām, plānojot savu līdzdalību politikas veidošanas procesā, būtiski ir noskaidrot mērķa grupu, kuras intereses organizācija aizstāv, kā arī mērķa grupas, kuras netieši ieinteresētas organizācijas pastāvēšanā. Tikpat svarīgi zināt arī sadarbības partnerus, kas palīdzēs veikt iecerēto uzdevumu. Ietekmīgākie sadarbības partneri ir **politiķi (ministri, Saeimas deputāti, partiju pārstāvji), ierēdņi un citas konkrētās jomas nevalstiskās organizācijas, arī starptautiskās organizācijas, uzņēmēji gan Latvijā, gan ārvalstīs. Viena no organizācijas nozīmīgākajām mērķauditorijām ir pašas organizācijas biedri.**

Plašsaziņas līdzekļus var uzskatīt gan par mērķauditoriju, gan arī par kanālu, ar kura starpniecību var sasniegt sabiedrību, to pārliecināt un motivēt, kā arī informēt par savas organizācijas darbību.

3. Kādas ir aktivitātes sadarbībai ar mērķauditoriju un partneriem?

Kuri pasākumi ir prioritāri?

Kad organizācijas biedri ir vienojušies par mērķa formulējumu un apzinājuši savu mērķauditoriju un sadarbības partnerus, tad var formulēt konkrētos organizācijas darbības **mērķus**, vēlams tādā formā, lai vēlāk būtu iespējams izvērtēt to sasniegšanas pakāpi.

Katra mērķa sasniegšanu raksturo viena vai vairāku **uzdevumu** izpilde, kas tiek īstenota, izmantojot dažādas **aktivitātes** kārtējā gada laikā, gan arī nākamo divu vai triju gadu laikā.

Skaidri organizācijas mērķi, uzdevumi, aktivitātes ieskicē organizācijas stratēģiju. Organizācijas stratēģijā rosinām iekļaut kopīgus pasākumus ar katru jūsu sadarbības partneri, kā arī mērķauditorijai adresētus informatīvus pasākumus. Organizācijai rastos iespēja iegūt papildu informāciju labākai līdzdalības plānošanai, ja tiktu analizēti sadarbības partneru viedokļi. Katra grupa uz konkrētu problēmu var reaģēt savādāk, sevišķi sabiedriski jūtīgu jautājumu gadījumos. Tādēļ dažādu līdzdalības pasākumu veiksmes garantija ir zināt, ko vēlams sasniegt, komunicējot ar katru sadarbības partneri un mērķauditoriju.

Organizācijas darbību iespējams analizēt no dažādiem aspektiem, vērtējot gan tās darbību likumdošanas jomā, gan organizācijas kapacitātes paaugstināšanā, gan arī vērtējot komunikāciju ar sadarbības partneriem. Lūk, dažas idejas rezultātu formulējumiem:

- panāktas vēlamās izmaiņas normatīvajos aktos (likumos, Ministru kabineta noteikumos);
- vērā ņemto priekšlikumu un iniciatīvu skaits;
- uzlabota sadarbība ar citām nevalstiskajām organizācijām un panāktas izmaiņas organizāciju statusā (izveidota apvienība u.tml.);
- organizācijas budžeta pieaugums;
- palielinājusies organizācijas atpazīstamība, par ko liecina efektīvāka sadarbība ar valsts pārvaldi, biedru skaita pieaugums un plašsaziņas līdzekļu interese;
- pieaug organizācijas dzīvotspēja, darbības ilgtspēja – tā veiksmīgi sedz administratīvos izdevumus un algo štatu;
- noslēgti līdzdarbības līgumi, saskaņā ar kuriem organizācijai tiek deleģēts valsts uzdevums ar attiecīgu finansējumu;
- pilnveidojušās nevalstisko organizāciju biedru zināšanas, prasmes;
- uzlabojušies kontakti ar citām nevalstiskajām organizācijām;
- veikta apmācība.

Lai būtu vieglāk koordinēt organizācijas darbību un laikus saplānot pasākumus, iesakām stratēģijas mērķus un to sasniegšanai paredzētos uzdevumus, rezultātus un aktivitātes formulēt **rīcības plānā**. Ieteicams norādīt prioritāros uzdevumus, lai vieglāk varētu plānot pieejamos cilvēkresursus vai finanses, ja resursi ir ierobežoti.

Iespējamais rīcības plāna pasākumu tabulas formāts

Mērķis/ Uzdevums	Darbības rezultāts	Sasniegšanas veids (aktivitātes)	Atbildīgais	Izpildes termiņš	Ieguldījums- finanšu resursi/ cilvēkresursi

Pirms sākat iesaistīties, labāk iepazīstiet paši sevi!

Nākamais piemērs parāda, kā organizācijas stratēģijā savstarpēji saistīts mērķu, uzdevumu un aktivitāšu formulējums, kur katrai aktivitātei paredzēts savs darbības rezultāts.

Piemērs.

UNESCO Latvijas Nacionālās komitejas (LNK) darbības stratēģija 2002.–2007.gadam (fragments)

UNESCO LNK misija:

- 1) dot ieguldījumu Latvijas sabiedrības un visas cilvēces attīstībā, sekmējot pasaules valstu intelektuālo sadarbību izglītībā, zinātnē un kultūrā;
- 2) popularizēt Latvijas izglītības, zinātnes un kultūras sasniegumus, pozitīvo pieredzi un tradīcijas, tādējādi veidojot pozitīvu Latvijas tēlu pasaulē.

UNESCO LNK prioritārās mērķa grupas:

Jaunieši, skolotāji un pasniedzēji, radošo profesiju pārstāvji, Latvijas zinātnieki.

Sadarbības partneri:

Izglītības un zinātnes ministrija, Nacionālais forums „Izglītība visiem”, Sabiedrības integrācijas fonds, Sorosa fonds – Latvija, UNICEF LNK, UNDP Latvija, Pasaules Bankas misija Latvijā, Pieaugušo izglītības apvienība, Augstākās izglītības padome, Latvijas Universitāte, Latvijas Nacionālā bibliotēka u.c.

Atbilstoši **1. misijai** UNESCO izvirza šādus mērķus:

1.1. mērķis. Veicināt UNESCO izglītības programmu integrēšanu Latvijas izglītības sistēmā, pilnveidojot izglītības saturu un metodes un sekmējot Latvijas izglītības darbinieku, skolēnu un studentu piedalīšanos UNESCO programmās un projektos.

Atbilstoši 1.1. mērķim veicams šāds **uzdevums**: turpināt programmas "Uz zināšanām balstītas sabiedrības veidošana, veicinot izglītības kvalitāti un izglītības sistēmas pilnveidošanu" īstenošanu.

Aktivitātes:

- ziņojuma „Learning: the Treasure within” tulkošana;
- publikācijas “Mācīšanās ir zelts” izdošana;
- piedalīšanās starptautiskajās konferencēs.

Darbības rezultāti:

- ziņojuma tulkojums (mēneša laikā kopš oriģināla saņemšanas);
- publikācijas izdošana 1000 eksemplāros;
- līdzdalība piecās starptautiskajās konferencēs un forumos;
- septiņas no deviņām semināros pieņemtajām rekomendācijām ir integrētas Latvijas izglītības sistēmā.

1.2. mērķis. Atbalstīt eksperimentus un inovācijas, izplatīt labāko pieredzi un veicināt politisko dialogu izglītībā.

Atbilstoši 1.2. mērķim veicams šāds **uzdevums**: izveidot sadarbības tīklu “Izglītība visiem”.

Aktivitātes:

- veicināt starpvalstu pašvaldību, nevalstisko un privāto organizāciju sadarbību;
- plānot rīcību sešu Dakāras mērķu sasniegšanai;
- sadarboties ar citu valstu un starptautiskajiem partneriem.

Darbības rezultāti:

- nodibināts Latvijas nacionālais izglītības forums “Izglītība visiem”;
- izstrādāts nacionālais rīcības plāns “Izglītība visiem” sešu Dakāras mērķu sasniegšanai.
- nodibināti kontakti ar sešu valstu sadarbības partnerorganizācijām.

Atbilstoši **2. misijai** UNESCO izvirza šādus mērķus:

2.1. mērķis. Veicināt Latvijas zinātnieku piedalīšanos UNESCO programmās un starptautiskajos projektos.

Atbilstoši 2.1. mērķim veicams šāds **uzdevums**: stiprināt cilvēkresursus un institucionālo kapacitāti fundamentālajās un biomedicīnas zinātnēs.

Aktivitātes:

- atbalstīt pētījumus biotehnoloģijas un biomedicīnas jomā;
- sadarboties ar zinātniskās pētniecības organizācijām;
- organizēt studentu un pasniedzēju pieredzes apmaiņas pasākumus.

Darbības rezultāti:

- veikti trīs paplašināti pētījumi modernajā biotehnoloģijā un biomedicīnā, lai iegūtos rezultātus varētu izmantot medicīnā jaunu gēnu terapijas preparātu radīšanā;
- līdzdalība molekulārās un šūnu bioloģijas globālajā tīklā un UNESCO starptautiskajā

šūnu izpētes organizācijā;

- noorganizēta piecu zinātnieku un studentu apmaiņa, lai veicinātu kopīgus pētījumus ar Ziemeļvalstīm molekulārajā bioloģijā un ģenētikā.

2.2. mērķis. Sadarboties ar UNESCO dalībvalstu nacionālajām komisijām zinātnes jomā, īpašu uzmanību veltot reģionālajai sadarbībai ar Baltijas valstīm un Ziemeļvalstīm.

2.3. mērķis. Piedalīties UNESCO organizētajās konferencēs un semināros Latvijā un ārpus tās, iepazīstinot ar Latvijas zinātnes sasniegumiem.

2.4. mērķis. Popularizēt UNESCO programmu nozīmīgumu Latvijā un informēt sabiedrību par iegūtajiem rezultātiem.

Avots: UNESCO Latvijas nacionālās komitejas mājas lapa www.unesco.lv

Piemērs.

Organizācijas misijas, mērķa un uzdevuma apraksts, rezultātu iekļaujot jau mērķa definējumā

Misija. Mūsu organizācijas misija ir nodrošināt līdzvērtīgus mācību apstākļus bērniem no nelabvēlīgām ģimenēm, tādējādi palīdzot viņiem pilnvērtīgi integrēties citu skolēnu vidū un nākotnē nodrošinot viņu sekmīgu konkurētspēju darba tirgū.

Mērķis. Nodrošināt bērniem no nelabvēlīgām ģimenēm ēdienreizes, lai uzlabotu viņu spējas mācīties skolā un gūt labas sekmes.

Uzdevumi. Katru mācību dienu simts skolēniem no nelabvēlīgām ģimenēm četrās skolās nodrošināsim veselīgas brokastis. Mēs turpināsim īstenot šo programmu visu mācību gadu. Mēs iesaistīsim 12 brīvprātīgos brokastu sagatavošanā un izsniegšanā.

Katrs mērķis, uzdevums ir skaitliski mērāms. Katrs ir reāls un sasniedzams.

Aicinām organizācijas izstrādāt stratēģiju un rīcības plānu, jo tad organizācijas rīcībā ir pārskatāma informācija par to, ko tā grib sasniegt un cik tas maksā. Ņemot vērā rīcības plānu, vieglāk ir meklēt finanšu līdzekļus organizācijas darbībai. Tas, vai šie centieni būs sekmīgi, ir atkarīgs arī no organizācijas biedru spējas paskaidrot un argumentēt savus lēmumus, pārliecinot potenciālos donorus par organizācijai nepieciešamo finansiālo atbalstu.

Ir gadījumi, kad konkrētajā jomā darbojas vairākas organizācijas. Jebkura veida līdzdalībai Saeimas, ministrijas vai pašvaldības lēmumu pieņemšanā ir nepieciešami finanšu līdzekļi, un ne vienmēr organizācijām ir pietiekami daudz resursu, lai spētu patstāvīgi aizstāvēt savu viedokli. Ieteicams apsvērt, vai nav labāk sadarboties vai pat apvienoties ar to **organizāciju**, kurai jau ir pieredze politiskās līdzdalības procesā. Organizācijām apvienojoties, palielinās to kapacitāte, iespējams apspriesties, formulēt vienotu viedokli, kam ir lielāka ietekme politikas veidošanas gaitā. Ļoti bieži šādas „jumta” organizācijas savos nosaukumos izmanto vārdu „asociācija”. Līdz ar to tās ir vieglāk atpazīstamas informācijas meklējumos, to pausto viedokli atbalsta plašāks iedzīvotāju loks.

Piemērs. Organizāciju apvienība

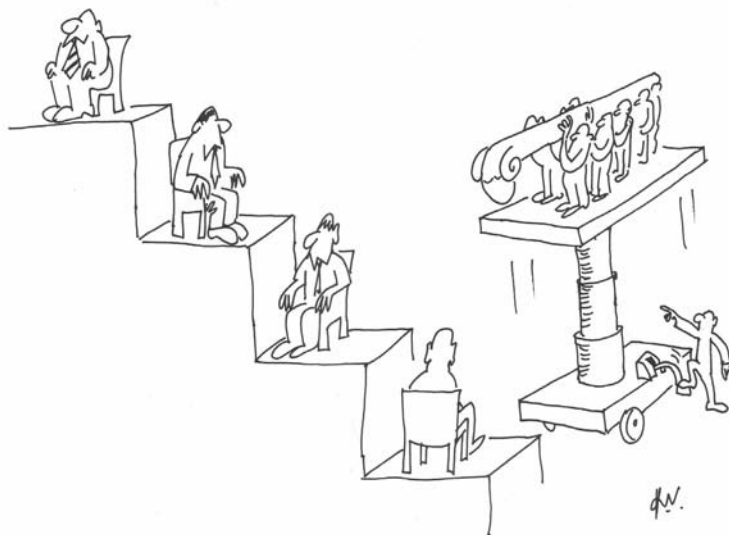
Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija „Sustento” ir īpaši līdzdalībai un kopīga viedokļa paušanai dibināta juridiska persona. Tā apvieno nacionālās organizācijas, kuras pārstāv cilvēkus ar sešām dažādu veidu invaliditātēm (redzes traucējumi, dzirdes traucējumi, kustību traucējumi, intelektuālās attīstības traucējumi, psihosociālās saslimšanas, neredzamā invaliditāte), un pārstāv to intereses pašvaldību, nacionālajā un starptautiskajā līmenī. „Sustento” apvieno 24 dažādas organizācijas, kuru biedri ir 15000 cilvēku ar invaliditāti vai ar hroniskām saslimšanām. Sadarbības organizācija finanšu līdzekļu iegūšanai patstāvīgi piedalās dažādos projektu konkursos. Kā papildu ienākumu avots ir tās iekasētā biedra nauda no katras dalīborganizācijas.

Nevalstisko organizāciju sadarbības tīklu modelis Latvijā pakāpeniski attīstās. Piemēram, ir organizāciju tīkli cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, vides organizāciju, izglītības organizāciju, lauksaimnieku organizāciju, dzimumu līdztiesības organizāciju, dažādu vecumu cilvēku (jauniešu, pensionāru) organizāciju tīkli un citi. Pēc *Lursoft* datiem apmēram 2 % no Latvijā reģistrētajām sabiedriskajām organizācijām ir organizāciju apvienības.

KURĀ LĪMENĪ DARBOTIES?

Jūs varat daudz sekmīgāk risināt kādu problēmu un arī ierosināt diskusiju par to, ja vērsaties institūcijā, kas ir tieši atbildīga par jomu, ar kuru saistīta konkrētā problēma. Valsts pārvaldes iestādes – ministrijas, aģentūras, inspekcijas, pārvaldes un citas institūcijas – pārsvarā nodarbojas ar politikas plānošanu un ieviešanu tās darbībai atbilstošā nozarē (sk. tabulu). Tās nosaka prioritārās darbības jomas un pārsvarā koordinē arī starptautisko sadarbību. Pašvaldību līmenī tiek risināti jautājumi, kas attiecas uz konkrēto teritoriju un nodrošina sniegto pakalpojumu kvalitāti katrā minētajā jomā.

Valsts un pašvaldību funkcijas likumdošanā nav precīzi definētas un daudzās jomās tiek dalītas. **Satversmē** un **Valsts pārvaldes iekārtas likumā** ir dots vispārīgs ieskats par valsts funkcijām, bet pašvaldību funkcijas noteiktas likumā „**Par pašvaldībām**”. Precīzi funkcijas likumos netiek definētas tādēļ, ka tās var mainīties atbilstoši valdības prioritātēm. Tabulā ir minētas galvenās funkcijas, ko veic valsts un pašvaldību līmenī, kā arī norādīta iestāde, kas valsts līmenī atbildīga par konkrēto jomu. Detalizētāku informāciju par iestādi iespējams atrast 1.pielikumā, kā arī **tiešās pārvaldes iestāžu datu bāzē** <http://tpi.mk.gov.lv>

Lai problēma ātrāk tiktu uzklaušīta un risināta, vērsaties pareizajā vietā!

Par pašvaldību kompetencē esošajiem jautājumiem ieteicams vērsties vietējās rajonu un pagastu padomēs vai pilsētas domēs. Informāciju par pašvaldību adresēm, kā arī iespējām iesaistīties dažādos sadarbības projektos pašvaldības līmenī iespējams atrast Latvijas Pašvaldību savienības mājas lapā www.lps.lv. Turpat iespējams pieteikties uz pašvaldības jaunumu saņemšanu pa e-pastu. Šīs organizācijas adrese un galvenās koordinātas norādītas 1.pielikumā.

Galvenie valsts un pašvaldību pakalpojumi atbilstoši politikas jomām. Sīkāku informāciju par politikas jomām un to aprakstus var meklēt Ministru kabineta Kārtības rullī 4.pielikumā (www.mk.gov.lv sadaļā „Ministru kabinets”, apakšsadaļā „Ministru kabineta darbu reglamentējošie dokumenti” un attiecīgi „Ministru kabineta Kārtības rullis”). Pašvaldību atbildība var atšķirties gan pēc to ģeogrāfiskās atrašanās vietas, gan pēc pašvaldību tipa, gan arī pēc administratīvā statusa un citām pazīmēm.

Jums ir iespēja papildināt tabulu atbilstoši izmaiņām kādā noteiktā darbības jomā, kā arī pārliecināties par to, kādas funkcijas veic konkrētā pašvaldība, ar kuru plānojat sadarbību, un papildināt tabulu arī ar šīm atbildības jomām vai veikt citus ierakstus atbilstoši jūsu vajadzībām.

ĀRPOLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Starptautisko attiecību politika	Ārlietu ministrija
Ārējās informācijas politika	Ārlietu ministrija

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

Iespēja slēgt sadarbības līgumu ar kādu draudzīgu pilsētu ārvalstīs un iesaistīties sadraudzības pilsētu kustībā

BUDŽETA UN FINANŠU POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Valsts budžeta plānošana	Finanšu ministrija
Finanšu, monetārā, finanšu pakalpojumu un publisko finanšu attīstības politika	Finanšu ministrija
Banku darbības uzraudzība	Latvijas Banka
Valsts iepirkumu uzraudzība	Valsts iepirkumu uzraudzības birojs
Nodokļu administrēšana	Valsts ieņēmumu dienests
Finanšu un kapitāla tirgus uzraudzība	Finanšu un kapitāla tirgus uzraudzības komiteja

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

Pašvaldību budžeta plānošana
Īpašuma nodokļu un daļēja iedzīvotāju ienākuma nodokļa administrēšana

DABAS RESURSU, LAUKSAIMNIECISKĀS RAŽOŠANAS UN PĀRSTRĀDES POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Lauksaimnieciskās ražošanas politika	Zemkopības ministrija
Eiropas Savienības un valsts atbalsta programmu administrēšana	Lauku atbalsta dienests
Pārtikas aprites posmu kontrole, dzīvnieku labturības prasību kontrole	Pārtikas un veterinārais dienests
Valsts atbalsts ilgtspējīgai mežsaimniecībai	Valsts meža dienests
Zivju resursu ilgtspējības nodrošināšana	Valsts zivsaimniecības pārvalde

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

Lauksaimniecības un lauku attīstības veicināšana, nodrošinot pašvaldībā uzņēmējdarbības attīstībai labvēlīgu vidi

IEKŠLIETU POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Sabiedriskās kārtības un drošības aizsardzības politika	Iekšlietu ministrija

Iedzīvotāju uzskaitē, dokumentēšana, pasu, vīzu, uzturēšanās atļauju izsniegšana	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Valsts robežas drošība	Valsts robežsardze
Noziedzības apkarošana	Valsts policija
Ugunsdzēsība, glābšana	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā	
Sabiedriskās kārtības nodrošināšana	
Civīlās aizsardzības pasākumu nodrošināšana	
Pretplūdu pasākumi	
Žūpiības un netiklības apkarošana	

INDUSTRIJAS UN PAKALPOJUMU POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Rūpniecības, reindustrializācijas, pētniecības un tehnoloģiju attīstības, inovācijas un ražošanas attīstības, būvniecības politika	Ekonomikas ministrija
Sabiedrisko pakalpojumu cenu regulēšana (tarifu noteikšana)	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
Tirgus regulēšana, maldinošas reklāmas novēršana	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
Būvatļauju izsniegšana un būvdarbu likumības pārbaude	Valsts būvinspekcijas pārvalde
Enerģijas kvalitātes prasību un atbilstības izpildes kontrole	Valsts energoinspekcija
Pasts	BO VAS "Latvijas pasts"
Elektroniskie sakari	BO VAS „Valsts informācijas tīkla aģentūra”
Konkurences stiprināšana	Konkurences padome

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā	
Atļauju un licenču izsniegšana komercdarbībai, ja tas paredzēts likumos	
Zemes izmantošanas un apbūves kārtības noteikšana atbilstoši attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumam	
Pašvaldības administratīvās teritorijas būvniecības procesa tiesiskuma nodrošināšana	

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšana pašvaldību regulējamās nozarēs
Sadzīves atkritumu apsaimniekošana
Ūdensapgāde un kanalizācija
Siltumapgāde

IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Vispārējās izglītības, profesionālās izglītības attīstības politika	Izglītības un zinātnes ministrija
Augstākās izglītības attīstības politika	Izglītības un zinātnes ministrija
Zinātnes attīstības politika	Izglītības un zinātnes ministrija

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

Apstākļu nodrošināšana pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iegūšanai
Pedagoģisko darbinieku tālākizglītības organizēšana un izglītības metodiskais darbs
Organizatoriska un finansiāla palīdzība ārpuskolas mācību un audzināšanas iestādēm un izglītības atbalsta iestādēm
Pirmsskolas un skolas vecuma bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs

KULTŪRAS POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Arhitektūras, tautas mākslas, teātra, mūzikas, muzeju, bibliotēku, vizuālās mākslas, grāmatniecības, literatūras un kinematogrāfijas attīstības politika	Kultūras ministrija
Muzikālās un mākslas izglītības nodrošināšana	Kultūras ministrija
Valsts nozīmes kultūras pieminekļu aizsardzība	Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija
Latvijas valsts arhīvu sistēmas uzturēšana	Latvijas valsts arhīvu ģenerāldirekcija
Mākslas vērtību saglabāšana	Muzeju valsts pārvalde
Valsts mēroga mākslinieciskās pašdarbības pasākumu organizēšana	Tautas mākslas centrs

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā
Tautas jaunrades attīstība
Organizatoriska un finansiāla palīdzība kultūras iestādēm un pasākumiem; atbalsts kultūras pieminekļu saglabāšanai

PILSONISKĀS SABIEDRĪBAS UN DEMOKRĀTIJAS POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Sabiedrības integrācijas politika	Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts
Nevalstisko organizāciju politika	Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts
Jaunatnes politika	Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts
Reliģija	Reliģisko lietu pārvalde
Valoda	Valsts valodas centrs
Vēlēšanas	Centrālā vēlēšanu komisija

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā
Pašvaldību atbalsts vietējo nevalstisko organizāciju darbībai
Pašvaldību organizētie pasākumi un sociālā palīdzība reģionu nevienlīdzības novēršanai

REĢIONĀLĀ POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Reģionālā politika	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
Reģionu attīstības plānošanas projektu administrēšana atbilstoši valsts kopējai ekonomiskajai attīstībai	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
Lauku attīstības politika	Zemkopības ministrija
Sadarbība ar pašvaldībām teritorijas plānošanas jautājumos	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija
Nacionālais attīstības plāns	Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā
Pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošana
Pašvaldību detālplānojumu izstrāde
Sabiedrisko apspriešanu organizēšana

NODARBINĀTĪBAS UN SOCIĀLĀ POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Sociālās apdrošināšanas (tai skaitā pensiju sistēmas), valsts sociālo pabalstu, sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības politika	Labklājības ministrija
Dzimumu līdztiesības politika	Labklājības ministrija
Nodarbinātības veicināšana valsts mērogā	Nodarbinātības valsts aģentūra
Sociālo pakalpojumu administrēšana	Sociālo pakalpojumu pārvalde
Sociālās apdrošināšanas pabalstu un pensiju izmaksāšana	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
Darba drošības noteikumu nodrošināšanas pārbaude darba vietās	Valsts darba inspekcija
Aizbildnības, adopcijas, audžuģimeņu attīstības veicināšana	Bērnu un ģimenes lietu ministrija
Minimālo uzturīdzekļu izmaksa	Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā
Bezdarba samazināšanas pasākumi pašvaldības teritorijā
Sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšana pašvaldības iedzīvotājiem
Sociālā palīdzība maznodrošinātām ģimenēm un sociāli mazaizsargātām personām
Veco ļaužu nodrošināšana ar vietām pansionātos
Bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs
Ar aizgādību, aizbildību, adopciju un bērnu personisko un mantisko tiesību un interešu aizsardzību saistīto problēmu risināšana
Bezpalumnieku nodrošināšana ar naktsmītni
Palīdzība iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā
Attiecīgajā administratīvajā teritorijā dzīvojošo bērnu uzskaitē

TIESLIETU POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Normatīvās bāzes un likumdošanas attīstības politika	Tieslietu ministrija
Tiesu un sodu politika	Tieslietu ministrija
Īpašumtiesību nodrošināšanas un īpašuma attīstības politika	Tieslietu ministrija
Datu aizsardzības administrēšana	Datu valsts inspekcija
Ieslodzījuma vietu administrēšana	Ieslodzījumu vietu pārvalde
Pilsonības jautājumu administrēšana	Naturalizācijas pārvalde
Patentu un apliecību izsniegšana	Patentu valde
Nekustamā īpašuma vērtības noteikšana un zemes mērīšana	Valsts zemes dienests
Korupcijas novēršanas politika	KNAB

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

Civilstāvokļa aktu reģistrācija
Tiesu piesēdētāju vēlēšanu organizēšana

TRANSPORTA UN SAKARU POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Transporta attīstības politika	Satiksmes ministrija
Sakaru jomas attīstības politika	Satiksmes ministrija
Valsts nozīmes ceļu uzturēšana	BO VAS „Autoceļu direkcija”
Satiksmes drošība	Ceļu satiksmes drošības direkcija

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

Ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana
Ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana
Sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana

TŪRISMA, SPORTA UN BRĪVĀ LAIKA POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Sporta attīstības prioritāšu noteikšana	Izglītības un zinātnes ministrija
Latvijas Tūrisma portāla uzturēšana, izstāžu rīkošana, informēšana par tūrisma attīstības tendencēm	Tūrisma attīstības valsts aģentūra

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

Vietējo sporta pasākumu rīkošana
Vietējo pašdarbības kolektīvu atbalsts
Vietējo tūrisma objektu labiekārtošana

UZŅĒMĒJDARBĪBAS POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Vienota valsts atbalsta un attīstības veicināšanas, konkurences un kvalitātes attīstības politika	Ekonomikas ministrija
Uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides nodrošināšana	Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Statistikas apkopošana	Centrālā statistikas pārvalde
Patērētāju tiesību aizsāvēība	Konkurences padome

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

Saimnieciskās darbības veicināšana pašvaldības administratīvajā teritorijā
Valsts statistikai nepieciešamo ziņu savākšana un sniegšana

VALSTS AIZSARDZĪBAS POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Politika valsts ilglaicīgas drošības garantijām un dalībai NATO	Aizsardzības ministrija
Nacionālo bruņoto spēku politika	Aizsardzības ministrija
Konstitucionālā drošība	Satversmes aizsardzības birojs

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

PUBLISKĀS PĀRVALDES POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Valsts pārvaldes reformas politika plānošanas procesa uzlabošanai	Valsts kanceleja
Valsts sektorā nodarbināto vienotās darba samaksas sistēmas izstrāde	Valsts kanceleja
Sadarbības un komunikācijas nodrošināšana starp ministrijām un nevalstisko sektoru	Valsts kanceleja
Politikas dokumentu un tiesību aktu kvalitātes kontrole	Valsts kanceleja
Ierēdņu mācību procesa nodrošināšana un mācību programmu izstrāde	Valsts administrācijas skola

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā
Pašvaldības izdoto lēmumu kvalitātes nodrošināšana
Sadarbības veicināšana starp valsts un pašvaldību institūcijām politikas izstrādes un ieviešanas procesā

VESELĪBAS APRŪPES POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Sabiedrības veselības un veselības aprūpes politika	Veselības ministrija
Epidemioloģiskās drošības politika	Veselības ministrija
Farmācijas attīstības politika	Veselības ministrija
Veselības aprūpes pakalpojumu minimuma nodrošināšana	Veselības ministrija
Valsts īpašumā esošo slimnīcu uzturēšana	Veselības ministrija
Veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanas administrēšana	Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra
Neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšana	Katastrofu medicīnas centrs
Medicīnas tehnoloģiju atbilstības vispārējām prasībām nodrošināšana	Valsts statistikas un medicīnas tehnoloģiju aģentūra
Farmācijas tirgus uzraudzība	Valsts farmācijas inspekcija

Vides higiēnas un epidemioloģiskās drošības uzraudzība	Valsts sanitārā inspekcija
Medicīniskās izglītības nodrošināšana	Veselības ministrija
Iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšana	Veselības veicināšanas valsts aģentūra

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības nodrošināšana
Pašvaldību īpašumā esošo slimnīcu uzturēšana

VIDES POLITIKA

Publiskās pārvaldes funkcija	Atbildīgā valsts institūcija
Vides aizsardzības, dabas aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības politika	Vides ministrija
Vides aizsardzības prioritāšu noteikšana	Vides ministrija
Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju uzturēšana	Vides ministrija
Starptautiskā sadarbība dabas aizsardzības jomā	Vides ministrija
Publisko ūdeņu (piemēram, jūras) aizsargāšana	Vides ministrija

Pašvaldību atbildība šajā politikas jomā

Kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana
Publiskajā lietošanā esošo mežu un ūdeņu lietošanas administrēšana
Parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana pašvaldības administratīvajā teritorijā
Atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole

Bieži vien organizācija nenosaka, kurā līmenī tā darbosies, un sadarbojas gan ar valsts, gan pašvaldību, gan arī starptautisko organizāciju pārstāvjiem. Iespējama arī sadarbība ar starptautiskajām organizācijām, piedaloties projektu konkursos un attīstot vietējās organizācijas Latvijā.

Piemērs. Nevalstiskās organizācijas pakāpeniska kvalitatīva izaugsme

2002.gadā Jelgavas skolēnu vecāku grupa nodibināja nevalstisko organizāciju "Vecāki Jelgavai". Sākotnēji vecāku mērķis bija kopīgi patrulēt naktīs pilsētas ielās, lai palielinātu bērnu drošību un samazinātu likumpārkāpumu iespējas. Vecāki darbojās vietējās pašvaldības līmenī, necenšoties mainīt šīs pašvaldības lēmumus, tomēr centās sekmēt dažādu iestāžu (policijas, skolas, sociālo dienestu) sadarbību.

Pakāpeniski nevalstiskā organizācija paplašināja savu darbību. Organizācija atrada sadarbības partnerus Latvijā un arī ārvalstīs. 2004.gadā vairākas organizācijas kopīgi ar ārvalstu sadarbības partneriem rīkoja starptautisku konferenci par nepilngadīgo apdraudējuma novēršanas stratēģiju. Tas uzskatāms par kvalitatīvi jaunu līmeni organizācijas darbā.

Arī citās Latvijas pilsētās, kur bērnu drošības problēmas ir tikpat aktuālas, tika nodibinātas līdzīgas nevalstiskās organizācijas. 2004.gadā šīs organizācijas apvienojās un nodibināja nacionāla līmeņa organizāciju – Latvijas Vecāku apvienību "Vecāki izglītībai, sadarbībai, izaugsmei". Apvienības mērķis ir radīt apstākļus pilnvērtīgai bērnu un jauniešu intelektuālai un garīgai attīstībai.

Avots – Ziņu aģentūra LETA

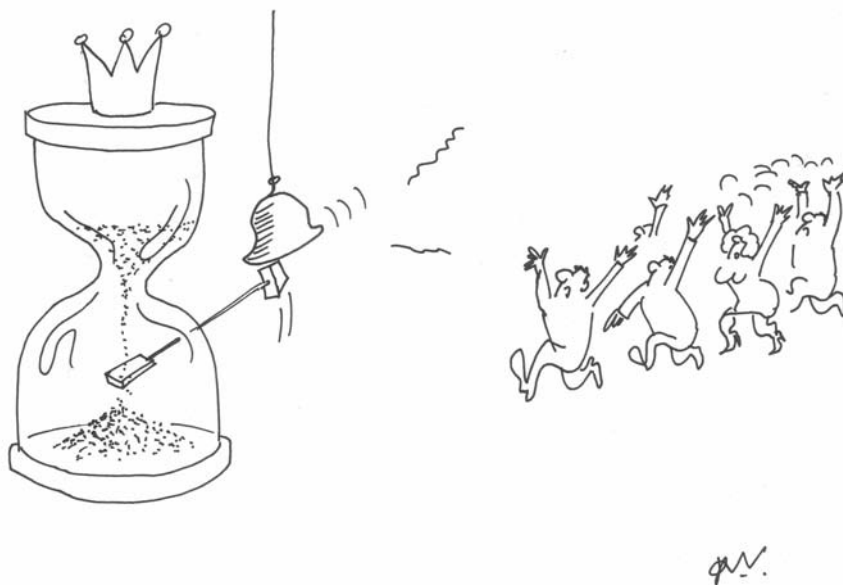
KAD IESAISTĪTIES?

Lai nevalstisko organizāciju priekšlikumi un risinājumi tiktu ņemti vērā un īstenoti, ieteicams iesaistīties visos valsts politikas plānošanas posmos un sekot līdzī, lai ierosinājumi un labojumi tiktu ņemti vērā, kā arī piedalīties kompromisa meklējumos.

Politika netiek veidota vienā dienā, Ministru kabineta vai Saeimas sēdes laikā. Politikas plānošanas cikls ir ilglaicīgs. Aplūkojot idejas ceļu no tās rašanās līdz likuma vai noteikumu pieņemšanai, var runāt par **politikas plānošanas ciklu** (sk. shēmu 27. lpp.). Politikas plānošanas ciklam ir četri posmi:

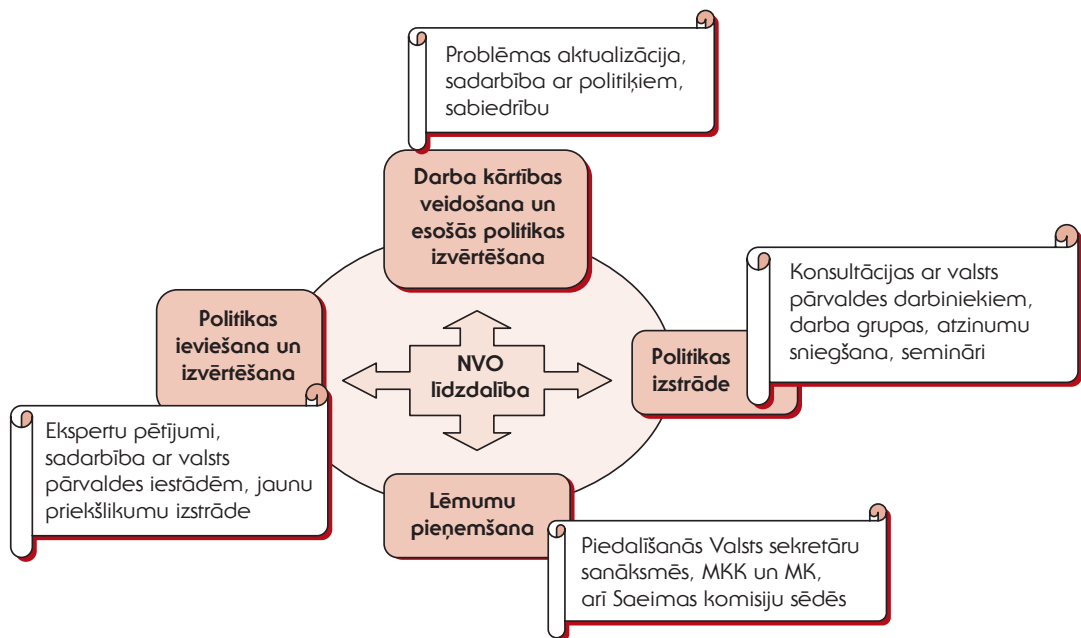
- darba kārtības sastādīšana;
- politikas izstrāde;
- lēmumu pieņemšana;
- politikas ieviešana un novērtēšana.

Nevalstiskajām organizācijām visos posmos ir iespēja piedalīties un paust savu viedokli. Jāņem vērā, ka būtiskas izmaiņas var parādīties jebkurā cikla stadijā, tādēļ nevalstiskajām organizācijām ieteicams nodrošināt līdzdalību katrā politikas plānošanas cikla posmā.

Nevalstisko organizāciju darbības iespējas politikas plānošanas ciklā

Visideālākais līdzdalības modelis veidojas tādā gadījumā, ja nevalstisko organizāciju ierosinātais jautājums tiek iekļauts prioritāri risināmo jautājumu sarakstā un ministrijām tiek uzdots izstrādāt politikas dokumentu vai tiesību aktu, kas šo jautājumu risinātu. Ministrijas iesaista nevalstiskās organizācijas jau politikas dokumenta izstrādē (sk. terminu skaidrojumu 65.lpp.), uzaicinot to pārstāvjus piedalīties darba grupās. Ja tas tomēr nenotiek, nevalstiskajām organizācijām ir iespējas izteikt viedokli pēc tam, kad projekts ir izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē. Nepieciešams paredzēt arī mērķauditorijas informēšanu ar plašsaziņas līdzekļu un dažādu pasākumu starpniecību, kā arī konsultācijas ar saviem sadarbības partneriem.

Uz politikas dokumenta bāzes parasti tālāk tiek izstrādāts jauns tiesību akts vai grozījumi jau esošajos likumos vai citos tiesību aktos. Atkal atkārtojas jau iepriekš aprakstītais cikls, kurā nevalstiskajām organizācijām ieteicams līdzdarboties, konsultējot valsts pārvaldes darbiniekus. Ja priekšlikumi ir īstenojami, argumentācija ir pārliecinoša un ekspertīze ir kvalitatīva, tad tie pārsvarā tiek ņemti vērā, jo valsts pārvaldes iestādes nevalstisko organizāciju pārstāvjus nereti uzaicina attiecīgās jomas ekspertu statusā.

Lēmumu saskaņošanas process Valsts sekretāru sanāksmē, Ministru kabineta komitejā, lēmuma pieņemšana Ministru kabineta sēdē un arī Saeimā ir viena no visbūtiskākajām politikas plānošanas procesa sastāvdaļām. Nevalstisko organizāciju pārstāvju piedalīšanās tajā sevišķi ieteicama gadījumos, ja

politikas izstrādes posmā nav panākta vienošanās ar ministriju par priekšlikumu iekļaušanu tiesību akta projektā vai politikas dokumentā. Kā nākamais iemesls, kāpēc būtu jāturpina sadarbība ar Saeimu, minama nepieciešamība sekot līdzi likumprojekta redakcijai, jo pat nenožīmīgi grozījumi var būt ārkārtīgi svarīgi.

Saeimas līmenī ieteicams sadarboties ar komisiju, kas atbildīga par likumprojekta virzību. Saeimā likumprojekts tiek iesniegts pēc akceptēšanas Ministru kabineta sēdē vai var būt deputātu iniciēts, kā arī citos gadījumos, kas minēti Saeimas kārtības rullja 79.pantā. Saeimas prezidijs ziņo Saeimai, kas lemj par likumprojekta nodošanu komisijām. Iedarbīgs līdzeklis ir arī personīgas tikšanās ar deputātiem, lai izskaidrotu savu viedokli, kā arī iespēja piedalīties komisijas sēdēs. Saeimas atbildīgā komisija tehniski apstrādā tekstu pirmajam lasījumam. Pirmajā lasījumā deputāti balso konceptuāli un nodod projektu komisijām. Starplaikā atbildīgā komisija pieņem priekšlikumus par nepieciešamajiem grozījumiem. Otrajā lasījumā deputāti balso par konkrēto pantu redakciju. Trešajā lasījumā notiek likuma pieņemšana. Steidzamības kārtā Saeimā likumprojektam ir tikai divi lasījumi.

Nevalstiskajām organizācijām ir vairākas sadarbības iespējas Saeimas līmenī. Ja normatīvais akts ir nodots tālākai izskatīšanai Saeimā, tad nevalstisko organizāciju priekšlikumi būtu atkārtoti jāiesniedz Saeimas atbildīgajām komisijām, jāmēģina personīgi tikties ar deputātiem, lai izskaidrotu savu viedokli. Savukārt, ja nevalstiskajām organizācijām ir spēcīgi sadarbības partneri un finansiālās iespējas, tās var izmantot lobēšanu (sk. terminu skaidrojumu 65.lpp.), lai ietekmētu likumprojekta pieņemšanu.

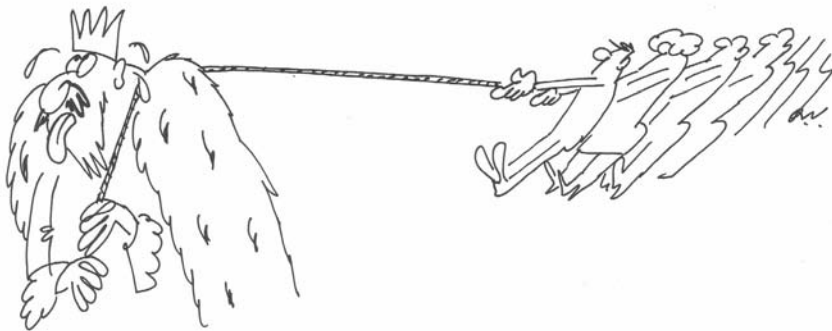
Arī Valsts prezidenta līmenī pastāv iespēja ietekmēt lēmumu pieņemšanu un sadarboties. Nevalstisko organizāciju pārstāvji var vērsties tieši pie Valsts prezidenta ar lūgumu uzklaut NVO viedokli, lai ietekmētu normatīvā akta projekta izsludināšanu un ierosinātu to pārstrādāt, papildināt vai izdarīt nepieciešamos grozījumus tajā.

Saskaņā ar Satversmi Valsts prezidents izsludina likumu ne agrāk kā desmitajā un ne vēlāk kā divdesmit pirmajā dienā pēc tā pieņemšanas Saeimā. Likums stājas spēkā *četrpadsmitajā dienā* pēc tā izsludināšanas, ja nav noteikts cits termiņš. Prezidentam ir tiesības lūgt atkārtoti caurskatīt likumprojektu.

Politikas ieviešana nereti ir pats ilgstošākais un problemātiskākais posms. Lai gan Ministru kabinets vai Saeima lēmumu par jautājuma risināšanu ir pieņēmusi, apstiprinot tiesību aktu, bieži vien tā īstenošanai nepieciešamo finansējumu nākas gaidīt visai ilgi. Gadās, ka nenožīmīgi grozījumi apstiprinātajā variantā ietekmē politikas ieviešanas gaitu vai pilnībā maina tās sākotnējo jēgu. Nevalstisko organizāciju kompetencē esošo jautājumu regulāra pētīšana, esošās situācijas izvērtēšana un priekšlikumu

sniegšana par turpmāko rīcību varētu būt nākamais solis līdzdalības ciklā, nodrošinot nepārtrauktu saikni starp sabiedrību un valdību.

Par to, kā iespējams organizēt sadarbību ar partneriem katrā posmā, varat izlasīt nākamajās nodaļās.

Piemērs. Latvijas Rektoru padomes iesaistīšanās koncepcijas apspriešanās

Piemērs raksturo Latvijas Rektoru padomes darbību, ietekmējot *Koncepcijas par izglītības, zinātnes, kultūras, veselības aprūpes un sociālās aprūpes nozares valsts institūciju juridisko statusu* pieņemšanu un panākot to, ka visām valsts dibinātajām augstskolām tiek noteikts vienāds juridiskais statuss un autonomijas pakāpe.

1. solis. Valsts sekretāru sanāksme

Pēc koncepcijas izsludināšanas Valsts sekretāru sanāksmē Rektoru padome iepazinās ar projektu un izskatīja to savā sēdē. Tai radās atšķirīgs viedoklis par augstskolu juridisko statusu, tādēļ Rektoru padome nosūtīja atzinumu Valsts kancelejai, kas izstrādāja koncepciju. Kopijas tika nosūtītas arī Izglītības un zinātnes ministrijai, kā arī Veselības ministrijai, jo koncepcijā aplūkoti jautājumi ne tikai par izglītības, bet arī veselības aprūpes un sociālās aprūpes nozares valsts institūciju juridisko statusu.

2. solis. Starpministriju saskaņošanas sanāksme

Starpministriju saskaņošanas sanāksmē Izglītības un zinātnes ministrija kā nozares atbildīgā ministrija tomēr neatbalstīja Latvijas Rektoru padomes priekšlikumus. Koncepcijā tika saglabāts risinājums, kas paredzēja, ka lielāka autonomijas pakāpe ir tām universitātes tipa augstskolām, kuru satversmi apstiprina Saeimā.

3. solis. Atbildīgā ministrija

Latvijas Rektoru padome pēc diviem mēnešiem atkārtoti nosūtīja atzinumu, šoreiz tikai izglītības un zinātnes ministram, pamatojot nostāju, ka visām valsts augstskolām ir nosakāms vienāds juridiskais statuss un autonomijas pakāpe.

4. solis. Ministru kabinets

Koncepcijas projekts bez Latvijas Rektoru padomes ierosinātajām izmaiņām tika izskatīts Ministru kabineta komitejas sēdē.

5. solis. Valsts kanceleja

Konstatējot to, ka risinājums nav mainīts, Latvijas Rektoru padome nosūtīja trešo vēstuli ar atkārtotiem iebildumiem Valsts kancelejai. Kopija tika nosūtīta arī Izglītības un zinātnes ministrijai.

6. solis. Vēl viena saskaņošanas sanāksme

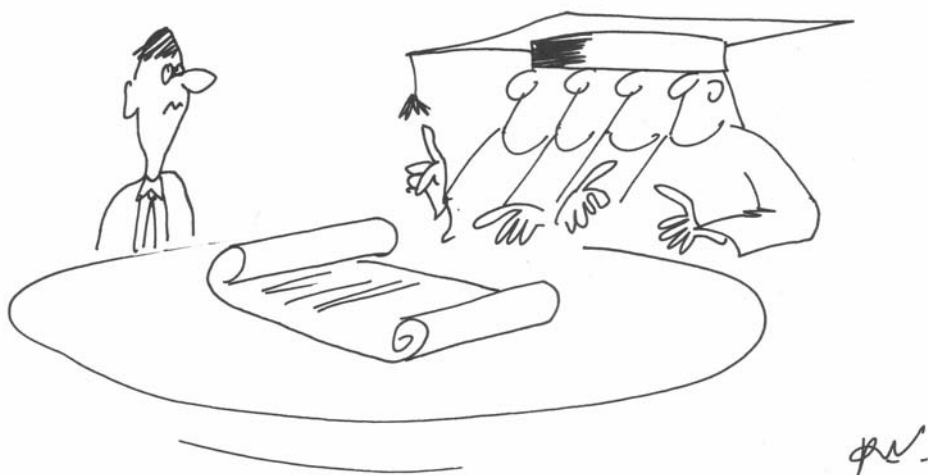

Valsts kanceleja sasauca atsevišķu saskaņošanas sanāksmi, kurā tika uzaicināti Izglītības un zinātnes ministrijas un Latvijas Rektoru padomes pārstāvji. Sanāksmē tika panākts risinājums, nosakot, ka visas augstskolas iegūst vienādu autonomijas pakāpi pēc to satversmes apstiprināšanas Saeimā.

7. solis. Ministru kabinets

Latvijas Rektoru padomes pārstāvji piedalījās jautājuma izskatīšanā Ministru kabinetā līdz koncepcijas projekta apstiprināšanai, sekojot tam, vai panāktā vienošanās tiek ievērota.

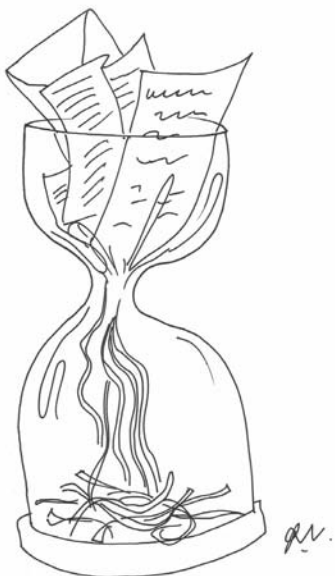
Šī situācija minēta kā piemērs organizācijas aktīvai līdzdalībai visā politikas dokumenta izstrādes procesā.

DARBA KĀRTĪBAS VEIDOŠANA UN ESOŠĀS POLITIKAS IZVĒRTĒŠANA – DARBS AR POLITIĒIEM

Katrai politiskajai partijai ir sava darbības programma. Izstrādājot programmas, politiskās partijas izmanto socioloģisko aptauju datus par jautājumiem, kas sabiedrībai liekas "sasāpējuši" un tuvākajā laikā risināmi. Ne visus jautājumus partijas atzīst par prioritāriem. Izvēle tiek veikta, vadoties no sava profila un iepriekš gūtās popularitātes konkrētu jautājumu risināšanā. Atkarībā no vēlēšanu laikā iegūtā balsu skaita partijas iegūst noteiktu deputātu vietu skaitu Saeimā.

Tieši valdību veidojošās politiskās partijas ir tās, kuras nosaka un veido **darba kārtību**, ņemot vērā sabiedrībai aktuālos jautājumus. Atkarībā no valdības koalīcijas sastāva, mainās prioritātes, tas ir, jautājumi, kas tiks risināti vispirms. Bieži vien visas valdību veidojošo partiju programmās paustās idejas pilnībā īstenot nav iespējams, jo pasākumiem trūkst finanšu un laika resursu. Tomēr, neraugoties uz to, izmaiņas tiek paredzētas vairākās politikas jomās, ne tikai prioritārajās. Valdības nodomi tiek atspoguļoti **Valdības deklarācijā**, kas turpmāk nosaka Ministru kabineta darbību.

Ministru kabineta iekārtas likumā noteikts, ka Ministru kabinets stājas pie amata pienākumu pildīšanas pēc tam, kad Saeima ir noklausījies Ministru prezidenta

ziņojumu par Ministru kabineta sastādīšanu, iepazīsies ar deklarāciju par Ministru kabineta iecerēto darbību un ir izteikusi tam uzticību balsojot.

Pamatojoties uz valdības deklarāciju, tiek izstrādāts **valdības rīcības plāns**. Tas ir Ministru kabineta kopējā darba uzdevumu un rezultātu dokuments, kas izveidots, lai plānveidīgi īstenotu valdības deklarāciju. Valdības deklarācija un valdības rīcības plāns ir pieejams Ministru kabineta mājas lapā www.mk.gov.lv sadaļā "Ministru kabinets" ar nosaukumu „**Deklarācija un rīcības plāns**”. Informācija regulāri tiek aktualizēta, dodot iespēju sabiedrībai uzzināt par valdības paveiktajiem un turpmākajiem darbiem. Konkrētā nozare, joma tiek atspoguļota ministriju mājas lapās, jo ministrijas ir pašas atbildīgas par noteikto uzdevumu izpildes gaitas aktualizēšanu rīcības plānā.

Valdības rīcības plānā ministrijām būtu jānorāda tikai galvenie uzdevumi, kas nepieciešami valdības deklarācijā minēto mērķu īstenošanai. Sīkāk savu darbību normatīvo aktu izstrādes jomā tām būtu jāatspoguļo **ministriju gada rīcības plānos**, kas pieejami ministriju mājas lapās.

Meklējiet sev aktuālos jautājumus Valdības deklarācijā un rīcības plānā!

KĀ NEVALSTISKĀS ORGANIZĀCIJAS LĪDZDARBOJAS?

1. Cenšas pievērst politiku uzmanību aktuālai problēmai, ierosinot pievērsties tās risināšanai.
2. Ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību informē sabiedrību par problēmas nozīmīgumu un sniedz ieskatu par iespējamām pārmaiņām sabiedrības dzīvē, ja jautājums tiks atstāts novārtā.
3. Sadarbojas ar politiskajām partijām, ietekmējot to pirmsvēlēšanu programmās ietveramās darbības un pēc tam sekojot, kā partijas pilda solīto.
4. Sadarbojas ar Ministru prezidenta amata kandidātu un politiskajām partijām valdības deklarācijas sagatavošanas laikā, ierosinot attiecīgās problēmas risināšanu iekļaut Valdības deklarācijā.
5. Sadarbojas ar ministriem un ministrijām Valdības deklarācijas rīcības plāna sagatavošanas posmā, lai izstrādātu optimālāko līdzdalības iespējamību.
6. Līdzdalība pilsoniskās sabiedrības politikas izstrādē (sadarbība ar Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariātu), ieviešanā, kā arī Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda iespēju izmantošanā.

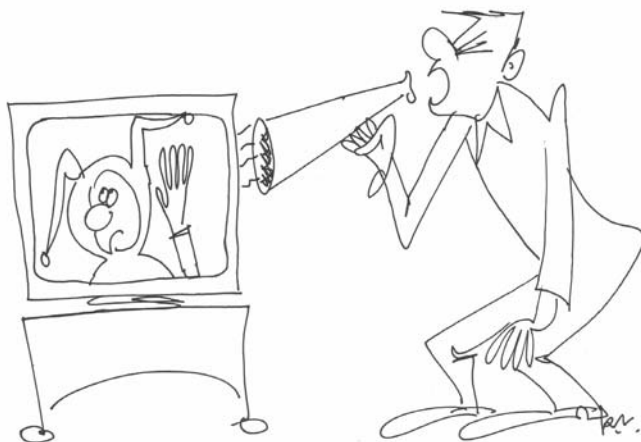
Piemērs. Nevalstiskās organizācijas ir aktīvi līdzdarbojušās valdības deklarāciju izstrādē, veidojot Ministru kabinetu.

Pirmā pieredze bija 2002.gadā, kad Ministru kabinetu sastādīja Einars Repše. Sabiedriskās politikas portāls „politika.lv” aicināja kopā nevalstiskās organizācijas un Ministru prezidentu pārrunāt deklarācijā paredzamos principus, kā arī nevalstisko organizāciju līdzdalības iespējas. Tikšanās laikā premjers aicināja nevalstiskās organizācijas apkopot viedokļus par svarīgākajiem veicamajiem uzdevumiem dažādās jomās. Klātesošās organizācijas uzticēja Nevalstisko organizāciju centram veikt koordinatora funkcijas. Nedēļas laikā nevalstiskās organizācijas formulēja savus ieteikumus, un NVO centrs tos nosūtīja premjera birojā. Daudzi ieteikumi tika iekļauti deklarācijā.

Arī veidojoties Aigara Kalvīša valdībai, „politika.lv” aicināja nevalstiskās organizācijas formulēt savās darbības jomās svarīgākos darbus. Apkopojumu iesniedza Ministru prezidenta birojā. Daudzi ieteikumi tika iekļauti deklarācijā.

Avots – Latvijas Pilsoniskās alianses sniegtā informācija

Viens no efektīvākajiem veidiem, kā piesaistīt politiku uzmanību, ir jautājuma aktualizēšana ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību. Tādējādi jautājuma aktualitāte aptaujās tiks atzīta kā augsta un politiķi būs spiesti rēķināties ar sabiedrības viedokli. Tomēr jebkurai interešu lobēšanai ir arī savas negatīvās puses. Ja kādai organizācijai izdodas panākt pozitīvu rezultātu, iespējami lavīnveidīgi pieprasījumi arī no citām organizācijām vai profesionālajām grupām, kas var radīt pārāk lielu izmaksu slogu valsts budžetam.

Nevalstiskajām organizācijām, lobējot savas idejas iekļaušanu politikas darba kārtībā, būtu ieteicams plānot savu darbību stratēģiski, ņemot vērā pašreizējo ekonomisko stāvokli valstī un visas sabiedrības kopīgās intereses, kā arī iecietīgi izturoties pret valdības mēģinājumiem budžeta plānošanas procesā līdzsvarot prioritāri risināmos jautājumus un saglabāt fiskālo stabilitāti.

Piemērs. Anesteziologu algu paaugstināšanas jautājuma iekļaušana politikas darba kārtībā

Kā labs sadarbības piemērs starp profesionālajām asociācijām un to mērķa grupām minama medicīņu prasība paaugstināt algas medicīnas māsām un anesteziologiem. Asociācijas radīja noteiktu spiedienu uz politiķiem, ilgstoši uzturot streika draudu iespējamību. Anesteziologi norādīja, ja netiks izpildīti viņu nosacījumi, viņi veidos anesteziologu profesionālās sabiedrības ar ierobežotu atbildību un pārdos savus pakalpojumus par reālo cenu. Paralēli šim solim Latvijas Anesteziologu un reanimatologu asociācija nolēma samazināt darba apjomu un sniegt tikai neatliekamo medicīnisko palīdzību.

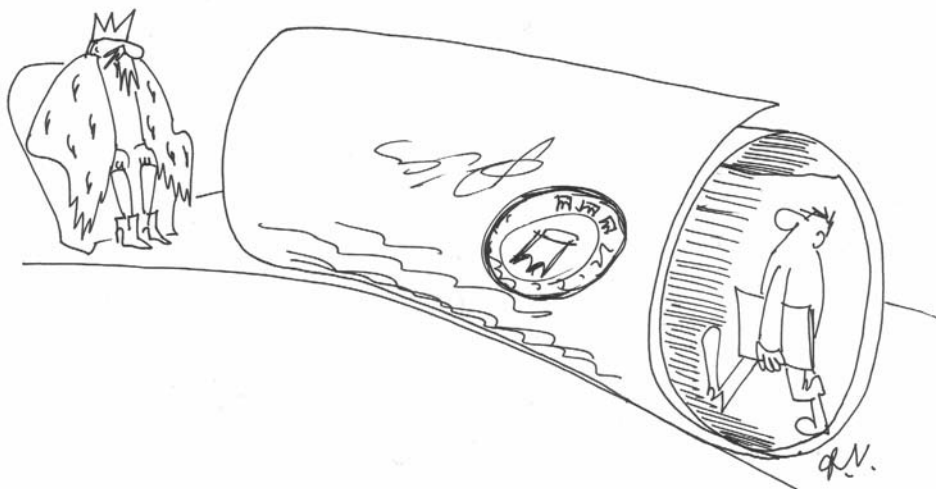
Ņemot vērā jautājuma tiešo saistību ar visu sabiedrību un negatīvās sociālās sekas, ko varētu izraisīt streiks vai veselības aprūpes pakalpojumu cenu kāpums, valdība pieņēma lēmumu finansiāli atbalstīt asociācijas prasības, lai gan ne tik lielā apmērā, kā tā vēlējās. Anesteziologu algu paaugstinājums, savukārt, izraisīja neapmierinātību citu ārstu vidū un līdz ar to – budžeta līdzekļu novirzīšanu veselības aprūpei, samazinot līdzekļu piešķiršanu citām jomām, piemēram, inflācijas samazināšanai, tautsaimniecības konkurētspējas attīstībai un e-pārvaldes ieviešanai, kas līdz ar veselības aprūpi bija izvirzītas kā valdības prioritātes. Sarunas par budžeta sadali izveidojās smagas, jo vairs nebija iespējams līdzsvarot budžeta izlietojumu starp prioritātēm. Algas netika paaugstinātas policistiem un skolotājiem, jo tad budžeta izdevumi būtu pārāk augsti.

Avots – Ziņu aģentūra LETA

Šobrīd nevalstisko organizāciju pārstāvjiem ir unikāla iespēja tikties ar Ministru prezidentu pirms attiecīgās nozares ministrijas rīcības plāna izskatīšanas. Par šādām sanāksmēm parasti informācija pieejama **Ministru prezidenta birojā** vai **Valsts kancelejas Komunikācijas departamentā**. Ja nevalstiskās organizācijas uzskata to par labu sadarbības veidu, kuru izmantojot iespējams informēt par aktivitātēm un problēmām attiecīgajā jomā, šo ideju vajadzētu ierosināt arī turpmākajām valdībām. Uz šīm tikšanās reizēm tiek aicināti nevalstisko organizāciju pārstāvji, kas jau ir nozares ministriju sadarbības partneri.

2005.gada 15.jūnijā Ministru prezidents parakstīja **Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memorandu**. Ik pēc sešiem mēnešiem no memoranda parakstīšanas dienas tas atkal tiek atvērts parakstīšanai visām ieinteresētajām organizācijām, kas vēlas tam pievienoties. No Ministru kabineta puses memorandu paraksta Ministru prezidents, bet no nevalstisko organizāciju puses – visu ieinteresēto organizāciju pārstāvji. Memorandu patlaban ir parakstījušas 57 nevalstiskās organizācijas.

Jūsu nevalstiskajai organizācijai ir iespēja pievienoties Nevalstisko organizāciju un valdības sadarbības memorandam!

Sadarbības memoranda galvenais mērķis ir veicināt nevalstisko organizāciju plašāku līdzdalību likumdošanas izstrādāšanā, kā arī risināt jautājumus par valsts sniegtā (tai skaitā no Eiropas Savienības fondiem) finansiālā atbalsta iespējām nevalstiskajam sektoram, vienlaikus saglabājot nevalstisko organizāciju neatkarību. Izvērtēt, kā veikusies memoranda izpilde, plānots divreiz gadā, tiekoties valdības un nevalstisko organizāciju delegātiem pārstāvjiem. Memoranda izpildi koordinē un tehniski nodrošina Valsts

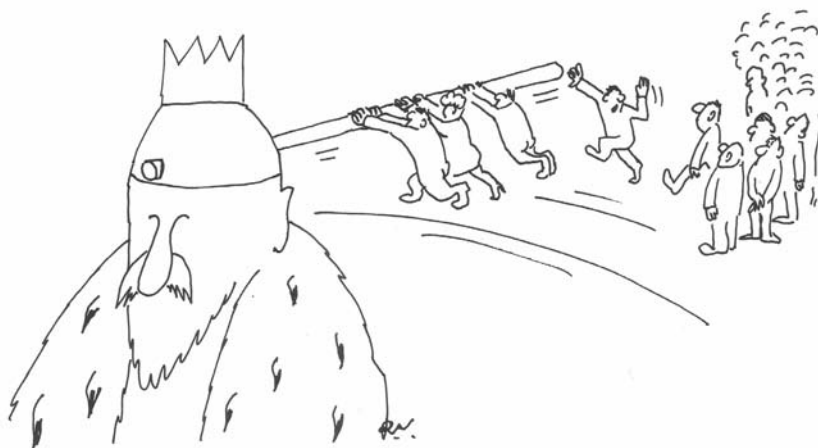
kanceleja. Lai varētu izvērtēt rezultātus un attiecīgi plānot nepieciešamās izmaiņas, paredzēts izveidot Memoranda īstenošanas uzraudzības padomi. Par sadarbības pamatu memorandā ir izmantoti **Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas politikas pamatnostādņēs 2005.–2014.gadam** minētie mērķi un darbības pamatprincipi.

Ar sadarbības memoranda pilnu tekstu iespējams iepazīties Ministru kabineta mājas lapā www.mk.gov.lv sadaļā „**Sabiedrības līdzdalība**” vai šī izdevuma 6.pielikumā. Ja jūs atbalstāt memorandā izvirzīto mērķi un vēlaties vairāk uzzināt par memoranda parakstīšanas iespējām, lūdzam sazināties ar Valsts kancelejas Komunikācijas departamentu pa tālr. 7082912 vai e-pastu [ilze.greiskalna@mk.gov.lv](mailto:greiskalna@mk.gov.lv)

SADARBĪBA AR VALSTS INSTITŪCIJĀM POLITIKAS IZSTRĀDES GAITĀ

Politika, kas attiecas uz visām nevalstiskajām organizācijām, ir pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas un līdzdalības politika. Ierosinājumus politikas ieviešanas pasākumiem labprāt uzklausa Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts – institūcija, kas ir atbildīga par pilsoniskās sabiedrības politikas izstrādi un ieviešanu. Katrai nevalstiskajai organizācijai var būt viena vai vairākas nozares ministrijas, ar kurām tā sadarbojas sava mērķa sasniegšanā. Katrā ministrijā jābūt darbiniekam, kas ir atbildīgs par sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām. Informāciju par **kontaktpersonām** (sk. 1.pielikumu) varat iegūt Ministru kabineta mājas lapā www.mk.gov.lv sadaļā „Sabiedrības līdzdalība” ar virsrakstu „**Praktiski padomi un kontakti**”. Ieteicams tajā ielūkoties regulāri, jo informācija var mainīties.

Tad, kad nevalstisko organizāciju interesējošais jautājums kā tuvākajā laikā risināms tiek iekļauts politikas darba kārtībā, turpmākā sadarbība notiek ministrijās (dažkārt likumprojektus ierosina arī Saeima un Valsts prezidents). Sākas **politikas izstrādes** posms, kurā jaunā ideja, iniciatīva tiek ietērpta politikas plānošanas dokumenta vai tiesību akta projekta veidā. Ministriju politikas plānotāji novērtē ierosinātās politikas sākotnējo ietekmi gan uz sabiedrības atsevišķām mērķa grupām, gan ekonomiku kopumā. Arvien biežāk ministrijas aicina sadarboties nevalstisko organizāciju ekspertus, lai tādā veidā iegūtu papildu informāciju un viedokļus par jaunizstrādājamiem projektiem.

Dažās ministrijās ir izveidotas konsultatīvās padomes, kas pastāvīgi piedalās tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu projektu izstrādāšanā un sniedz par tiem atzinumus. Šajā posmā nevalstiskajām organizācijām ir visplašākās līdzdalības iespējas, tādēļ būtu ieteicams tās izmantot pēc iespējas biežāk un plašāk. Neatkarīgi no tā, vai nevalstiskās organizācijas līdzdarbojas pēc savas iniciatīvas vai ministrijas uzaicinājuma, tām būtu jāapzinās, kāds ir šīs sadarbības mērķis un kādu reālu ietekmi organizācija var panākt.

Konsultatīvās padomes

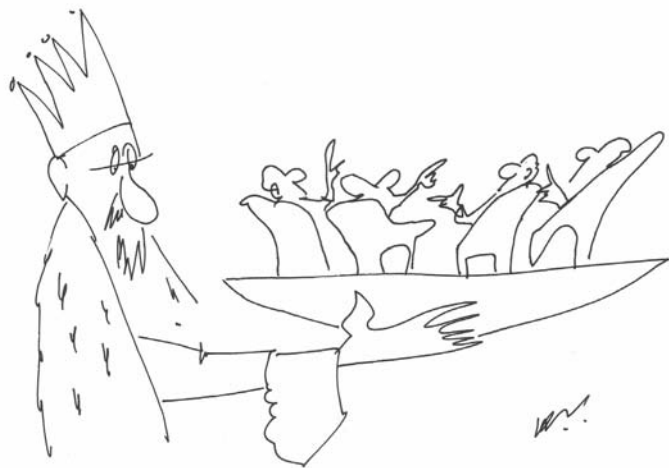
Valsts institūciju iespējas veidot konsultatīvās padomes ir noteiktas **Valsts pārvaldes iekārtas likumā** un **Publisko aģentūru likumā**. Konsultatīvās padomes var veidot gan ministrijas, gan arī aģentūras. To sastāvā atkarībā no jautājuma specifikas iekļauj valsts un pašvaldību pilnvarotas personas, attiecīgo nozaru speciālistus un nevalstisko organizāciju pilnvarotus pārstāvjus. Konsultatīvajai padomei ir padomdevēja tiesības. Informāciju par padomēm varat atrast 4.pielikumā "Informācija par konsultatīvajām padomēm", kā arī attiecīgās nozares ministrijas mājas lapā. Turpat parasti tiek publicēts arī padomes nolikums, darba kārtība un sēdes protokoli.

Informācija par aģentūru izveidotajām konsultatīvajām padomēm atrodama aģentūru mājas lapās. Visvienkāršāk ministriju un aģentūru mājas lapas ir atrast, izmantojot tiešās pārvaldes iestāžu datu bāzi **tpi.mk.gov.lv**, kur pie attiecīgās ministrijas varat atrast gan ministriju, gan aģentūru mājas lapu adreses. Tā kā konsultatīvo padomju sastāvs ir mainīgs, vispilnīgāko informāciju var iegūt tajā iestādē, kas ir attiecīgās konsultatīvās padomes izveidotāja un kas veic sekretariāta funkcijas.

Konsultatīvās padomes var tikt izveidotas ar likumu, Ministru kabineta rīkojumu, Ministru prezidenta rīkojumu. Piemēram, Nacionālā Trīspusējās sadarbības padome (koordinē un organizē trīspusējo sociālo dialogu starp darba

devēju organizācijām, valsts institūcijām un arodbiedrībām, lai saskaņotu šo organizāciju intereses sociālajos un ekonomiskajos jautājumos, tādējādi garantējot sociālo stabilitāti valstī) un Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP ir biedrība, kas apvieno valsts mēroga ražotāju un pārstrādātāju nevalstiskās organizācijas, kas aptver visu Latvijas teritoriju un visus ražošanas sektorus. Organizācija formulē vienotu lauksaimnieku viedokli ražotāju interešu aizstāvēbai un tālākām sarunām ar valsts pārvaldes institūcijām, kā arī citiem sadarbības partneriem) ir apstiprināta ar Ministru kabineta rīkojumu.

Papildus šīm padomēm pastāv daudzas nozaru un apakšnozaru konsultatīvās padomes, kas izveidotas ministrijās ar ministra rīkojumu, piemēram, Vides konsultatīvā padome Vides ministrijā. Spēcīgākās nevalstiskās organizācijas aktīvi iesaistās ministriju organizētajās konsultatīvajās padomēs vai darba grupās, raksta vēstules, atzinumus, tādējādi kļūstot par pastāvīgiem ministriju sadarbības partneriem.

Piemērs. Latvijas Būvniecības padome

Latvijas Būvniecības padome ir Ministru kabineta 1996.gadā izveidota konsultatīva padomdevēja institūcija, lai koordinētu arhitektūras, būvniecības un būvizrādājumu rūpniecības attīstību atbilstoši nacionālo programmu ekonomiskajai politikai. Padomes sastāvā ir valsts institūciju, sabiedrisko organizāciju, zinātnisko un profesionālās izglītības institūciju, kā arī uzņēmēj sabiedrību un to apvienību pārstāvji. Padomes sastāvu pēc ekonomikas ministra priekšlikuma apstiprina Ministru kabinets.

Padomes lēmumi būvniecības jautājumos ir rekomendējoši valsts institūcijām, sabiedriskajām organizācijām, zinātniskajām un profesionālās izglītības institūcijām, kā arī uzņēmēj sabiedrībām un to apvienībām.

Padomes galvenie uzdevumi ir:

- novērtēt starptautiskos konkursus un ieteikt, kā labāk organizējams valsts pasūtījums;
- izvērtēt priekšlikumus par nozarei nepieciešamo kvalificēto speciālistu (arhitekti, plānotāji, inženieri, tehniķi, tehnologi, meistari un strādnieki) profesionālās

sagatavošanas stratēģiju, kā arī piedalīties mācību, kvalifikācijas celšanas un pārkvalificēšanas programmu izstrādē un profesionālās sagatavotības kritēriju noteikšanā;

- recenzēt sabiedriski svarīgu būvju projektus un sniegt atzinumus par šo būvju nepieciešamības motivāciju, celtniecību un finansēšanu;
- sniegt vērtējumu un priekšlikumus par likumprojektiem un tiesību aktu projektiem, ja tie saistīti ar arhitektūru, būvniecību un būvuzstrādājumu rūpniecību.

Padomei ir tiesības:

- savu uzdevumu veikšanai kultūrvēsturiskās vides arhitektūras, būvniecības un būvuzstrādājumu ražošanas stratēģijas jautājumos pieprasīt un saņemt informāciju no valsts, pašvaldību un citām institūcijām;
- iesniegt valsts, pašvaldību un citām institūcijām ieteikumus kultūrvēsturiskās vides arhitektūras, būvniecības un būvuzstrādājumu rūpniecības stāvokļa uzlabošanai;
- paust viedokli plašsaziņas līdzekļos;
- izveidot darba grupas kultūrvēsturiskās vides arhitektūras un plānotās saimnieciskās darbības harmonizēšanai, kā arī būvniecības un būvuzstrādājumu rūpniecības darbības analīzei un tirgus izpētei;
- izskatīt jebkuru nozarei svarīgu jautājumu, pieaicinot padomes sēdēs amatpersonas, speciālistus vai sabiedriskos darbiniekus.

Kultūrvēsturiskās vides arhitektūras, būvniecības un būvuzstrādājumu rūpniecības stāvokļa uzlabošanai padome var izveidot fondu no dāvinājumiem, ziedojumiem un citiem līdzekļiem.

Avots – Latvijas Būvniecības padomes nolikums

Darba grupas

Atšķirībā no konsultatīvajām padomēm valdības vai ministriju darba grupas parasti tiek veidotas atsevišķas problēmas risināšanai, politikas vai tiesību akta projekta izstrādei. Ja jautājums skar vairākas nozares, piemēram, nabadzības novēršanu, darba grupu parasti izveido Ministru kabinets vai Ministru prezidents. Ja jautājums ir vienas nozares kompetencē, darba grupas biežāk tiek veidotas ar attiecīgās nozares ministra rīkojumu.

Iesaistoties darba grupās, nevalstiskās organizācijas iegūst iespēju paust savu viedokli jau lēmuma sagatavošanas procesa sākumā. Pārsvārā ministrijas savus sadarbības partnerus uzaicina dalībai darba grupās, taču gadījumā, ja tas tā nenotiek, nevalstiskās organizācijas pašas var interesēties par darba grupas izveidi, izrādīt iniciatīvu un piedāvāt savu pārstāvi viedokļa paušanai.

Katrai nevalstiskajai organizācijai var būt savs viedoklis konkrētas problēmas risinājumam. Ja darba grupās piedalās vairākas organizācijas, kas pārstāv pretēju viedokli, bieži vien grūti iegūt gala rezultātu, kas apmierinātu visas iesaistītās puses. Lai arī katram ir savs viedoklis, problēma ir viena, tāpēc būtu labi panākt kompromisu diskusijās un lēmumu pieņēmējiem piedāvāt

izvērtētus risinājuma variantus, kur būtu atspoguļoti katra variantā ieguvumi un zaudējumi. Pretējā gadījumā darba grupas darba rezultāts var būt neauglīgs un lēmuma pieņemšana var tikt apturēta vispār, atstājot problēmu nerisinātu.

Konsultācijas

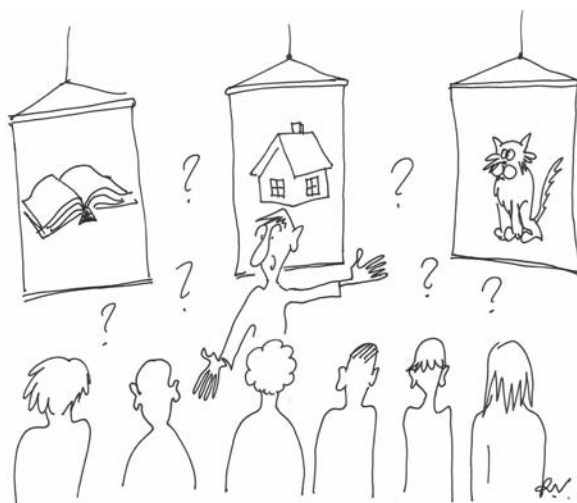
Ļoti nozīmīgs nevalstisko organizāciju sadarbības veids ar valsts iestādēm ir konsultāciju sniegšana par normatīvo aktu vai politikas dokumentu. Konsultāciju metodes ir ļoti dažādas un daudzveidīgas, kas sniedz iespēju izvēlēties katram tiesību akta projektam atbilstošāko un piemērotāko metodi. Vairāk par konsultāciju metodēm, to daudzveidību, piedāvātajām priekšrocībām un trūkumiem var lasīt Valsts kancelejas izdotajā P.Grīninga grāmatā „Sabiedrības iesaistīšana. Konsultāciju metodes”.

Ministrijas, gatavojot tiesību akta vai noteikumu projektu, parasti konsultējas arī ar nevalstiskajām organizācijām. Savukārt, lai tiesību akta projektu virzītu tālāk izskatīšanai valdībā, tam ir jāpievieno dokumenta projekta anotācija. Atbilstoši Ministru kabineta Kārtības rullja 3.punktam ministrijai ir jāaizpilda anotācija. Savukārt Ministru kabineta instrukcija par kārtību, kādā aizpildāma projekta anotācija, nosaka, ka 3.sadaļā tiek sniegta informācija par tiesību akta projekta ietekmi, bet 6.sadaļā – informācija par konsultācijām un sabiedrības informēšanas pasākumiem. Anotācijā tiek norādītas organizācijas, ar kurām ir notikušas konsultācijas, kā arī kritēriji, pēc kādiem tās tika izvērtētas. Anotācijā jānorāda arī veids, kādā šīs organizācijas ir saistītas ar regulējamo jautājumu. Savukārt anotācijas 6.sadaļas 2.punktā jānorāda nevalstisko organizāciju priekšlikumu būtība, kā arī tas, vai tie ir vai nav ņemti vērā.

Piemērs. Anotācija par Publisko iepirkumu likumprojektu. 6. sadaļa

1. Ar kurām nevalstiskajām organizācijām konsultācijas ir notikušas	Latvijas Būvnieku asociācija ir sniegusi rakstiskus priekšlikumus par nepieciešamajām normām likumā, kā arī sniegusi atzinumu ar Ekonomikas ministrijas starpniecību.
2. Kāda ir šo nevalstisko organizāciju pozīcija (atbalsta, iestrādāti tās iesniegtie priekšlikumi, mainīts formulējums to interesēs, neatbalsta)	Latvijas Būvnieku asociācija ir izteikusi priekšlikumu nepieļaut likumprojektā normas, kas paredz piedāvājuma nodrošinājuma iemaksāšanu skaidrā naudā, noteikt, ka galvenais būvuzņēmējs var slēgt līgumus tikai ar vienas pakāpes darba uzņēmēju, ka galvenajam būvuzņēmējam pieteikumā jānorāda visi darba uzņēmēji, ka galvenā būvuzņēmēja konkursā pieteikto inženiertehnisko darbinieku sastāvu var mainīt tikai ar pasūtītāja rakstisku piekrišanu, kā arī citi priekšlikumi. Liela daļa no Latvijas Būvnieku asociācijas izteiktajiem priekšlikumiem tika ņemti vērā.
3. Kādi sabiedrības informēšanas pasākumi ir veikti un kāds ir sabiedriskās domas viedoklis	Ir veikti sabiedrības informēšanas pasākumi – informācija par likumprojektu tika ievietota internetā iepirkumu uzraudzības biroja mājas lapā, kā arī ievietota publikācija laikrakstā "Diena".
4. Konsultācijas ar starptautiskajiem konsultantiem	Ir notikušas konsultācijas ar Eiropas Komisijas leksējā tirgus ģenerāldirektorāta pārstāvjiem. Projekta izstrādes gaitā pārstāvji sniedza konsultācijas par specifiskiem attiecīgās nozares jautājumiem, kas ir jāievieš normatīvajā aktā, lai tas atbilstu Eiropas Savienības prasībām.
5. Cita informācija	Likumprojekts šo jomu neskar.

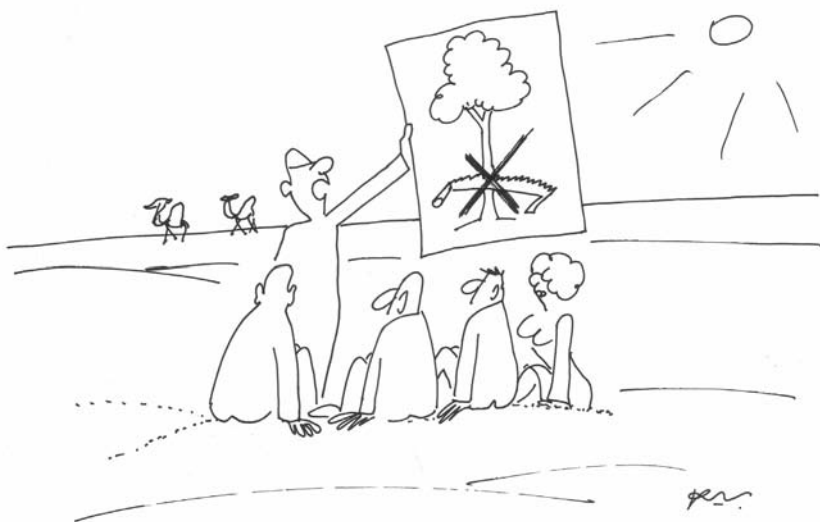
Piemērs. Anotācijā atspoguļotie nevalstisko organizāciju priekšlikumi, kas tika ņemti vērā saistībā ar rajona plānošanas noteikumu projektu.

1. Ar kurām nevalstiskajām organizācijām ir notikušas konsultācijas	Noteikumu projekts tika apspriests ar Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) un sabiedriskās organizācijas "Latvijas teritoriālpilnotāju asociācija" pārstāvjiem, kā arī ar plānošanas reģionu un rajonu pārstāvjiem un ekspertiem.
2. Kāda ir šo nevalstisko organizāciju pozīcija (atbalsta, iestrādāti tās iesniegtie priekšlikumi, mainīts formulējums to interesēs, neatbalsta)	Apspriešanas gaitā tika saņemti priekšlikumi no reģionu, rajonu un vietējām pašvaldībām noteikumu pilnveidošanai, kuri tika integrēti noteikumu projektā.
3. Kādi sabiedrības informēšanas pasākumi ir veikti un kāds ir sabiedriskās domas viedoklis	Kopumā tika atbalsēta dokumenta tālāka virzība un uzsvērtā nepieciešamība virzīt noteikumu projektu tālākai saskaņošanai.
4. Konsultācijas ar starptautiskajiem konsultantiem	Nav notikušas.
5. Cita informācija	

Ekspertu līdzdalība pētījumos

Nevalstisko organizāciju ekspertiem pēc iespējas vairāk būtu jāizmanto iespēja iesaistīties atklātos konkursos, lai piedalītos valsts pārvaldes iestāžu izsludinātajos pētījumos. Informācija par tiem atrodama ministriju mājas lapās.

Valsts iestādes pasūta pētījumus konkrētas problēmas izpētei – tā saucamos iekšējos pētījumus – vai arī līdzdarbojas starptautiskajos pētījumu projektos. Iekšējie pētījumi parasti nav tik detalizēti, tiem tiek atvēlēts īsāks laiks. Starptautiskie pētījumi pārsvarā ir ilgtermiņa. Tā kā ministriju darbiniekiem bieži vien trūkst kapacitātes nozarei specifisku jautājumu pēfīšanai un detalizētai analīzei, izeja tiek rasta, pieaicinot attiecīgās jomas speciālistus un nereti iesaistot arī nevalstiskās organizācijas.

Piemēram, Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts (ĪUMSILS) ciešā sadarbībā ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem ir ierosinājis veikt virkni grozījumu likumos, kā arī izstrādājis jaunus dokumentus. Latvijas Jaunatnes padomes aktivitātes ir atspoguļotas jaunatnes likumprojektā, savukārt Brīvprātīgo centrs sagatavoja brīvprātīgo darbības likumprojektu, kuru pašlaik precizē ĪUMSILS izveidota darba grupa.

Un šādu piemēru ir daudz – organizācijas *Papardes zieds* iniciatīva un jauniešu veselības centri, valsts politika jauniešu seksuālās veselības uzlabošanai, *Providus* un *Delnas* izstrādātais priekšvēlēšanu uzraudzības mehānisms pirms 8.Saeimas un pašvaldību vēlēšanām, pieņemts priekšvēlēšanu aģitācijas likums.

Pašlaik ekspertīzes funkcijas galvenokārt veic pētniecības institūcijas un privātās kompānijas. Pastāv arī iespēja pašiem ekspertiem piedāvāt pētījuma tēmu, pārliecinot ministriju, ka tas ir būtiski kādas problēmas risinājuma meklēšanai, un piedalīties konkursā pētījuma veikšanai, iespējams ministriju iepazīstināt arī ar jau gataviem pētījuma rezultātiem. Neatkarīgie pētnieki uzskatāmi par virzītājspēku politikā, jo viņi liek uzsvāru uz sabiedrībā “sasāpējušiem” jautājumiem. Jāatzīst gan, ka tikai retajai organizācijai ir iespējas pašai finansēt pētījuma veikšanu.

Piemēram, Sabiedrības integrācijas fonds (SIF) atbalsta pētījumu veikšanu par sabiedrības integrāciju, pilsonisko sabiedrību, diskriminācijas novēršanu un sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju grupu nodarbinātību, iespējām darba tirgū, tendencēm, pozitīviem un negatīviem faktoriem. Katru gadu tiek izsludināti vairāki atklāti konkursi, kuros nevalstiskās organizācijas ir aicinātas iesniegt projektus. Konkrētu informāciju var iegūt fonda mājas lapā internetā.

Avots – SIF sniegtā informācija

Pētījumu rezultāti bieži vien tiek ņemti par pamatu tālākās politikas izstrādei. Piemēram, Labklājības ministrijas regulāri veikto pētījumu secinājumi par dažādām sociālās politikas jomām tika ņemti vērā, pilnveidojot sociālo politiku un, piemēram, palielinot sociālās apdrošināšanas pabalstus ģimenēm ar bērniem.

Kvalitatīvi izstrādātai politikai būtu jābalstās uz problēmas izpratni un ilgtermiņa skatījumu, ko valsts pārvaldes iestādēm palīdz īstenot dažādu jomu pētniecības iestādes. Savukārt ieskaits pašreizējā situācijā un svaigākie dati bieži vien pieejami tieši tām nevalstiskajām organizācijām, kas visciešāk saistītas ar minēto problēmu. Tieši tāpēc nevalstisko organizāciju iesaistīšanās īstermiņa pētījumos, apkopojot statistikas datus par esošo situāciju, būtu atbalstāms pasākums gan no valsts pārvaldes, gan sabiedriskā sektora puses.

Aicinām savstarpēji sadarboties un novērst kļūdas politikas plānošanā, daloties savās zināšanās ar citiem!

KĀ NEVALSTISKĀS ORGANIZĀCIJAS LĪDZDARBOJAS DARBA KĀRTĪBAS VEIDOŠANAS POSMĀ?

1. Nevalstiskās organizācijas var norādīt problēmas un piedāvāt savus risinājumus – gan rakstiski, gan arī diskutējot ar politikas veidotājiem ministrijās.
2. Nevalstisko organizāciju eksperti var iesaistīties vai tikt uzaicināti piedalīties politikas plānošanas dokumenta vai tiesību akta projekta izstrādes darba grupās un konsultatīvajās padomēs. Papildus minētajam nevalstiskās organizācijas var arī tieši rosināt jautājuma iekļaušanu politikas darba kārtībā, sagatavojot un attiecīgajā ministrijā piedāvājot politikas dokumenta vai tiesību akta projektu.
3. Par jauniem vai Ministru kabineta aprītē esošajiem jautājumiem var rosināt diskusiju sabiedrībā ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību.
4. Iespēja sniegt atzinumus par Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātajiem projektiem.

Atzinumu rakstīšanas procedūra ir pietiekami nozīmīga līdzdalības iespēja, tāpēc šim jautājumam tiek veltīta atsevišķa nodaļa.

Līdzdalības piemērs. Par Ministru kabineta noteikumu projekta izstrādes gaitu, kas regulē mājas (istabas) dzīvnieku labturības prasības.

Hronoloģija – 2000.

Zemkopības ministrija Ministru kabineta noteikumu projekta izstrādi, kas regulē mājas (istabas) dzīvnieku labturības prasības, uzsāka 2000.gadā. Noteikumu projekta izstrādē un tā saskaņošanā aktīvi iesaistījās sabiedriskās organizācijas un ministrijas.

Diskusijas divu gadu garumā – 2003.–2005.

2003.gada beigās un 2004.gada sākumā Ministru kabineta projekts bija saskaņots ar visām iesaistītajām institūcijām, bet 2004.gada 15.janvārī stājās spēkā grozījumi Administratīvā procesa likumā un, pamatojoties uz šiem grozījumiem, bija nepieciešams izdarīt grozījumus Dzīvnieku aizsardzības likumā, Likumā par pašvaldībām, Medību likumā un Veterinārmedicīnas likumā. Tika pieņemts politisks lēmums neizdarīt grozījumus Likumā par pašvaldībām un Medību likumā. Par likumprojektu "Grozījumi "Dzīvnieku aizsardzības likumā"" atkal izvērtās ļoti plašas diskusijas, tādēļ likumprojektu varēja pieņemt tikai 2005.gada 14.aprīlī.

Un atkal atšķirīgi viedokļi – 2005.

Zemkopības ministrija Ministru kabineta noteikumu projektā "“Labturības prasības mājas (istabas) dzīvnieku turēšanai, tirdzniecībai un demonstrēšanai publiskās izstādēs, suņa apmācībai un mājas (istabas) dzīvnieka īpašnieka un turētāja tiesības un pienākumi" izstrādāja prasību par nepieciešamību reģistrēt visus Latvijā esošos suņus. Veicot sabiedrisko aptauju un saskaņojot šo viedokli, Zemkopības ministrija konstatēja, ka sabiedrībā valda divi pretēji viedokļi. Sabiedriskās organizācijas uzskatīja, ka reģistrā jāiekļauj identificēti suņi (kuriem zem ādas ir implementēta mikroshēma), bet tas ir ļoti dārgi un, ņemot vērā valsts budžeta finanšu iespējas, tas pašreiz nav iespējams. Arī iedzīvotāji nav spējīgi segt ar suņu reģistrāciju saistītos izdevumus. Līdz ar to atkal bija nepieciešams veikt grozījumus jau sagatavotajos Ministru kabineta noteikumu projektos un tos no jauna saskaņot ar visām iesaistītajām institūcijām un organizācijām.

Diskusijas atsākas un atkal turpinās – 2005.

Augusta beigās Zemkopības ministrija Ministru kabineta noteikumu projektus nosūtīja Ministru prezidentam, lai tos izskatītu Ministru kabinetā kā Ministru kabineta lietu, jo noteikumu projektu izstrāde jau ilgst vairāk nekā četrus gadus, bet šie noteikumi ir ļoti nepieciešami, lai nodrošinātu kārtību valstī. Valsts kanceleja Zemkopības ministrijas lūgumu noraidīja, tāpēc 2005.gada 8.septembrī trīs Ministru kabineta projekti, kas regulēs mājas (istabas) dzīvnieku labturības prasības, tika izsludināti no jauna.

Diskusijas vai risinājums – nevalstisko organizāciju izvēle

Izsludināšana nozīmē, ka viss saskaņošanas darbs ir jāveic atkārtoti, un neviens pašreiz nevar prognozēt, cik ilgu laiku tas prasīs, līdz šie noteikumi tiks pieņemti.

Avots – ZM sniegtā informācija

LĒMUMU SASKAŅOŠANA UN PIEŅĒMŠANA – LĪDZDALĪBA DARBĀ, KAS NORIS VALDĪBAS ĒKĀ

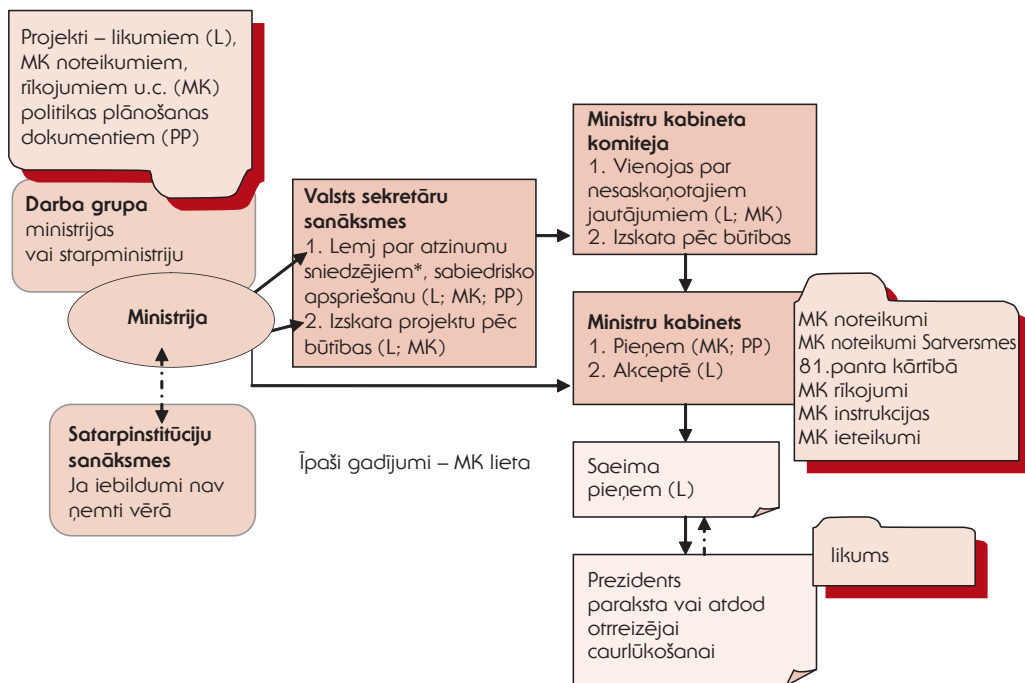
Dokumentu apriti valdībā nosacīti var grupēt trijos posmos: Valsts sekretāru sanāksmes, Ministru kabineta komitejas sēdes un Ministru kabineta sēdes. **Ministru kabineta kārtības rullī** ir skaidri definēta projektu virzības gaita katrā posmā gan projekta saskaņošanas, gan nesaskaņošanas gadījumā.

Valsts sekretāru sanāksmes mērķis ir saskaņot visu ieinteresēto pušu viedokļus un sagatavot dokumentu projektus izskatīšanai valdībā. Dokumentu aprite sākas ar to izsludināšanu Valsts sekretāru sanāksmē. Kad dokumenta projekts ir izstrādāts un saskaņots ar ministrijām un nevalstiskajām organizācijām, tas tiek iesniegts izskatīšanai Ministru kabineta komitejā un Ministru kabinetā. Ministru

kabineta komitejas sēdēs tiek izskatīti visi Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātie politikas plānošanas dokumentu projekti un tie tiesību aktu projekti, par kuriem nav panākta vienošanās Valsts sekretāru sanāksmē. Tāpat **Ministru kabineta komiteja** skata no Ministru kabineta sēdes atpakaļ pilnveidošanai novirzītos projektus. Par katru projektu tiek diskutēts pēc būvības **Ministru kabineta sēdēs**. Valdība kā koleģiāla institūcija pieņem politiskus lēmumus gala variantā.

Valsts sekretāru sanāksmes parasti notiek ceturtdienās, plkst.9.10, un ilgst apmēram līdz plkst.10.00. Ministru kabineta komitejas sēdes notiek pirmdienās, plkst.10.00, un atkarībā no jautājumu daudzuma un nozīmīguma var ielgt līdz pat pēcpusdienai. Arī Ministru kabineta sēdes ilgums nav paredzams. Parasti tā sākas plkst.12.00.

* Visi normatīvie akti ir jāsaskaņo ar Finanšu ministriju un Tieslietu ministriju;
visi politikas plānošanas dokumenti – ar Valsts kancelejas Politikas koordinācijas departamentu.

Valsts sekretāru sanāksmes

Saskaņā ar Ministru kabineta kārtības rulli Valsts sekretāru sanāksmēs piedalās:

- ar balsstiesībām – valsts sekretāri, īpašu uzdevumu ministru sekretariātu vadītāji, Valsts kancelejas direktors un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieks;
- ar padomdevēja tiesībām – Valsts kancelejas amatpersonas, Valsts kontroles pārstāvis, Ģenerālprokuratūras pārstāvis, parlamentārie sekretāri, Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvis, Sabiedrisko pakalpojumu

regulēšanas komisijas pārstāvis, Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes pārstāvis, Nacionālās reģionālās attīstības padomes pārstāvis, Tautsaimniecības padomes pārstāvis un nevalstisko organizāciju pārstāvis, kā arī citas Valsts kancelejas direktora uzaicinātas personas (attiecinīgajā darba kārtības jautājumā).

Valsts sekretāru sanāksmei ir šādas **pilnvaras**:

- apstiprināt pieteikto politikas plānošanas dokumentu projektu un tiesību aktu projektu sarakstu;
- lemt par saskaņošanas procesā iesaistītajām institūcijām un saskaņošanas termiņiem;
- lemt par anotācijas vai paskaidrojuma raksta nepieciešamību;
- lemt par sabiedriskās apspriešanas nepieciešamību;
- atsaukt izsludinātos projektus;
- izskatīt pēc būvības tos tiesību aktu projektus, par kuriem nav panākta vienošanās saskaņošanas procesā.

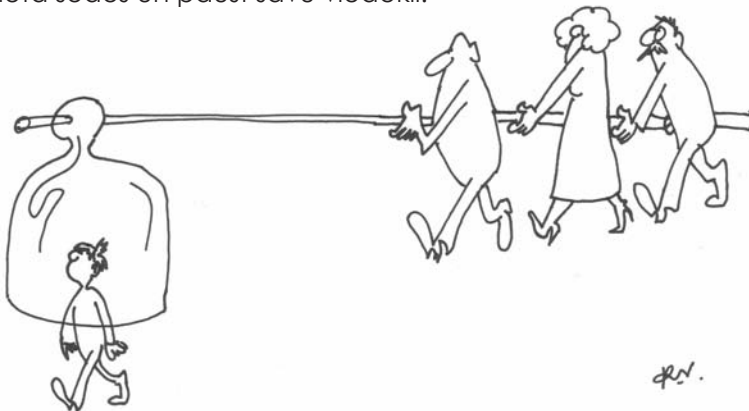
Valsts sekretāru sanāksmē detalizēti neskata politikas dokumentu saturu. Saskaņošanas gaitā dokumentu vērtē eksperti un savu viedokli sniedz rakstiskajos atzinumos.

Latvija ir viena no retajām valstīm, kas normatīvo aktu un politikas dokumentu izstrādes procesā nodrošina procesa caurspīdīgumu un piedāvā iespējas izteikt savu viedokli jebkurai nevalstiskai organizācijai, kas to vēlas. Viena no pēdējo gadu labajām praksēm ir atklātās Ministru kabineta sēdes un nevalstisko

organizāciju pārstāvju līdzdalība Valsts sekretāru sanāksmēs. Sākotnēji tas bija Nevalstisko organizāciju centra, bet tagad – **Latvijas Pilsoniskās alianses¹ (LPA)** pārstāvis, kas sniedz informāciju ieinteresētajām organizācijām gan pirms sēdes, gan arī nodrošina konsultācijas saskaņošanas procesā. Nevalstisko organizāciju pārstāvim ir padomdevēja tiesības. Organizācijas var deleģēt savu interešu aizstāvību LPA pārstāvim. Viņš piesaka atzinumus tiem normatīvo aktu projektiem un politikas dokumentiem, kas saistīti ar kādu nevalstisko organizāciju darbības jomu. LPA pārstāvis var pārstāvēt jebkuru organizāciju, kas izteikusi interesi līdzdarboties. Arī LPA nosūtīto elektronisko informāciju var saņemt ne tikai Alianses biedri. Tiklīdz organizācija izsaka šādu vēlmi un iesniedz Aliansē informāciju par sevi, to ieraksta adresu sarakstā. LPA pārstāvis katru nedēļu (trešdienas priekšpusdienā) visiem klientiem nosūta „apkārtrakstu” – e-pasta vēstuli ar divām tabulām – pieteiktie projekti un darba kārtība. Pie katras tabulas ir instrukcija, kā organizācijai rīkoties, ja kāds jautājums ir tās uzmanības lokā. Šādā gadījumā organizācija izsaka savu vēlmi sniegt atzinumu vai piedalīties debatēs. LPA nosūtītajā pavadvēstulē tiek sniegta informācija par tām nevalstiskajām organizācijām, kas iepriekšējā sēdē ir pieteikušās sniegt atzinumus. Tas palīdz savstarpēji koordinēt darbību, gatavojot atzinumus.

LPA sniedz konsultācijas gan par saskaņošanas termiņiem, gan atzinuma struktūru, gan arī par atzinuma adresētu. LPA konsultē nevalstisko organizāciju pārstāvjus arī par iespējām piedalīties Ministru kabineta komitejas un Ministru kabineta sēdēs un paust savu viedokli.

Nevalstiskās organizācijas, protams, arī pašas var sekot līdz Valsts sekretāru sanāksmes darba kārtībai Ministru kabineta mājas lapā, un daudzas, pieredzējušākās, īpaši profesionālās asociācijas, to arī dara.

Lai organizācijām būtu vieglāk sekot dokumentu projektu plūsmai, iespējams parakstīties uz jaunumu par tiesību aktu projektiem saņemšanu savā e-pastā.

¹ Lai uzzinātu vairāk par Latvijas Pilsonisko aliansi un tās darbību, sazinieties ar alianses direktori Rasmu Pīpiķi, tālr. 6044862 vai e-pasts: rasma@sfli.lv

Ja pieteiksieties uz šādu pakalpojumu ar Ministru kabineta mājas lapas starpniecību, jūs saņemsiet e-pastā paziņojumu ar saiti uz Jūs interesējošās jomas tiesību akta projektu. Katru reizi, kad attiecīgais projekts tiek izskatīts kādā Ministru kabineta sanāksmē (VSS, MKK, MK), uz attiecīgo e-pastu tiks nosūtīta saite ar norādi uz sēdē izskatīto un akceptēto redakciju. Pieteikumu meklējiet Ministru kabineta mājas lapas (www.mk.gov.lv) sākulmapā sadaļā „Tiesību aktu projekti”. Tad izvēlaties iespēju „Parakstīties uz tiesību aktu projektu jaunumu saņemšanu”, atslēgas vārdu projekta nosaukumā vai interesējošā politikas jomā un vēlreiz akceptējiet savu izvēli no sava e-pasta.

Piesakieties jaunumu saņemšanai savā e-pastā un esiet vienmēr informēti par Jūs interesējošiem jautājumiem!

Pēc projektu pieteikšanas Valsts sekretāru sanāksmē sākas dokumentu saskaņošanas un atzinumu sniegšanas process.

Valsts sekretāru sanāksmē pieteiktie un izsludinātie tiesību aktu projekti aplūkojami Ministru kabineta mājas lapā www.mk.gov.lv sadaļā „**Ministru kabinets**” ar virsrakstu „**Dokumentu aprīte Ministru kabinetā Valsts sekretāru sanāksmes**”. Turpretim sadaļā „**Ministru kabinets**” ar virsrakstu „**Tiesību aktu projekti**” var atrast informāciju, kādā izskatīšanas stadijā – Valsts sekretāru sanāksmē, Ministru kabineta komitejā vai Ministru kabinetā – tie patlaban atrodas. Tur atrodamas arī attiecīgo sēžu darba kārtības un izskatāmo projektu teksti.

Ministru kabineta komitejas sēdes

Trīs darbdienu pirms Ministru kabineta komitejas sēdes Ministru kabineta locekļiem un citām personām Valsts kanceleja nosūta darba kārtību (ievieto attiecīgās sēdes elektroniskās dokumentu vadības sistēmā – e-portfelī) un tajā iekļautos politikas dokumentu projektus un tiesību aktu projektus kopā ar attiecīgajiem materiāliem (tai skaitā fizisko personu, nevalstisko organizāciju un citu institūciju vēstules par projektu). Vienlaikus sēdes darba kārtība un izskatāmo jautājumu datnes tiek ievietotas Ministru kabineta mājas lapā. Pēc sēdes mājas lapā tiek ievietots attiecīgās sēdes protokols.

Par papildus uzaicināmām personām atsevišķu jautājumu izskatīšanā Ministru kabineta locekļi iesniedz rakstisku pieteikumu Valsts kancelejā ne vēlāk kā vienu darbdienu pirms komitejas sēdes. Personu, kura ir papildus uzaicināta atsevišķu jautājumu izskatīšanā, par jautājuma izskatīšanas laiku (darba kārtību) informē un ar materiāliem iepazīstina attiecīgā ministrija.

MKK sēdes pilnvaras:

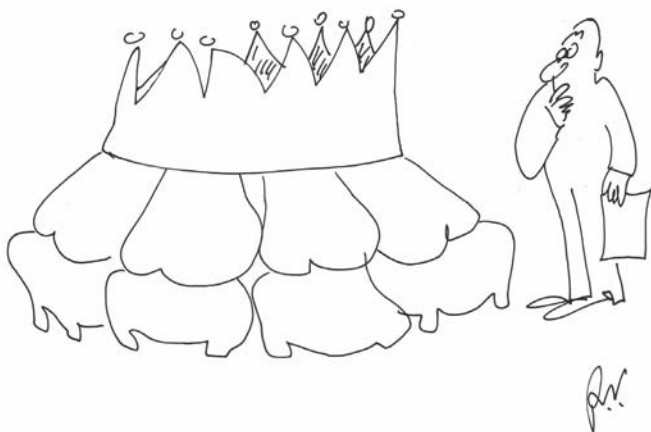
- saturiski izskatīt politikas dokumentus pēc būtības un vienoties par iespējamo risinājuma variantu;
- izskatīt visus tiesību aktus, kuri nav saskaņoti VSS.

Valsts sekretāru sanāksmēs un Ministru kabineta komitejas sēdēs nepieņem galīgo lēmumu. Tās ir instruments tiesību akta vai politikas dokumenta virzībai uz valdību. Lēmumu pieņem Ministru kabinets.

Ministru kabineta sēdes

Tos dokumentu projektus, kas izskatīti Ministru kabineta komitejas sēdē un tur atbalstīti bez iebildumiem, Ministru kabineta sēdes darba kārtībā parasti iekļauj divu nedēļu laikā pēc komitejas sēdes vai pēc precizētā dokumenta projekta vai tiesību akta projekta iesniegšanas izskatīšanai Ministru kabinetā.

Ministru kabineta sēdes ir atklātas, tomēr sēžu dalībnieku skaits ir ierobežots, to nosaka Ministru kabineta sēžu zāles ietilpība. Tajās piedalās ministri, žurnālisti, pārstāvji ar padomdevēja tiesībām, Valsts kontroles pārstāvis. MK sēdes pilnvaras ir:

- pieņemt tiesību aktu projektus, par kuriem panākta vienošanās Valsts sekretāru sanāksmē;
- pieņemt dokumentus, par kuriem panākta vienošanās Ministru kabineta komitejas sēdē;
- apstiprināt VSS un MKK saskaņotos jautājumus, kā arī izskatīt MK lietas, steidzamus un slepenas jautājumus.

Ja organizācija ir sniegusi rakstisku atzinumu par kādu dokumenta projektu un vēlas izteikt savu viedokli klātienē Valsts sekretāru sanāksmēs, Ministru kabineta komitejas vai Ministru kabineta sēdēs, pieteikties līdzdalībai var, sazinoties ar iesniedzējas ministrijas pārstāvi, kas ir atbildīgs par sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām.

Ja organizācija vēlas piedalīties Valsts sekretāru sanāksmē, ir iespēja rakstīt Valsts kancelejas direktoram adresētu vēstuli ar lūgumu atļaut piedalīties konkrētā jautājuma izskatīšanā. Ja organizācijas mērķis ir piedalīties Ministru kabineta komitejas vai Ministru kabineta sēdē, vēstule jāadresē Ministru

prezidentam vai Valsts kancelejas direktoram. Šādā gadījumā caurlaide tiek pieteikta uz konkrētās sēdes laiku. Ieļļūšanai Ministru kabineta ēkā nepieciešams uzrādīt personu apliecinošu dokumentu.

Pieteikuma vēstules piemērs

Rīgā[datums]

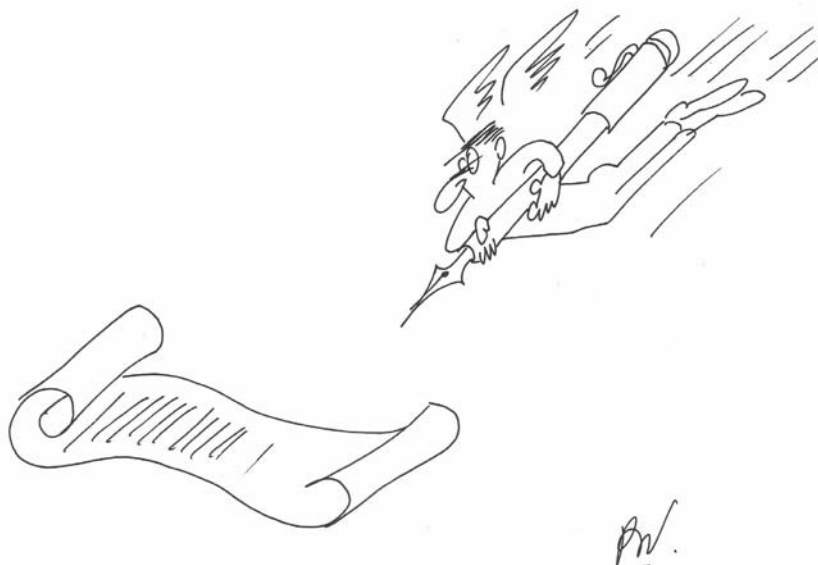
Valsts kancelejas direktorei
G.Veismanei

Par dalību Valsts sekretāru sanāsmē
[Ministru kabineta komitejas vai Ministru kabineta sēdē]

... organizācija vēlas pieteikt sava pārstāvja [pārstāvja vārds, uzvārds un amats] līdzdalību [Valsts sekretāru, Ministru kabineta komitejas, Ministru kabineta] sēdē, kurā tiks izskatīts jautājums par [konkrētā projekta nosaukums un reģistrācijas numurs].

Ar cieņu

Vārds, uzvārds
Organizācijas nosaukums
Personas amats
kontakttālrunis

ATZINUMU SNIEGŠANA UN SASKAŅOŠANAS PROCESS

Pēc dokumenta projekta izsludināšanas Valsts sekretāru sanāksmē tas tiek saskaņots ar Valsts sekretāru sanāksmes protokolā norādītajām ministrijām un citām institūcijām. Politikas dokumenta projektu vai tiesību akta projektu institūcijas saskaņo, sniedzot par to rakstisku atzinumu.

Atzinumā tiek norādīts, vai institūcijai ir iebildumi un priekšlikumi par konkrēto projektu, vai arī tā saskaņo dokumenta projektu bez iebildumiem. Ja Valsts sekretāru sanāksmē netiek noteikts cits termiņš, atzinums sniedzams divu nedēļu laikā pēc projekta izsludināšanas. Ja ministrija vai cita institūcija atzinumu minētajā termiņā nesniedz, projekts uzskatāms par saskaņotu.

Atzinums sniedzams par katru politikas dokumenta projektu un par katru tiesību akta projektu atsevišķi. Rakstot atzinumu, vēstulē jānorāda, par kādu Valsts sekretāru sanāksmē pieteikto projektu tiek sniegts nevalstiskās organizācijas viedoklis (dokumenta projekta nosaukums un numurs). Parasti atzinums tiek noformēts uz tās iestādes vai organizācijas veidlapas, kuras viedoklis tiek pausts. To paraksta attiecīgās iestādes vai organizācijas vadītājs. Atzinuma beigās tiek norādīta atzinuma autora e-pasta adrese, kā arī tālruna numurs.

Atzinumu par konkrēto tiesību akta projektu vai politikas dokumentu vēlams sūtīt tieši uz ministriju, kas sagatavojusi projektu. Ja jautājums ir sabiedriski jutīgs un organizācija vēlas jautājumam vienlaikus pievērst vairāku institūciju uzmanību, ieteicams sūtīt vairākas vēstules (kopijas) uz vairākām iesaistītajām institūcijām, adresātu sarakstā iekļaujot arī Valsts kanceleju, jo tā ir pēdējā institūcija, kas izskata visus tiesību aktu projektus un politikas dokumentu projektus pirms jautājuma iekļaušanas Ministru kabineta komitejas un Ministru kabineta sēdēs.

Atbilstoši Ministru kabineta kārtības rullī noteiktajām prasībām atzinums jānosūta gan rakstiskā, gan elektroniskā veidā. Tas nepieciešams, lai materiālu varētu pievienot izskatāmo dokumentu paketei, gatavojot dokumentu projektus izskatīšanai MKK un MK sēdēs. Atzinums jānosūta gan Valsts kancelejai, gan arī konkrētā dokumenta sagatavotājam. Valsts kancelejas pasta adrese ir Rīgā, Brīvības bulvārī 36, LV-1520, oficiālā e-pasta adrese atzinumiem par dokumentu projektiem ir: pasts@mk.gov.lv. Pārējo ministriju adreses un e-pasta adreses var atrast tiešās pārvaldes iestāžu datu bāzē (<http://tpi.mk.gov.lv> vai www.mk.gov.lv).

Nevalstiskajām organizācijām, rakstot atzinumu par tiesību akta projektu, ieteicams pievērst uzmanību arī anotācijai, it sevišķi sadaļai, kur jāatspoguļo ministrijas konsultāciju process ar sadarbības partneriem. Var gadīties, ka tajā paustais viedoklis nesakrīt ar jūsu iepriekš sacīto vai arī konsultācijas ar jums kā iesaistīto organizāciju nemaz nav notikušas.

Rakstot atzinumu, jāpasaka būtiskākais, lai uzvedinātu autoru uz attiecīgo problēmu risinājumu. Autora vietā nav jāveic darbs, kas ir viņa kompetencē. Ja būtiska kļūda ir norādīta vienā punktā un atzīmēts, ka tāda ir arī citur, tad autoram pašam tā jāatrod un jānovērš.

Vēlams savu domu izteikt konkrēti. Piemēram, izteiciens „uzlabot politikas dokumenta kvalitāti”, nenorādot, kādu konkrētu jautājumu kvalitāte jūs neapmierina, nepalīdz dokumenta autoram izprast jūsu iebilduma būtību. Ieteicams izvairīties arī no pārāk gariem teikumiem, jo tie jāpārlasa vairākkārt, līdz kļūst saprotama izteiktā jēga.

Piemērs. Pārāk garš teikums

Uzskatām, ka Finanšu ministrijai jāizvērtē faktiskā iedzīvotāju ienākuma nodokļa neapliekamā minimuma un atvieglojuma apmēra par apgādājamām personām ietekme uz iedzīvotāju ienākuma nodokļa izpildi salīdzinājumā ar Valsts ieņēmuma dienesta rīcībā esošo informāciju par fizisko personu skaitu, kurām piemērots neapliekamais minimums, un apgādībā esošo personu skaitu, par kurām piemērots nodokļa atvieglojums, kas tiek izmantots iedzīvotāju ienākumu nodokļa prognozes aprēķinam, kā arī jāizvērtē iespējamie kompensācijas mehānismi pašvaldībās.

Institūcija, kas ir politikas vai tiesību akta projekta iesniedzēja, apkopo sniegtos iebildumus un priekšlikumus atsevišķā **izziņā**, kas tiek pievienota dokumentu paketei, virzot to tālāk uz Ministru kabinetu. Priekšlikumi uzskatāmi par ieteikumiem, un tos var neņemt vērā, nepaskaidrojot, kāpēc. Par tiem iebildumiem, kas projekta precizēšanas laikā netika ņemti vērā, atbildīgā ministrija, kas dokumentu izstrādājusi, divu nedēļu laikā pēc atzinumu sniegšanai paredzētā termiņa rīko **starpministriju sanāksmi**. Informāciju par sanāksmi, norādot konkrētos sanāksmē diskutējamos jautājumus, atbildīgā ministrija ne vēlāk kā piecas darbdienu pirms sanāksmes nosūta ministrijām un citām institūcijām (parasti arī nevalstiskajām organizācijām), kuras sniegušas atzinumu.

Starpministru sanāksmes protokolā atsevišķi tiek norādīti jautājumi, par kuriem tika panākta vienošanās un kuri netika saskaņoti.

Aicinām organizācijas noteikti ierasties arī uz saskaņošanas sanāksmēm, jo neierašanās gadījumā ministrijām ir tiesības atbilstoši Ministru kabineta kārtības rullim iebildumus uzskatīt par saskaņotiem.

Līdzdalība projektu saskaņošanas procesā prasa noteiktu mobilizāciju no nevalstisko organizāciju puses – atzinumi ir jāsniedz noteiktajos termiņos, tie ir jānosūta, jāierodas uz saskaņošanas sanāksmi un projekta izskatīšanu. Ne vienmēr organizācijām ir pietiekama kapacitāte to veikt vienatnē, tādēļ iespējama organizāciju savstarpēja sadarbība un darbu dalīšana.

Kvalitatīvam atzinumam jāpiedāvā risinājums, ne tikai kritika. Iespējams, lai panāktu savu interešu un viedokļa uzklaušanu, organizācijai būs jāsniedz vairāki atzinumi, jāraksta neskaitāmas vēstules un pastāvīgi jāseko līdzi jautājuma attīstībai.

Piemērs. Diabēta asociācijas ilgstoša līdzdalība diabēta slimnieku tiesību aizstāvībā

2002.gadā uz Ministru kabinetu tika virzīti grozījumi noteikumos par autovadītāja tiesību iegūšanu. Šo noteikumu pielikumā tika minētas slimības, tai skaitā arī diabēta pacientu grupas, nosakot, ka personām ar šādām diagnozēm ir liegts iegūt autovadītāja tiesības. Kad noteikumu projekts bija pieejams Ministru kabineta mājas lapā (pāris dienas pirms Valsts sekretāru sanāksmes), tā pielikums vēl nebija pieejams.

Noteikumu projekta pielikumu elektroniskā formā internetā ievietoja laikā, kad projekts jau tika virzīts izskatīšanai uz Ministru kabineta sēdi. Tika pieņemts visām diabēta pacientu grupām nelabvēlīgs lēmums. Latvijas Diabēta asociācija, sekojot līdzi noteikumu projekta virzībai, to pamanīja un kopīgi ar Latvijas Endokrinologu asociāciju uzrakstīja iesniedzējinstītūcijai adresētu protesta vēstuli, kopiju nosūtot Ministru prezidentam un Valsts kanceleijai. Atbilde tika saņemta divu nedēļu laikā, kā tas ir noteikts MK noteikumos par iesniegumu un sūdzību izskatīšanas kārtību.

Par šo aktivitāti tika informēti plašsaziņas līdzekļi, nosūtot preses relīzi ziņu aģentūrām un presei.

Aktivitātes bija sekmīgas, jo pēc kāda laika ministrija telefoniski ar Asociācijas pārstāvjiem vienojās, ka Asociācija atsūtīs papildu informāciju par ES direktīvām, kas regulē autovadītāju tiesību iegūšanas jautājumu, lai to varētu iestrādāt noteikumu grozījumos. Ministrijas izveidotajā darba grupā noteikumu projekta pārstrādāšanai tika iesaistīti eksperti arī no Latvijas Endokrinologu asociācijas un Latvijas Diabēta asociācijas. Darba grupas locekļiem bija grūti vienoties par kopīgu noteikumu redakciju, un darbs ilga vairāk nekā pus gadu. Noteikumu projekts atkal tika pieteikts Valsts sekretāru sanāksmē un atbilstoši saskaņots ar valsts institūcijām un nevalstiskajām organizācijām. Tā kā Latvijas Diabēta asociācijas priekšlikumi tika iestrādāti noteikumu projektā, tā atzinumu par projektu nesniedza.

Ieteikumi atzinuma formulēšanā

- **Nevalstiskajām organizācijām ieteicams orientēties galvenajās savas darbības jomas attīstības tendencēs Eiropā, pasaulē. Bieži noder arī zināšanas par svarīgākajiem normatīvajiem aktiem, starptautiskajiem līgumiem un konvencijām, uz kuriem var atsaukties, pamatojot savu viedokli.**
- **Ekspertu sadarbība ar darba grupām ir ražīgāka, ja nevalstiskās organizācijas ir gatavas ilgstoši strādāt, savstarpēji precizējot un saskaņojot viedokļus.**

Atzinuma piemērs sniegts 2.pielikumā.

POLITIKAS IEVIEŠANA – LĪDZDARBĪBAS LĪGUMU SLĒGŠANA

Līdzdarbības līgumi ir jauna sadarbības forma, kuru izmantojot, biedrības, nodibinājumi un citas pilsoniskās sabiedrības institūcijas tiek pilnvarotas veikt valsts pārvaldes uzdevumus. Līdzdarbības līgumu mērķis ir nodrošināt valsts pārvaldes uzdevumu efektīvāku izpildi, veicinot sabiedrības iesaistīšanu valsts pārvaldē. Līdzdarbības līgumu būtība formulēta **Valsts pārvaldes iekārtas likumā**.

Ja iestāde nolēmusi slēgt līdzdarbības līgumu, tā rīko konkursu. Pretendents, kurš atbilst atlases kritērijiem, tiek ievēlēts par līgumsaistību izpildītāju. Līdzdarbības līguma projektam jābūt publiski pieejamam vismaz 10 dienas pirms tā parakstīšanas.

Ministrija par iespējām noslēgt līdzdarbības līgumus un kritērijiem, kādi tiek noteikti organizācijām, kas ieinteresētas līguma slēgšanā, parasti informē ministrijas mājas lapā. 3.pielikumā ir sniegts Ārlietu ministrijas izsludinātā līdzdarbības līguma piemērs par interešu pārstāvību Ziemeļatlantijas līguma organizācijā.

Pilnvarošana veikt kādu valsts pārvaldes uzdevumu atšķiras no **deleģēšanas** veikt kādu uzdevumu. Veikt kādu uzdevumu *deleģē* ar likumu vai Ministru kabineta noteikumiem (respektīvi, attiecīgajā tiesību aktā nosaka veicamos uzdevumus), bet *pilnvaro* veikt noteiktas darbības līdzdarbības līgumā, un pilnvarojums neietver tiesības pieņemt vai sagatavot pārvaldes lēmumus. Nekādā gadījumā nevar būt deleģēta politikas un stratēģijas plānošana un apstiprināšana, nozares darbības koordinācija, iestāžu un amatpersonu uzraudzība, publisko personu budžeta apstiprināšana, finanšu resursu sadale un kontrole, kā arī citi uzdevumi, kuri pēc savas būtības var būt tikai publisko iestāžu kompetencē.

Likums nosaka, ka deleģēt uzdevumu drīkst tikai tādā gadījumā, ja tas tiks veikts efektīvāk. Likumā netiek detalizēti minēti ne efektivitātes noteikšanas principi, ne kārtība, ne kritēriji. Par efektivitātes izvērtēšanu atbildīgs ir deleģētājs. Pilnvarošana ir iespējama arī tādā gadījumā, ja pilnvarojot uzdevums tiek veikts vismaz tikpat efektīvi (t.i., ne sliktāk).

Ministru kabineta 2003.gada 29.jūlija noteikumos Nr.419 „**Kārtība, kādā tiešās pārvaldes iestādes slēdz līdzdarbības līgumus, un līdzdarbības līgumu publiskošanas kārtība**” ir sniegts līgumu slēgšanas procedūras detalizētāks apraksts.

Par funkciju deleģēšanu sabiedriskajām organizācijām ir daudz runāts nevalstisko organizāciju vidē. Bieži vien šī sadarbības forma tiek uzskatīta par stabilu ienākumu avotu. No valsts pārvaldes viedokļa raugoties, funkciju deleģēšana ir subsidiaritātes principa īstenošanas veids – tas dod iespēju pieņemt lēmumus un sniegt pakalpojumus iespējami tuvu iedzīvotājam. Dažkārt tā ir pašpārvaldes principu īstenošana kādas jomas regulējumā.

Tomēr ir jāizprot atšķirības, kas pastāv starp deleģēšanu, pilnvarošanu un ministrijas dotāciju – nevajadzētu šīs visas sadarbības formas kļūdaini dēvēt par funkciju deleģēšanu.

POLITIKAS IEVIEŠANA UN IZVĒRTĒŠANA – IESPĒJAS MAINĪT SITUĀCIJU

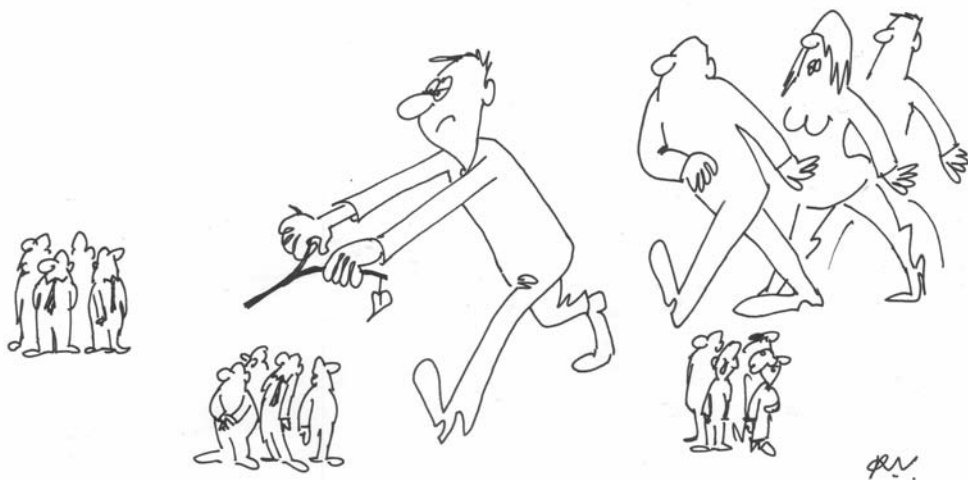
Lai noteiktu, vai politikas ieviešanas laikā veiktās aktivitātes atbilst plānotajām – gan pēc izvēles kritērijiem, gan iecerētā mērķa – un vai tās atrisina problēmu, kuras novēršanai konkrētā politika tika izstrādāta, ir nepieciešama regulāra politikas izvērtēšana, ņemot vērā arī sabiedrības viedokli par ieviešamās politikas reālo ietekmi uz dzīves kvalitāti.

Nevalstiskās organizācijas var sekot līdzi politikas programmu ieviešanai un izvērtēšanai, līdzdarbojoties darba grupās un piedāvājot savā rīcībā esošo informāciju. Eksperta statusā iespējams pieteikt dalību dažādos projektos un pētījumos, lai palīdzētu valsts institūcijām noskaidrot galvenos šķēršļus politikas sekmīgai ieviešanai. Šī informācija parasti tiek publicēta ministriju mājas lapās.

Ja atklājas problēma un novirzes no sākotnējā mērķa, iesakām izteikt savu viedokli par attiecīgo problēmu, sūtot vēstules un paziņojumus atbildīgo institūciju amatpersonām. Ja problēma aizvien nav atrisināta, iespējams aktualizēt diskusiju par konkrēto jautājumu ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību.

Nevalstisko organizāciju iespējas politikas izvērtēšanas posmā ir ļoti plašas. Tā kā organizācijām ir cieša saistība ar iedzīvotājiem vai profesionālajām grupām, kas tieši izbauda politikas veiksmes vai neveiksmes, iespējams uzkrāt detalizētu informāciju par neveiksmju cēloņiem un problēmas atrisināšanas pakāpi. Sadarbojoties ar visām publikācijā jau iepriekš minētajām mērķa grupām – politiķiem, valsts pārvaldes institūcijām, sabiedrību un citām nevalstiskajām organizācijām –, iespējams atrast citus risinājuma veidus un situāciju mainīt.

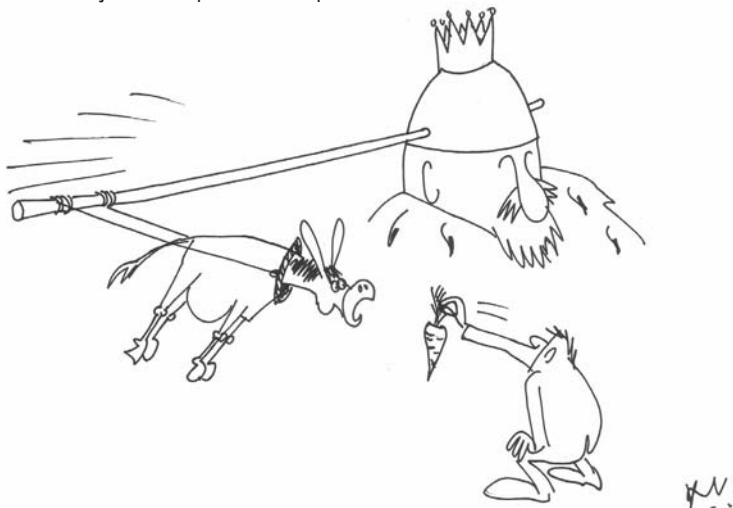

KĀ SADARBOTIES AR PARTNERIEM UN MĒRĶAUDITORIJU?

Bieži vien sazināšanās procesā ar politiķiem un ierēdņiem nevalstisko organizāciju pārstāvim problēmas rada komunikācijas un argumentācijas pieredzes trūkums. Arī sabiedrība netiek pietiekami informēta par organizācijas darbību. Ja tā ar plašsaziņas līdzekļu, kā arī ar dažādu pasākumu starpniecību netiek informēta par organizācijas darba rezultātiem un to ietekmi uz ikdienas dzīvi, kā arī par cilvēku iespējām iesaistīties organizācijas darbā, nevalstisko organizāciju darbībai trūkst iedzīvotāju atbalsta un iedzīvotāju līdzdalības līmenis tajās ir zems.

Organizācijas komunicē ar mērķauditoriju, lai informētu, pārliecinātu, motivētu, aizstāvētu vai sasniegtu savstarpēju sapratni un spētu vienoties par kādu konkrētu problēmu. Lai tiktu sasniegts pēc iespējas labāks rezultāts, jāzina, kā cilvēki uztver konkrēto komunikācijas metodi. Bieži vien tieši veids, kā tiek pasniegta informācija, ietekmē rezultātu.

Lai sadarbība ar politiķiem, ierēdņiem un sabiedrību būtu sekmīga, centieties izprast **mērķauditorijas vēlmes** un **sadarbības partneru intereses**. Līdzīgi kā veikalā pircējs precī pērk tad, ja tā atbilst viņa vēlmēm un kvalitātes kritērijiem, sadarbības partneri pieņem ideju tad, ja tā atbilst viņu vērtībām. Jebkuru informāciju var pasniegt tā, ka konkrētajai mērķauditorijai tā liekas interesanta un izmantojama. Labi, ja organizācijā ir darbinieks (sabiedrisko attiecību speciālists), kas ar to nodarbojas regulāri un ilgstoši un ir uzkrājis attiecīgu pieredzi. Ieteicams pēc kāda laika arī izpētīt, vai paziņojumi sasnieguši mērķi un vai mērķauditorija tos ir pareizi sapratusi.

Informācija, kas pievērš mērķauditorijas uzmanību:

- īsumā raksturota tās organizācijas vai eksperta darbība, kura/kurš raksta vēstuli vai piedalās sarunā;
- norādīts pamatots iemesls vai problēmas būtība, kāpēc rakstīta vēstule vai

iniciēta saruna;

- citēti uzticamu institūciju/ekspertu un attiecīgās jomas speciālistu viedokļi, minot datu avotu.

Viens no sekmīgiem priekšnoteikumiem darbā ar mērķauditoriju ir noteikt **viedokļa līderus** tajā cilvēku grupā, no kuras lielā mērā ir atkarīga kopējā viedokļa izveide. Tas dod iespēju ietaupīt organizācijas resursus un laiku komunikācijas procesā.

Mēģiniet neuzsvērt atšķirības starp savām kā informācijas sniedzēja un auditorijas pozīcijām. Piemēram, nav ieteicams izmantot tādas frāzes: „Lai gan starp mums pastāv nesaskaņas, ...”, „Kā jūs varat domāt tik virspusēji?” un citas līdzīga satura frāzes, kas uzreiz noskaņo auditoriju uz pretreakciju, tādējādi bloķējot tās spēju objektīvi analizēt informāciju.

Formulējiet savu pozīciju skaidri un kā vairākuma uzskatus. Jūs pārstāvat kādu konkrētu sabiedrības daļu un jūsu mērķis ir īstenot tādu ideju, kas ir pieņemama vairākumam šīs sabiedrības daļas pārstāvju. Tāpēc diskusijās nebaidieties to atklāti paust.

Sarunas ar politiķiem, diskusijas ar ierēdņiem

Pirms sarunas uzsākšanas skaidri jāapzinās, par ko īsti gribat pārliecināt savu sarunu biedru. Ja sarunu biedrs saklausa *jūsu sarunā līdzīgas vērtības ar savējām*, tas mudina viņu aktīvi rīkoties.

Pārdomājot sarunas gaitas iespējamo scenāriju, jāizvērtē, kāda ir jūsu nostāja konkrētajā jautājumā un kādus izteicienus izmantosiet, lai to paustu. Ieteicams jau iepriekš modelēt sarunu gaitu un atbilstoši situācijai piedāvāt **pesimistisko**, **optimistisko** vai **bāzes** scenāriju. Ja situācija ir nelabvēlīga un jums nav daudz atbalstītāju, labāk meklēt kompromisu. Ja jūtat, ka jūsu partneri ir ieinteresēti sadarboties, varat riskēt, uzreiz piedāvājot optimistisko scenāriju, maksimāli ātri sasniedzot savu mērķi. Parasti visbiežāk notiek sarunas ap risinājumiem, kurus satur bāzes scenārijs, – „normāla” notikumu gaita. Pesimistiskais scenārijs jums ļaus izvairīties no situācijas, ka sarunas gaitā, it kā meklējot kompromisu, pilnīgi netiek ņemtas vērā jūsu intereses.

Sarunas laikā centieties vairākkārt atkārtot pamatdomu, protams, nepārspīlējot. **Atkārtojums** ir nepieciešams arī tādēļ, ka visi mērķauditorijas dalībnieki informāciju neuztver vienlaikus. Ja informācija tiek atkārtota, ir mazāk iespēju, ka klausītāji neatceras jūsu ziņojumu. Pati nozīmīgākā informācija būtu jāpiemin sākumā un jāapkopo beigās.

Paužot savu viedokli sarunā, ieteicams to argumentēt, ņemot vērā tos aspektus, kas svarīgi jūsu sarunu biedram. Vēl pirms sarunas iztēlojieties tās iespējamo gaitu un sagatavojiet **atbildes** uz oponenta iespējamajiem

pretargumentiem. Katram savs viedoklis liekas vispareizākais un „uzvar” tas, kurš par tā pareizību spēj pārliecināt otru. Sarunu gaitā centieties **balssties uz faktiem**, ļaujot emocijām izpalikt vai izpausties vēlāk.

Problēmas būtību vajadzētu formulēt īsi, sniedzot pietiekami daudz faktu (bet ne pārlietu daudz), kas pierāda tās esību ilgtermiņā.

Runājot ar cilvēkiem, vēlams **cienīt savu un pārējo sarunas biedru laiku**, ko esat atvēlējuši sarunām, tāpēc centieties būt iespējami lakonisks savos izteicienos (bet tie nedrīkst būt pārāk *strupi*). Diezgan izplatīta kļūda sarunas biedru vidū ir noklusēt informāciju, kas jums pašiem liekas pašsaprotama. Mums katram ir tēmas, ko labi pārzinām, taču tas nenozīmē, ka arī citi tajās ir tikpat kompetenti. Stāstījumu vēlams veidot secīgi, aprakstot problēmas būtību un piedāvāt tās risinājumus. **Kritizējot citu ieteikumus, vienmēr piedāvājiēt savu skatījumu uz iespējamo risinājumu.**

Mēģiniet atšķirt problēmas būtību no cilvēka personības, aiciniet oponentu diskutēt par lietas būtību, nevis personas negatīvajām rakstura īpašībām.

Sekmīgas sarunas veiksmes nosacījums ir **pareizi izvēlēts laiks**. Svarīgi ir nieieplānot to laikā, kad politiķis vai ierēdnis ir aizņemts ar citām lietām un jums var atvēlēt tikai pāris minūtes. Piemēram, jūs esat saticis viņu pirms MK, MKK, VSS sanāksmes. Šajā brīdī jūs varat vienoties par ilgāku tikšanos un sarunu, nevis mēģināt atrisināt problēmu pēc būtības. Tik īsā laikposmā sarunu biedriem nevar rasties uzticība vienam pret otru, līdz ar to arī informācijas objektīva uztvere vēl aizvien ir bloķēta. Jauna konstruktīva risinājuma, bieži vien arī kompromisa atrašanai nepieciešama vismaz pusstunda.

Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem

Lai sabiedrība un valsts institūcijas vairāk uzzinātu par nevalstisko organizāciju darbību, nevalstiskajām organizācijām vēlams vairāk sniegt informāciju par sevi ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību. Visplašāk izmantotā iespēja ir ļoti koncentrētā veidā pavēstīt par notiekošo **preses relīzē**. Gatavojot preses relīzi, jāatceras, ka informācijai jābūt maksimāli īsai un kodolīgai.

Informējiet par savām aktivitātēm ziņu aģentūras BNS un LETA, kā arī citus medijus. Aģentūru e-pasts: pr@leta.lv, bns@bns.lv, zinass@bns.lv

Preses relīzi ieteicams nosūtīt ne tikai ziņu aģentūrām un izvēlētajiem laikrakstiem, bet arī visiem sadarbības partneriem, tajā skaitā arī valsts institūcijām. Tādējādi jūs vienlaikus tos informēsiet par notikumu un izvairīsieties no darbību dublēšanas. Piemēram, divas viena profila nevalstiskās organizācijas, būdamas pietiekami informētas viena par otru, nerīkos seminārus par vienu un to pašu jautājumu tai pašai mērķauditorijai. Tādējādi tiks ietaupīts arī organizāciju budžets. Informētās valsts institūcijas var izrādīt interesi piedalīties konkrētajā pasākumā un, iespējams, neformālā dialogā ar jums rast izpratni par organizācijas viedokli. Nākamais piemērs ilustrēs galvenās daļas, kādas ietver preses relīze. Tās ir īsas atbildes uz pamatjautājumiem – kas, kur, kad, kāpēc, kā arī kontaktinformācija.

Piemērs. Talsu novada fonds piešķir stipendijas studijām augstskolā un mācībām mūzikas un mākslas skolās

2005.gada 30.augusts

Informāciju sagatavoja Mareks Indriķsons, Talsu novada fonda valdes priekšsēdētājs

Šodien, 30.augustā, Talsu rajona izglītības darbinieku konferencē Talsu novada fonda valdes priekšsēdētāja vietniece Iveta Rorbaha pasniegs Talsu novada stipendijas studijām augstskolā un mācībām Talsu mūzikas skolā un Talsu mākslas skolā. Stipendijas pasniedz Talsu novada stipendiātu programmas ietvaros, kuras mērķis ir palīdzēt spējīgiem, centīgiem maznodrošinātiem jauniešiem iegūt labu izglītību.

Talsu novada stipendiju pirmās augstākās izglītības ieguvei pasniegs Rojas vidusskolas absolventei Lindai Mitenbergai. Viņa studēs Latvijas Universitātē Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē, studiju programmā – datorsistēmu un datortīkla administrēšana. Stipendijas apmērs ir 830 latu, to veido ikmēneša stipendija 80 latu apmērā un vienreizējs pabalsts 30 latu apmērā grāmatu iegādei. Lai iegūtu stipendiju, ir jābūt Talsu rajona iedzīvotājam ar labiem mācību rezultātiem (vidējā atzīme 7 balles un augstāk), izciliem panākumiem mācību olimpiādēs, kā arī jāatbilst šādiem kritērijiem – skolēns ir maznodrošināts vai bārenis vai viņu audzina viens no vecākiem, vai viņš dzīvo daudz bērnu ģimenē. Šīs Talsu novada stipendijas pretendentu atlasī veica Vītoli fonds, un šogad uz stipendiju pieteicās 14 Talsu rajona jaunieši. Vītoli fonds veiks arī turpmāko darbu ar stipendiāti.

Pateicoties Talsu uzņēmēja Andra Reinholda atbalstam, Talsu novada fonds piešķir arī trīs Andra Reinholda stipendijas mūzikā un mākslā. Stipendijas mērķis ir sekmēt centīgu un talantīgu Talsu mūzikas un mākslas skolu audzēkņu papildu izglītību un izaugsmi.

Stipendija piešķirta Renātei Pasātai, Talsu mākslas skolas 4. kursa audzēknei, un divām Talsu mūzikas skolas audzēknēm – Kristīnei Grīnvaldei, 5. akordeona klase, un Santai Čerbikovai, kura mācās 9. klavieru klasē. Stipendija paredzēta mācību maksas segšanai 2005./06. mācību gadā saskaņā ar attiecīgo skolu noteikumiem par mācību maksu.

Lai iegūtu stipendiju, skolēnam ir labi mācību rezultāti, panākumi mācību olimpiādēs vai citi sasniegumi, viņš ir maznodrošināts vai bārenis vai viņu audzina viens no vecākiem, vai viņš dzīvo daudz bērnu ģimenē.

Talsu novada stipendiātu programma tiek īstenota otro gadu. Tās pirmajā darbības gadā – 2004./05. mācību gadā arī tika piešķirta viena stipendija studijām augstskolā un trīs stipendijas mūzikas un mākslas skolās Talsos.

Talsu novada fonds ir neatkarīga organizācija, kas kalpo plašiem sabiedriskā labuma mērķiem, vācot ziedojumus no ziedotājiem, lai finansētu vietējo iedzīvotāju izstrādātos bezpeļņas projektus. Tā ir iespēja ar pašu ziedotajiem līdzekļiem sasniegt tieši tos mērķus, kas svarīgi vietējai sabiedrībai.

Papildu informācija: Iveta Rorbaha, valdes priekšsēdētāja vietniece
tālrunis: 6596146, e-pasts: novadafonds@talsi.info

Avots – LETA ziņas

Modernās tehnoloģijas nodrošina plašu informācijas pieejamību, tā ir ātri iegūstama un pieejama plašam interesentu lokam. Līdz ar to mediji ļoti rūpīgi izvēlas un atlasa informatīvo materiālu, kas varētu interesēt to mērķauditoriju. Komunicējot ar Jūs interesējošo konkrēto mērķauditoriju, izvēlieties to komunikācijas avotu, kam uzticas attiecīgās auditorijas lielākā daļa (piemēram, reģionālie laikraksti, specializētie žurnāli). Lai presei būtu interesanti atspoguļot ziņu par nevalstisko organizāciju darbību, tās pasniegšanā jāievēro vairāki nosacījumi:

- Ziņai ir personīgi jāuzrunā mērķauditorija. Stāstot par notikumu, jāpaskaidro, kādā veidā tas turpmāk varētu ietekmēt sabiedrību. Lai gan cilvēkus interesē notikumi pasaulē, emocionālāk tie uztver informāciju, kas saistīta ar viņu dzīvesvietu un ikdienas vidi.
- Informācijai ir jābūt aktuālai. Ziņai ir savs "derīguma termiņš". Neviens laikraksts nebūs ar mieru publicēt ziņu par semināru, kas noticis pirms divām nedēļām. Par organizācijai svarīgiem notikumiem plašsaziņas līdzekļus ieteicams informēt jau iepriekš.
- Cilvēkus interesē konflikti: kas ar ko strīdas un kāpēc. Plašsaziņas līdzekļus interesē strīdi par dažādiem politikas jautājumiem, jo jebkurā procesā ir iesaistītas dažādas interešu grupas un katrai grupai savas intereses liekas visbūtiskākās. Bieži vien problēmas daudzpusība atklājas tieši dažādu pretrunīgu viedokļu atspoguļošanas laikā, radot cilvēkos skaidrāku izpratni par vēlāk pieņemtajiem lēmumiem.

- Lai uzturētu jautājuma aktualitāti, ieteicams atrast dažādus jaunus aspektus, no kuriem raugoties sabiedrības interese par problēmu nemazinātos. Par katru lietu var runāt no dažādiem aspektiem, līdz ar to saglabājot intrigu un sabiedrības interesi arī tad, ja nekas jauns konkrētajā jomā nenotiek.
- Vienā ziņā ieteicams koncentrēties uz vienu pamatdomu, vienu ziņojumu.

Ir labi, ja nevalstiskajām organizācijām ir cilvēks, kura pienākumos ietilpst sadarbības organizēšana ar plašsaziņas līdzekļiem, jo tas ir aktīvs darbs, izsverot, kāda veida informācija un kurām mērķa grupām ir nepieciešama. Pašiem jāizrāda iniciatīva un regulāri jāinformē preses pārstāvji, tajā pašā laikā paturot prātā, ka ne vienmēr informācija tiks publicēta. Informāciju pirms nosūtīšanas vajadzētu vēlreiz pārlasīt un pārbaudīt, vai nav "iezagušās" kādas neprecizitātes vai kļūdas, vēlreiz pārlasīt vārdus, uzvārdus, amatus, salīdzināt

skaitļus, pārliecināties, ka sakrīt personas un darbības vietas, ir precīzi norādīti informācijas avoti, vai nav palikuši kādi žargonvārdi. Ja prese uz jūsu nosūtīto preses relīzi nereaģē, tas nenozīmē, ka tā ir jāsūta vēlreiz vai ka turpmāk nav jāsūta vispār.

Ziņas laikrakstam vai žurnālam var iesniegt vai nu kā informāciju presei, kas ir izmantojama publicēšanai, vai arī kā materiālu, kas ietver dažādu datu uzskaitījumu, ko reportieri var izmantot savā rakstā.

Ja plašsaziņas līdzekļiem tiek sūtīts ielūgums uz kādu organizācijas rīkoto pasākumu, tajā jāietver īss informatīvs materiāls par organizācijas darbību.

Plašāku sabiedrību ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību par problēmu iespējams informēt arī, nosūtot **atklāto vēstuli**. Šis līdzeklis ir sevišķi iedarbīgs tādā gadījumā, ja organizācija vēlas pievērst sabiedrības un politiķu uzmanību kāda "sasāpējuša" jautājuma risināšanai.

Regulāri strādājot ar medijiem un informējot tos par savu darbību, aktualitātēm, sasniegumiem, Jūsu nevalstiskās organizācijas aktīvākie pārstāvji ar laiku kļūs atpazīstami, mediju interese par viņiem pieaugs, mediju acīs šie cilvēki kļūs par viedokļu līderiem un ekspertiem. Mediji paši meklēs iespēju tikties ar Jūsu organizācijas pārstāvjiem un uzzināt viņu viedokli un komentārus.

BIEŽĀK IZMANTOTĀS NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU UN VALSTS PĀRVALDES SADARBĪBAS FORMAS

Semināri, diskusijas

Diskusijas un regulāra kontaktu uzturēšana ir ļoti būtiska, lai vēlāk organizācijas un to sadarbības partneri valsts pārvaldē spētu panākt konstruktīvu vienošanos ne tikai neformālā gaisotnē, bet arī formālā lēmumu pieņemšanas procesā. Viens no veidiem, kā uzturēt neformālas diskusijas, ir piedalīties valsts pārvaldes iestāžu rīkotajos semināros. Sadarbība semināros veicina citu viedokļu izprašanu, turklāt iegūtās zināšanas paplašina redzesloku un ļauj iepazīt to metožu klāstu, ar kurām iespējams argumentēt savu viedokli.

Lai uzturētu kontaktus ar amatpersonām, aiciniet tās piedalīties savos pasākumos! Ja plānojat uzaicināt augstākās amatpersonas, ieteicams ņemt vērā Valsts sekretāru sanāksmju, Ministru kabineta komitejas un Ministru kabineta sēžu norises laikus.

Ieguvēji neformālajās sarunās parasti ir visi. Arī tad, ja jūsu viedoklis netiek akceptēts uzreiz, jūs esat vairāk iepazinuši savus sadarbības partnerus. Sarunas, kas raisās semināra laikā, bieži vien ir sākumpunkts jaunām idejām un kopīgiem projektiem nākotnē.

Vēstule

Vēstule ir instruments, lai paustu savu viedokli par problēmu un piedāvātu savu risinājumu šīs problēmas novēršanai.

Rakstot vēstuli, kurā jūsu organizācija izklāsta savu viedokli kādā jautājumā, svarīgi ir īsumā minēt organizācijas galveno mērķi un darbības virzienus. Vēstules saņēmējam ir jāsaprot, kāpēc tieši jūsu organizācija raksta šo vēstuli un ka attiecīgais jautājums ir jūsu kompetencē. Ja lasītājs gūs pārliecību,

ka jūsu organizācija ir eksperts konkrētajā jautājumā, tas analizēs sniegtos faktus un ieteikumus ar citu skatījumu – konstruktīvi. Neaizmirstiet īsumā pamatot, kādēļ jūsu viedoklis šajā jautājumā ir jāuztver kā eksperta viedoklis.

- Formulējiet problēmu un savu viedokli par to vienkāršā valodā! Bieži vien mēs aizmirstam, ka lasītājam, kas problēmu pārzina vispārīgi, var būt neizprotama profesionālā terminoloģija, tādēļ no tās lietošanas iespēju robežās vajadzētu izvairīties.
- Problēmas aprakstu ieteicams veidot, norādot tās rašanās cēloņus. Problēmas būtību vajadzētu formulēt īsi, sniedzot pietiekami daudz faktus (bet ne pārlietu daudz), kas pierāda tās esību ilgtermiņā.
- Ja iespējams, iniciētajai problēmai un piedāvātajiem risinājumiem pievienojiet atbilstošu faktu materiālu no ticamiem avotiem. Tas palīdz veidot izpratni par situāciju attiecīgajā jomā un jautājuma nopietnību.
- Norādiet kontaktpersonu, tās tālruna numuru un e-pasta adresi (ja ir). Valsts pārvaldes darbinieku un politiķu vidū e-pasts ir ļoti izplatīts sazināšanās veids, tāpēc elektroniski saņemt komentārus un uzaicinājumus uz tikšanos jūs varētu visātrāk.

Izlasot vēstuli, tās saņēmējam jāsaprot iemesls, kāpēc jūs viņam rakstījāt. Priekšlikumiem jābūt konkrētiem, skaidri norādot turpmākās aktivitātes un pamatojot, kāpēc tieši šis risinājums pašreiz būtu visatbilstošākais. Vēlams, lai vēstuli izlasītu kāds cilvēks no malas. Tādējādi jūs varētu pārliecināties, vai izteiktā doma ir skaidra un saprotama.

Vēstulē jānorāda iesniedzēja vārds un uzvārds (juridiskajai personai – nosaukums), dzīvesvieta vai uzturēšanās vieta (juridiskā adrese); uz tās jābūt iesniedzēja parakstam. Ja minētās prasības netiek ievērotas, attiecīgās valsts vai pašvaldību institūcijas ir tiesīgas neizskatīt šādus vēstules veidā noformētus iesniegumus, sūdzības un priekšlikumus.

Ja prasības ir ievērotas, valsts un pašvaldību institūcijas nav tiesīgas atteikties sniegt rakstisku atbildi uz saņemto iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu. Likums* paredz, ka atbilde jāsniedz divu nedēļu laikā. Lai nodrošinātu iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu ātru un kompetentu izskatīšanu, iesniegumi, sūdzības un priekšlikumi jāiesniedz tai institūcijai vai amatpersonai, kuras tiešā kompetencē ir konkrētās lietas izskatīšana. Attiecīgās vēstules pārsūtīšana atbildīgajai institūcijai aizņems papildu laiku.

* Šobrīd tiek gatavots jauns likumprojekts "Priekšlikumu un sūdzību likums". Tieslietu ministrija to pieteica 2005. gada 22. septembrī Valsts sekretāru sanāksmē. Lūgums nevalstiskajām organizācijām sekot līdzi izmaiņām šajā dokumentā un iesniegt priekšlikumus, lai jaunajā likumā noteiktā kārtība atbilstu nevalstisko organizāciju interesēm un vajadzībām.

BIEŽĀK UZDOTIE JAUTĀJUMI

Kur iegūt informāciju par jaunākajiem apspriežamajiem likumprojektiem?

Informāciju par interesējošo normatīvo aktu vai politikas dokumentu var iegūt Ministru kabineta mājas lapā www.mk.gov.lv sadaļas **Ministru kabinets** apakšsadaļā **Tiesību aktu projekti**. Ir iespēja pašiem atrast interesējošo dokumentu ar meklētāja palīdzību un noskaidrot, vai tas jau ir izskatīts Valsts sekretāru sanāksmē, Ministru kabineta komitejā vai arī Ministru kabinetā. Valsts kanceleja piedāvā arī iespēju parakstīties uz tiesību aktu projektu jaunumu saņemšanu (tajā pašā apakšsadaļā), līdz ar to ievērojami atvieglojot nevalstisko organizāciju iespējas sekot līdzi Ministru kabineta aktualitātēm. Parakstoties uz jaunumu saņemšanu e-pastā, jūs tiekat informēts par dokumentu aprites gaitu un vienlaikus saņemat arī dokumenta jaunāko versiju.

Ja jūs interesē kāda konkrēta likumprojekta izskatīšanas gaita, tad pēc tā apstiprināšanas Ministru kabinetā jāturpina sekot līdzi tā izskatīšanas procesam Saeimā. Informāciju par apspriežamajiem likumprojektiem var iegūt Saeimas mājas lapā www.saeima.lv. Iespējams noteikt, kurā stadijā – pirmajā, otrajā vai trešajā – ir konkrētais likumprojekts, atrast informāciju par frakciju priekšlikumiem, viedokļiem, plenārsēžu darba kārtību un citus interesējošus jautājumus. Turpat minētas katras komisijas kontaktpersonas, ar kurām iespējams sazināties un sarunāt nevalstisko organizāciju pārstāvju piedalīšanos kādā komisijas sēdē, lai sekotu līdzi iespējamām izmaiņām, kas varētu rasties, likumprojektu apstiprinot Saeimā.

Kādi ir galvenie politiskās līdzdalības mehānismi?

Galvenās politiskās līdzdalības formas mūsdienu sabiedrībā ir šādas:

1. Balsošana ES, nacionālajās vai lokālajās vēlēšanās.
2. Balsošana referendumos.
3. Aģitēšana vai citu veidu dalība vēlēšanu kampaņās.
4. Aktīva dalība politiskajās partijās.
5. Aktīva dalība nevalstiskajās organizācijās.
6. Dalība politiskajās demonstrācijās, industriālajos, mājsaimniecības problēmām veltītajos streikos, kuru mērķis ir publiskās politikas mainīšana.
7. Dalība valdības konsultatīvajās padomēs, komitejās.
8. Dalība patērētāju tiesību aizsardzības apvienībās publiskajā sektorā.
9. Pārstāvju iesaistīšanās sociālās politikas īstenošanā.
10. Dažādas sabiedrisko aktivitāšu formas, kas saistītas ar mājsaimniecības, vides aizsardzības un līdzīgiem jautājumiem lokālā mērogā.

Līdzdalības mehānismi Ministru kabineta līmenī:

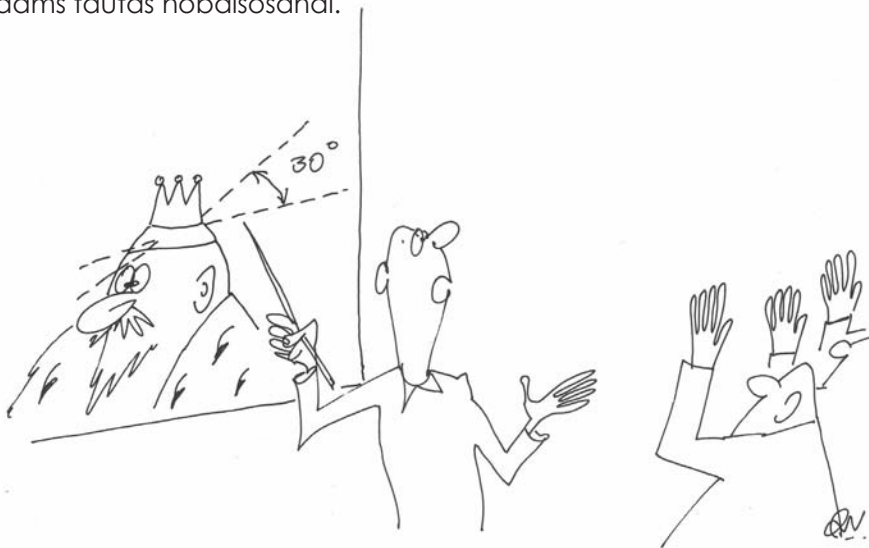
- vēstules Ministru prezidentam, Ministru kabinetam, ministrijām par problēmu, priekšlikumi par normatīvo aktu grozījumiem;
- tikšanās ar amatpersonām apmeklētāju pieņemšanas laikos;
- līdzdalība ministriju organizētajās konsultācijās, konsultatīvajās padomēs;
- līdzdalība sabiedriskajā apspriešanā;

- līdzdalība politikas dokumenta vai normatīvā akta izstrādes darba grupās;
- dalība Valsts sekretāru sanāsmēs, Ministru kabineta sēdēs, Ministru kabineta komitejas sēdēs;
- atzinumu sniegšana par politikas dokumenta vai normatīvā akta projektu.

Kādas institūcijas tiesīgas ierosināt izmaiņas likumos un citos tiesību aktos?

Latvijas Republikas Satversmē noteikts, ka likumprojektus Saeimā var iesniegt Valsts Prezidents, Ministru kabinets, Saeimas komisijas, ne mazāk kā pieci deputāti, kā arī viena desmitā daļa vēlētāju, kuriem ir tiesības iesniegt likumprojektu Valsts Prezidentam, bet savukārt Valsts Prezidents to nodod Saeimai. Ja Saeima to nepieņem bez pārgrozījumiem pēc satura, tad tas ir nododams tautas nobalsošanai.

Ministru kabinets apspriež visus ministriju izstrādātos likumprojektus un jautājumus, kuri attiecas uz vairāku ministriju darbību, kā arī atsevišķu Ministru kabineta locekļu ierosinātus valsts politikas jautājumus.

Kādas funkcijas ir ministram, valsts sekretāram, departamenta direktoram?

Valsts pārvaldē amatpersonas iekļautas vienotā hierarhiskā sistēmā, kurā viena amatpersona ir padota citai amatpersonai un darbojas savas kompetences ietvaros.

Ministra un valsts sekretāra funkcijas ir norādītas **Ministriju iekārtas likumā** un **Valsts pārvaldes iekārtas likumā**. Ministrija ir centrālās izpildvaras iestāde, ar kuras starpniecību Ministru kabinets īsteno Satversmē un likumā noteiktos uzdevumus. Tā ir attiecīgās valsts pārvaldes nozares vadošā (augstākā) iestāde. Ministrija organizē un koordinē likumu un citu normatīvo aktu īstenošanu, tā piedalās nozares politikas izstrādāšanā. Ministrijas darbu politiski vada **ministrs**, kas Saeimas priekšā ir atbildīgs par ministrijas darbību. Ministrijas **parlamentārais** sekretārs nodrošina saikni starp ministriju un Saeimu, viņš var pārstāvēt ministra politisko viedokli, kā arī aizstāvēt ministrijas sagatavotos likumprojektus Saeimā, tās komisijās un citās valsts institūcijās.

Valsts sekretārs ir pakļauts ministram un administratīvi vada ministrijas darbu:

- koordinē ministriju pamatstruktūru darbu;
- organizē ministrijas politikas izstrādi un politisko lēmumu īstenošanu;
- izdod rīkojumus visas ministrijas kompetencē esošajos jautājumos, ja tiesību aktos šādas tiesības nav paredzētas tikai ministram;
- organizē ministrijas stratēģijas izstrādi un tās īstenošanu saskaņā ar valdības nostādnēm;
- organizē un kontrolē valsts budžeta līdzekļu sadali un izlietošanu ministrijas darbības jomā.

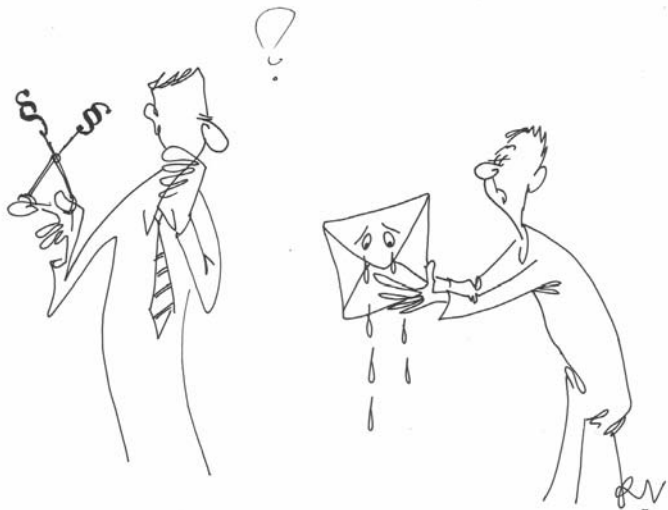
Ministrijas pamatstruktūrvienība ir **departaments**, kas ir sadalīts nodaļās. Departamentu vada **departamenta direktors**, kas ir tieši pakļauts valsts sekretāram vai viņa vietniekam. Departamenta direktors ir atbildīgs par departamenta darbību atbilstoši departamenta nolikumam.

Kāda ir iestāžu atbilžu sniegšanas kārtība un termiņi?

Satversme nosaka, ka ikvienam ir tiesības likumā paredzētajā veidā vērsties valsts un pašvaldību iestādēs ar iesniegumiem un saņemt atbildi pēc būtības. Ikvienam ir tiesības saņemt atbildi latviešu valodā.

Rakstiskie iesniegumi, sūdzības un priekšlikumi

Uz jebkuru iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu valsts un pašvaldību iestādēm jāatbild 15 dienu laikā. Ja nepieciešamas papildu ziņas, atbilde tiek sniegta 30 dienu laikā. Šajā gadījumā par to informē iesniedzēju. Ja ir objektīvi iemesli, kāpēc atbildi nav iespējams sniegt 30 dienu laikā, iesniedzēju informē atkārtoti.

Atbilde uz kolektīviem iesniegumiem, sūdzībām un priekšlikumiem jānosūta personai, kura pirmā parakstījusi attiecīgo iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu. Iesniegumi un sūdzības, kas saistīti ar bērnu tiesību aizsardzību, izskatāmi nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju dienu laikā.

Atbildēm uz iesniegumiem, sūdzībām un priekšlikumiem jābūt motivētām, un tajās jānorāda atbildes pārsūdzēšanas kārtība un termiņi, ja tie noteikti normatīvajos aktos.

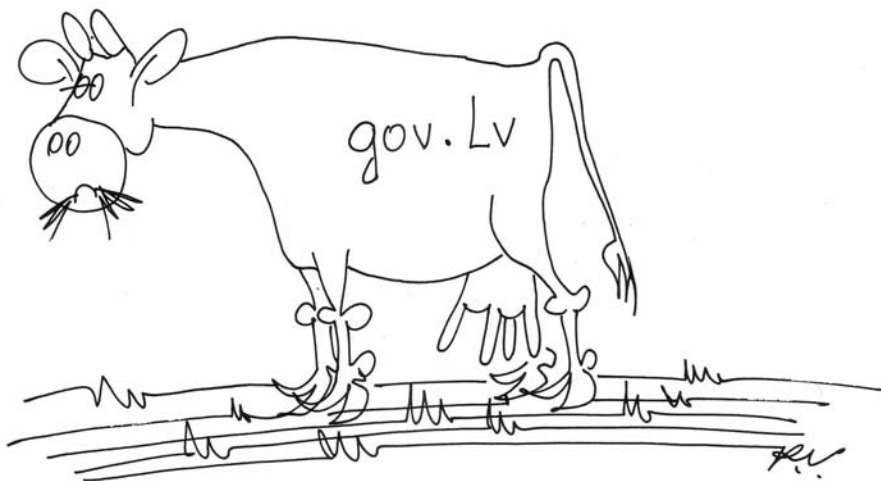
Apmeklētāju pieņemšana

1994.gada 5.novembrī izsludinātais likums „**iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās**” nosaka, ka valsts un pašvaldību institūciju vadītājiem vai viņu pilnvarotām personām periodiski, bet ne retāk kā reizi mēnesī jāpieņem apmeklētāji apmeklētājiem izdevīgā laikā un atbilstoši savai kompetencei jāizskata apmeklētāju mutiski izteiktās sūdzības vai priekšlikumi. Ja iespējams, atbilde uz mutisku iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu jāsniedz uzreiz.

Ja uzreiz nav iespējams atbildēt uz mutisku iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu, jo tā izskatīšanai un faktu pārbaudei nepieciešamas papildu ziņas, valsts vai pašvaldības institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona paziņo par to apmeklētājam un mutisko iesniegumu, sūdzību vai priekšlikumu noformē rakstiski. Lēmums par to, kurai kompetentai institūcijai jāpārsūta iesniegums, sūdzība vai priekšlikums, jāpieņem septiņu dienu laikā. Ziņas par iesnieguma, sūdzības vai priekšlikuma iesniedzēju aizliegts publicēt bez viņa piekrišanas. Ja iesniedzējs nevēlas, lai iesniegumā, sūdzībā vai priekšlikumā minētie fakti tiktu publicēti, to norāda iesniegtajā dokumentā.

Kad un kur vērsties, ja grib izteikt viedokli par konkrētu jautājumu?

Informāciju par visiem Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātajiem projektiem var iegūt Ministru kabineta mājas lapā www.mk.gov.lv. Nevalstiskās organizācijas var izteikt savu viedokli par likumprojektu, rakstot atzinumu ministrijai, kas iesniegusi likumprojektu izskatīšanai Ministru kabinetā. Ieteicams to nosūtīt arī Valsts kancelejai un, ja nepieciešams, arī citām iestādēm, kas saistītas ar konkrēto projektu. Līdzdalība tajā posmā, kad projekts jau pieteikts Valsts sekretāru sanāksmē, ir pats pēdējais brīdis. Labāk būtu ministriju informēt

par savu nostāju jau likumprojekta plānošanas laikā. Šie jautājumi ir katras konkrētas nozares ministrijas kompetencē, un sekmīga sadarbība ir atkarīga gan no nevalstiskās organizācijas entuziasma un vēlmes darboties, gan no ministrijas atbildīgās personas ieinteresētības uzklaustīt sabiedrības viedokli.

Optimālais risinājums ir aktīvi sekot līdz aktualitātēm mājas lapā, izrādīt savu interesi un iesaistīties darba grupās par konkrēto jautājumu, kā arī sabiedriskajās apspriešanās un konsultāciju procesā.

Kādi normatīvie akti nosaka nevalstisko organizāciju tiesības dalībai valsts pārvaldē?

Sabiedrības politiskās līdzdalības iespējas noteiktas divos politikas dokumentos: politikas plānošanas pamatnostādnēs un Valdības komunikācijas politikas pamatnostādnēs. Viens no **Politikas plānošanas pamatnostādņu** mērķiem ir nevalstisko organizāciju lomas palielināšana jauno politikas iniciatīvu apspriešanas procesā. Šobrīd ministrijām jāpievieno informācija par dokumenta projekta saskaņošanu ar nevalstiskajām organizācijām, kā arī jānodrošina politikas plānošanas dokumenta ievietošana internetā pirms tā iesniegšanas valdībā.

Valdības komunikācijas politikas pamatnostādnēs pieminētie galvenie rīcības virzieni sabiedrības līdzdalības nodrošināšanai ir pilnveidojot normatīvo aktu apspriešanas mehānismus ar nevalstiskajām organizācijām, nodrošinot, ka valdības darba kārtībā nonāk tikai tie jautājumi, kas saskaņoti starp institūcijām, kā arī ar nevalstiskajām organizācijām un citām mērķa grupām. Paredzēta sadarbība starp nevalstiskajām organizācijām, valsts institūcijām un izglītības iestādēm arī informatīvajā un apmācību jomā.

Sabiedrības līdzdalības iespējas valsts pārvaldē atrunātas Satversmē, Publisko aģentūru likumā, kā Valsts pārvaldes iekārtas likumā.

Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas pamatnostādnes 2005.–2014.gadam paredz paaugstināt iedzīvotāju, neformālo grupu un sabiedrisko organizāciju līdzdalības efektivitāti politikas procesā gan pašvaldības, gan centrālās valsts pārvaldes, gan arī Eiropas Savienības līmenī. Lai sasniegtu pamatnostādnēs minētos mērķus, izstrādāta valsts programma „Pilsoniskās sabiedrības stiprināšana, 2005.–2009.gads”. Programmā ir aprakstītas aktivitātes, kas jāveic katrā darbības virzienā.

Valsts pārvaldes iekārtas likumā paredzēts, ka valsts pārvaldes iestāde savā darbībā iesaista sabiedrības pārstāvjus (sabiedrisko organizāciju un citu organizētu grupu pārstāvjus, atsevišķas kompetentas personas), iekļaujot viņus darba grupās, konsultatīvajās padomēs vai lūdzot sniegt atzinumus. Sabiedrībai svarīgos jautājumos valsts iestādes pienākums ir rīkot **publisku apspriešanu**. Ja iestāde pieņem lēmumu, kas neatbilst ievērojamas sabiedrības daļas viedoklim, tad šis lēmums īpaši jāpamato.

Ministru kabineta kārtības rullis paredz iespēju, ka nevalstiskās organizācijas un sabiedrības pārstāvjī var iesniegt normatīvo dokumentu projektus izskatīšanai valdībā ar tās ministrijas valsts sekretāra starpniecību, kuras kompetencē ir attiecīgā joma. Kārtības rullī ir atrunāta iespēja nevalstiskajām organizācijām izteikt savu viedokli gan Valsts sekretāru sanāsmē (piedalīties sanāsmē uzaicina Valsts kancelejas direktore), gan Ministru kabineta komitejas sēdē (piedalīties sēdē uzaicina attiecīgais ministrs), kā arī Ministru kabineta sēdē (piedalīties sēdē var uzaicināt Ministru prezidents). Līdzdalība Ministru kabineta sēdēs sniedz nevalstiskajām organizācijām iespēju izteikt savu viedokli, taču negarantē, ka tas noteikti tiks ņemts vērā.

Kādos gadījumos rakstīt/zvanīt ministrijai, iestādes kancelejai, informācijas daļai, departamentam?

Vēstules galvenokārt jāadresē ministrijai, nenorādot departamentu. Departaments tiek norādīts, ja organizācija ir iesaistījusies kādā darba grupā. Informācijas nodaļa vai Komunikācijas departaments var palīdzēt atrast nepieciešamo informāciju, atbildi uz konkrētu jautājumu. Savukārt kanceleja vai Lietvedības nodaļa var sniegt informāciju par dokumenta virzību ministrijā, norādīt atbildīgo amatpersonu, kurai ir uzdots sagatavot konkrētu atbildi. Iesakām vērsties pie ministriju amatpersonām, kas ir atbildīgas par sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, un lūgt viņu palīdzību.

Kāds ir veiksmīgas komunikācijas modelis starp nevalstiskajām organizācijām un valsts pārvaldi?

Par veiksmīgu komunikācijas modeli starp nevalstiskajām organizācijām un valsts pārvaldi var uzskatīt savstarpēju informēšanu par jaunumiem, aktīvu iesaistīšanos formālās un neformālās sarunās, kā arī aktivitāti no nevalstisko organizāciju puses, sniedzot atzinumus par jaunāko likumdošanā. Ļoti būtiska nevalstisko organizāciju funkcija veiksmīgas sadarbības modelī ir laikus reaģēt uz problēmām un rosināt sadarbības partnerus – politiķus, valsts pārvaldes institūcijas un sabiedrību – tās risināt.

Ko gaida ierēdnis no nevalstiskajām organizācijām – emocionālu „tautas viedokli” vai izsvērtu, juridiski precīzu argumentāciju?

Loģiskus un ar faktiem pamatotus argumentus, taču tiem nav vienmēr jābūt juridiski izsvērtiem.

Vai pajauties uz e-pastu vai labāk zvanīt/rakstīt?

Ja jūs rakstāt vēstuli, tad iestādei noteikti jums jāatbild rakstiski. Ja zvanāt vai rakstāt, izmantojot e-pastu, jūs varat nesaņemt rakstisku atbildi. Rakstiska atbilde kalpo arī kā arguments vai papildu informācija turpmākai rīcībai.

Ko darīt, ja nav pieejams internets?

Nepieciešams griezties tuvākajā pašvaldībā, bibliotēkā, skolā. Vismaz vienā no minētajām institūcijām interneta pieslēgums būs pieejams.

Kā pastāstīt par savu darbu citiem?

Par savu darbu jāinformē visi sadarbības partneri un mērķa grupas. Ieteicams informēt presi, sniedzot preses relīzi, kā arī vēlams to nosūtīt ziņu aģentūrām BNS un LETA.

Kā nevalstiskajām organizācijām lobēt savas intereses?

Aicinām nevalstiskās organizācijas iesaistīties visos politikas veidošanas posmos, aktīvi reaģēt uz problēmām, runāt ar politiķiem un valsts pārvaldes institūcijām, rakstīt atzinumus un paust savu viedokli presē. Izmantojot plašo likumdošanā piedāvāto līdzdalības veidu klāstu un mehānismus, savas intereses ir iespējams paust un aizstāvēt ilgtermiņā.

Kāds ir ideāls atzinums?

Ideāls atzinums sniegs priekšstatu par organizācijas pausto viedokli un tā pamatojumu ar faktiem un atsaucēm uz pārbaudāmiem avotiem. Atzinums nav tikai kritiskas piezīmes. Tajā paustajai kritikai jābūt konstruktīvai, t.i., jāsniedz arī savi priekšlikumi situācijas uzlabošanai. Vienmēr jānorāda kontaktinformācija.

Kas ministrijai jādara ar nevalstisko organizāciju komentāriem mājas lapā?

Tā kā vēl aizvien nav ieviests elektroniskais paraksts, tad ministrijas var rakstiski neatbildēt uz šādā veidā atsūtītiem komentāriem un tos pieņemt zināšanai (tas ir atkarīgs no dokumentu aprites instrukcijām pašā ministrijā).

Ja organizācija vēlas saņemt formālu atbildi uz saviem priekšlikumiem, ieteicams tos iesniegt rakstiski, adresējot attiecīgajai ministrijai un, ja nepieciešams, nosūtot kopijas citām institūcijām. Atbildi sniegs institūcija, kurai adresēta vēstule.

Kā vērtēt sadarbību? Vai kompromiss ir daļējs zaudējums?

Kompromiss ir savstarpēja vienošanās, abu pušu piekāpšanās, līdz ar to tas ir vērtējams daļēji gan kā uzvara, gan kā zaudējums. Kas attiecas uz sadarbību starp valsts pārvaldes iestādēm un nevalstiskajām organizācijām, tā jau pati par sevi ir ieguvums, jo notiek domu apmaiņa un savstarpējas izpratnes un kontaktu veidošana.

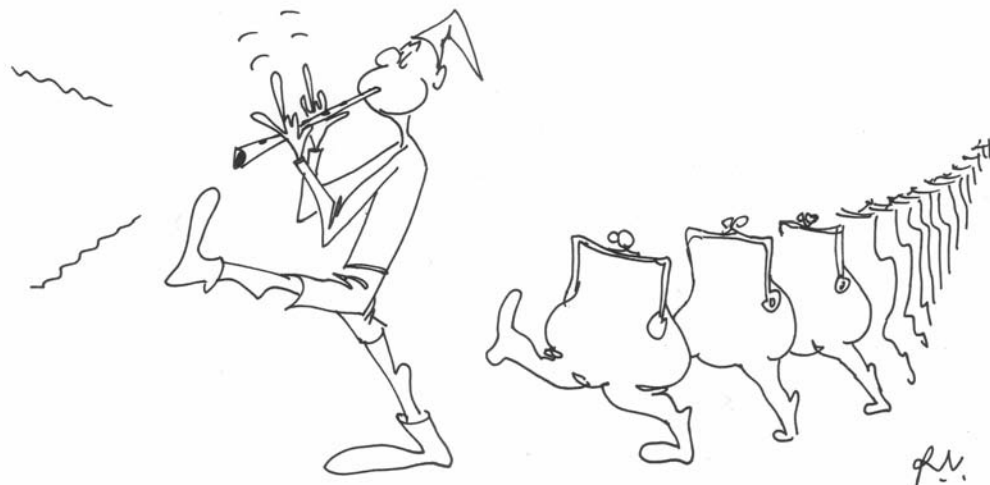

Kā var iesaistīties darba grupās?

Nevalstisko organizāciju iesaistīšana darba grupās galvenokārt ir atkarīga no ministriju vēlmes to darīt. Nevalstiskās organizācijas, savukārt, var veicināt to atpazīstamību, vairāk informējot par savu darbību visus sadarbības partnerus, tai skaitā arī nozares ministriju. Tādējādi ministrija iekļaus organizāciju savu pastāvīgo sadarbības partneru sarakstā un biežāk konsultēsies ar to, izstrādājot konkrētu politikas dokumentu vai normatīvo aktu.

Kādi finanšu avoti ir pieejami nevalstiskajām organizācijām?

- 1) Vietējā līmenī: ziedojumu piesaiste, kopienu filantropija (piem., Talsu novada fonds, Valmieras novada fonds, Lielvārdes attīstības fonds u.c.), pašu ieņēmumi no saimnieciskās darbības, pašvaldību dotācijas, līdzdalība pašvaldību mazajos projektu konkursos (Talsu rajona padomes Projektu fonds, Rīgas dome, Jelgavas dome);
- 2) nacionālajā līmenī: PHARE grantu shēma pilsoniskās sabiedrības veicināšanai, ministriju izsludinātie projektu konkursi valsts programmu ieviešanai, ES struktūrfondu iespējas, ja tās atbilst nevalstiskās organizācijas darbības mērķiem un darbības jomai, piemēram, Eiropas Sociālais fonds un Eiropas Reģionālās attīstības fonds, joprojām – ziedojumu piesaiste, tiešās ES kopienas programmas nevalstisko organizāciju darbības atbalstam.

Kur internetā var meklēt noderīgu informāciju

www.bns.lv www.leta.lv	Nacionālās ziņu aģentūras. Iepazīstiet un sadarbojieties, lai informāciju par jūsu nevalstiskās organizācijas aktivitātēm uzzinātu plašsaziņas līdzekļi. Pašu ziņu aģentūru pakalpojumu izmantošana ir par maksu.
www.esia.lv	Eiropas Savienības informācijas aģentūras mājas lapa.
www.integracija.gov.lv	Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta mājas lapā meklējiet sadaļas "Pilsoniskā līdzdalība", "Nevalstiskās organizācijas" un "Pilsoniskās sabiedrības stiprināšanas aktualitātes".
www.laea.lv	Latvijas Pieaugušo izglītības asociācijas mājas lapa. Iespējas iegūt Asociācijas izdevumu elektroniskās versijas ("Latvijas nevalstisko organizāciju vērtības un ētikas normas", "Līdzdalība un iespējas tavai nākotnei", "Es, sabiedrība, valsts").
www.lps.lv.	Latvijas Pašvaldību savienības mājas lapā ir informācija par iespējām iesaistīties dažādos sadarbības projektos pašvaldības līmenī.
www.lsif.lv	Sabiedrības Integrācijas fonda mājas lapa. Informācija par izsludinātajiem projektu konkursiem un iepriekš atbalstītajiem projektiem.
www.likumi.lv www.legal.lv	Normatīvo aktu portāli. Informācija pieejama bez maksas.
www.lursoft.lv	Par maksu izmantojamas datu bāzes – Komercreģistrs, Biedrību un nodibinājumu reģistrs, Politisko organizāciju reģistrs, Tiesu nolēmumu datu bāze, kā arī laikrakstu raksti un ziņu aģentūru publikācijas. Nevalstiskajām organizācijām minētās datu bāzes varētu būt noderīgas informācijas iegūšanai par sadarbības partneriem, kā arī nepieciešamo publikāciju lasīšanai.
www.mk.gov.lv	Ministru kabineta mājas lapa. Informācija (darba kārtība, protokols) par Valsts sekretāru sanāsmēm, Ministru kabineta komitejas sēdēm, Ministru kabineta sēdēm. Tiesību aktu projektu datu bāze (sadaļa "Tiesību aktu projekti") ar iespēju parakstīties uz jaunumiem pa politikas jomām. Sadaļa "Sabiedrības līdzdalība" ar plašu skaidrojumu par nevalstisko organizāciju iespējām līdzdarboties valsts pārvaldē, iedzīvotājiem padomiem, kontaktinformāciju. Saites uz citu valsts iestāžu, tai skaitā ministriju mājas lapām.

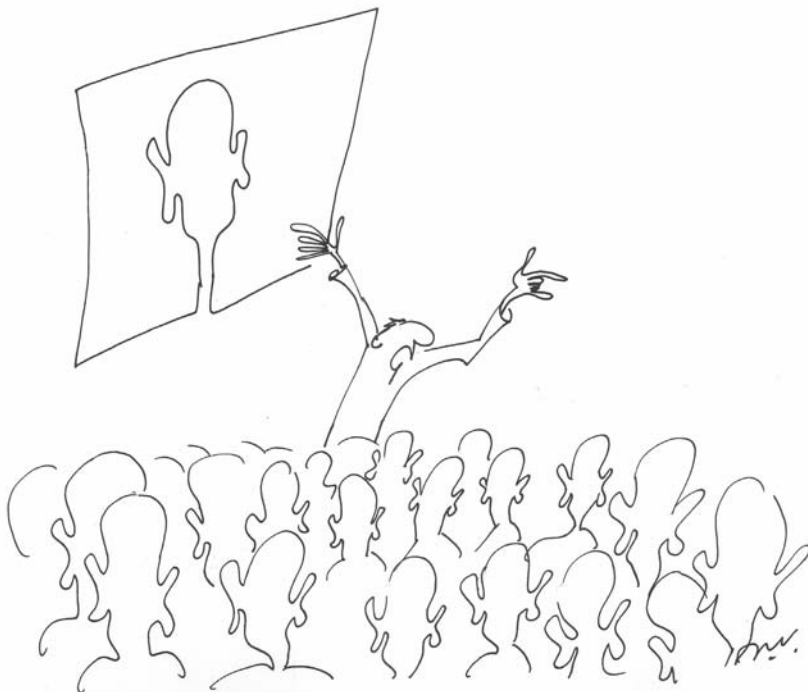
	Ministriju mājas lapas (adreses meklējiet Ministru kabineta mājas lapā www.mk.gov.lv sadaļā "Saites"). Daudzu ministriju mājas lapās jūs varat parakstīties uz jaunumiem (nozares jaunumiem, ministrijas jaunumiem, jauniem tiesību aktu projektiem u. tml.). Šim nolūkam parasti nepieciešams tikai sniegt dažas ziņas par sevi un norādīt e-pasta adresi. Iesakām pārlūkot to ministriju mājas lapas, kuru darbība saistīta ar jūsu organizācijas darbu. No ministriju mājas lapām jūs varat uzzināt to, vai ministrijā darbojas konsultatīvās padomes par jūs interesējošiem jautājumiem. Tomēr ļoti svarīgi ir arī personiski kontaktēties ar cilvēku, ko ministrija norīkojusi par atbildīgo personu sadarbībai ar nevalstiskajām organizācijām. Tomēr jāatceras, ka mājas lapa nevar sniegt pilnīgu informāciju par jūsu iespējām iesaistīties un līdzdarboties.
http://pro.nais.dati.lv	Normatīvo aktu informācijas sistēma. Izmantošana par maksu.
www.nvo.lv	Pilsoniskās Alianses mājas lapa, kas vēl atrodas tapšanas stadijā.
www.politika.lv	Sabiedriskās politikas portāls. Nevalstiskās organizācijas varētu interesēt sadaļa "Pilsoniskā sabiedrība", kur var lasīt aktuālus rakstus, pētījumus, recenzijas, politikas dokumentus, tiesību aktu projektus, notikumu aprakstus.
http://ppd.mk.gov.lv	Politikas dokumentu datu bāze, kurā apkopoti visi politikas dokumenti – pamatnostādnes, stratēģijas, koncepcijas, programmas, plāni, informatīvie ziņojumi, sākot ar 1990.gadu. Šī lapa pieejama arī no Ministru kabineta mājas lapas. Tā tiek papildināta un aktualizēta katru nedēļu pēc Ministru kabineta sēdēm.
www.saeima.lv	Saeimas mājas lapa. Šeit var iegūt informāciju par politikas dokumentiem, kas ir sadaļā "Likumdošana". Apakšsadaļā "8.Saeimas likumprojekti" atrodams Likumprojektu reģistrs ar daudzveidīgām meklēšanas iespējām un Aktrīvo likumprojektu priekšlikumu iesniegšanas termiņi. Izmantojot šīs un arī citas mājas lapas iespējas, var gūt priekšstatu par nevalstiskās organizācijas interesējošiem politikas dokumentiem un to virzību. Ir iespēja parakstīties uz Saeimas jaunumu saņemšanu.
www.sls.org.lv	Noderīga informācija biedrībām, kas vēlas iegūt sabiedriskā labuma statusu.

www.sfl.lv	Sorosa fonda–Latvija mājas lapa. Informācija par Latvijā īstenotajām Sorosa fonda programmām un izsludinātajiem projektiem.
http://tpi.mk.gov.lv	Tiešās pārvaldes iestāžu datu bāze, pieejama arī no Ministru kabineta mājas lapas.
www.ur.gov.lv	LR Uzņēmumu reģistra mājas lapa, iespējams atrast informāciju par reģistrētajām institūcijām.
www.vestnesis.lv	Laikraksta "Latvijas Vēstnesis" elektroniskā versija. Izmantošana par maksu.
www.ziedot.lv	Nevalstiskās organizācijas var iesaistīties dažādu labdarības projektu īstenošanā, lasīt par citu organizāciju īstenotiem projektiem, atrast sadarbības partnerus un pārņemt labāko pieredzi.

Izmantojiet iespēju parakstīties uz jaunumu saņemšanu no jūs interesējošām mājas lapām, jo regulāra to pārlūkošana ir ļoti darbietilpīgs process. Izmantojiet internetu bibliotēkās, kur varat saņemt arī vienkāršus un praktiskus padomus par interneta un citu datorprogrammu lietošanu, kā arī jūs interesējošiem informācijas resursiem.

Nevalstiskās organizācijas var gūt pieredzi, kontaktus, draugus un sadarbības partnerus projektiem, meklējot un atrodot internetā citas līdzīgas organizācijas vai apvienības pasaulē, kurās var iestāties vai ar kurām var sadarboties. Ar laiku jūsu rīcībā būs plašs dažādu starptautisko organizāciju mājas lapu katalogs.

TERMINU SKAIDROJUMS

1. Valsts pārvalde

Valsts pārvaldes institucionālo sistēmu un darbības pamatnoteikumus nosaka **Valsts pārvaldes iekārtas likums**. Politiskās partijas, Saeima un Valsts prezidents nav valsts pārvalde. **Satversme** nosaka, ka valsts pārvaldes iestādes ir Ministru kabineta padotībā. Valsts pārvaldes institūcijas īsteno tos uzdevumus, kurus tām uzdevusi lēmējvara – Saeima. Plašu informāciju par visām ministriju padotības valsts pārvaldes iestādēm var iegūt **Tiešās pārvaldes institūciju datu bāzē** [//tpi.mk.gov.lv](http://tpi.mk.gov.lv), kur ir sniegta shēma, kurā uzskatāmi parādāta tiešās pārvaldes iestāžu savstarpējā saistība ar citiem pārvaldes līmeņiem – pašvaldībām, Saeimu u.c.

2. Tiešā pārvalde

Latvijas Republika ir sākotnējā publiskā persona un valsts pārvaldes jomā darbojas ar tiešās un pastarpinātās pārvaldes iestāžu starpniecību. Tiešās pārvaldes iestādes pārstāv Latvijas Republiku. Latvijas Republika ir atbildīga par tiešās pārvaldes iestāžu darbību.

Iestāde – institūcija, kas darbojas publiskas personas vārdā un kurai ar normatīvo aktu noteikta kompetence valsts pārvaldē, piešķirti finanšu līdzekļi tās darbības īstenošanai un ir savs personāls.

Tiešā pārvalde – Latvijas Republikas kā sākotnējās publiskās personas iestādes un amatpersonas.

Tiešās pārvaldes institucionālo sistēmu veido Ministru kabinets. Tas izveido, reorganizē un likvidē tiešās pārvaldes iestādi, nosaka Ministru kabineta locekli, kura padotībā attiecīgā tiešās pārvaldes iestāde atrodas. Tiešās pārvaldes iestādes darbību reglamentē Ministru kabineta apstiprināts nolikums. Ministrija ir attiecīgās valsts pārvaldes nozares vadošā (augstākā) iestāde.

Tiešās pārvaldes institucionālajā sistēmā neietilpst tiesu varas un likumdošanas varas institūcijas un to veidotās iestādes.

Iestādes, kuras **ietilpst** tiešās pārvaldes sistēmā:

- 1) ministrijas, īpašu uzdevumu ministru sekretariāti un Valsts kanceleja kā nozaru vadošās (augstākās) iestādes attiecīgā Ministru kabineta locekļa padotībā;
- 2) visas iestādes (izņemot valsts kapitālsabiedrības), kuras ir izveidojis Ministru kabinets Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15.pantā noteiktajā kārtībā (izdodot attiecīgu **Ministru kabineta rīkojumu**), kuras atrodas Ministru kabineta locekļa padotībā un ir iekļautas ministriju, īpašu uzdevumu ministru sekretariātu un Valsts kancelejas nolikumos (t.sk. valsts aģentūras un publiskie nodibinājumi – Sabiedrības integrācijas fonds, Kultūrkapitāla fonds, *Izglītības inovācijas fonds (šobrīd nav izveidots)*);
- 3) ar **likumu izveidotās tiešās pārvaldes iestādes** Ministru kabineta padotībā. Iestādes padotību īsteno ar attiecīgā Ministru kabineta locekļa (ministra) starpniecību. (Piemēram, Ministru prezidenta padotībā ir Valsts civildienesta pārvalde, Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs, *Informācijas analīzes dienests – tiek veidots*; tieslietu ministra padotībā – Satversmes aizsardzības birojs un Valsts zemes dienests).

Iestādes, kuras **neietilpst** tiešās pārvaldes sistēmā:

- 1) atvasināto publisko tiesību juridiskas personas (augstskolas, pašvaldības, brīvostu pārvaldes);
- 2) atvasināto publisko tiesību juridisko personu izveidotās iestādes, t.i., pašvaldību un augstskolu izveidotās iestādes;
- 3) ar likumu izveidotās iestādes ārpus Ministru kabineta padotības (Nacionālā radio un televīzijas padome, Centrālā vēlēšanu komisija, Valsts cilvēktiesību birojs, Latvijas Banka);
- 4) Latvijas Republikas orgāni, kas minēti Satversmē (Valsts prezidents, Saeima, Ministru kabinets, Valsts kontrole), kā arī Valsts prezidenta un Saeimas veidotās iestādes.

3. Politikas dokuments – politikas plānošanas dokuments. Pieci politikas dokumentu veidi

- 1) **Pamatnostādnes** ir politikas dokuments, kurā ietverti valdības politikas pamatprincipi, attīstības mērķi un prioritātes kādā noteiktā jomā. Pamatnostādnes ir vidēja termiņa (pieciem gadiem) vai ilgtermiņa (10 un vairāk gadiem) politikas dokuments.
- 2) **Programma** ir politikas dokuments noteiktā jomā, kas nosaka rīcības virzienus, galvenos uzdevumus un sasniedzamos rezultātus šīs jomas attīstībā un kas tiek izstrādāts Ministru kabineta atbalstītu politikas pamatnostādņu īstenošanai. Programma ir vidēja termiņa (pieciem gadiem) politikas dokuments, kas atbilst vidēja termiņa budžeta plānošanas ciklam.

- 3) **Plāns** ir Ministru kabineta uzdevumā izstrādāts rīcības plānošanas dokuments politikas ieviešanai noteiktā jomā, kas ietver konkrētu pasākumu kopumu Ministru kabineta atbalsfītu politikas pamatnostādņu vai programmas īstenošanai vai Ministru kabineta dotā uzdevuma izpildei. Plāns tiek izstrādāts Ministru kabineta noteiktam laikposmam.
- 4) **Koncepcija** ir dokuments politikas sagatavošanai par nepieciešamo rīcību noteiktas problēmas risināšanā, kas tiek izstrādāts pirms tiesību aktu projekta izstrādes, lai nodrošinātu lēmuma pieņemšanu noteiktā jautājumā. Koncepciju izstrādā, ja pastāv vairāki atšķirīgi problēmas risinājuma varianti un viens no tiem nav minēts atbalsfītajās politikas pamatnostādnēs attiecīgajā jomā, kā arī ja ir nepieciešama konceptuāla vienošanās par tiesību akta projekta būtību.
- 5) Tiešās pārvaldes iestādes darbības **stratēģija** ir politikas dokuments, kas nodrošina tiešās pārvaldes iestādes darbības vidēja termiņa plānošanu tās kompetencē esošajās politikas jomās saistībā ar attiecīgajā nozarē apstiprinātiem politikas dokumentiem. Iestādes darbības stratēģija kalpo par pamatu attiecīgās tiešās pārvaldes iestādes kārtējā gada budžeta pieteikumam.

4. Normatīvais akts – juridisks akts, kas nosaka, groza vai atceļ tiesību normas.

5. Tiesību norma ir normatīvs akts (tā daļa) un vispārējie tiesību principi.

6. Ārējais normatīvais akts ir Satversme, likumi, Ministru kabineta noteikumi un pašvaldību saistošie noteikumi, kā arī starptautiskie līgumi.

7. Iekšējais normatīvais akts ir tiesību akts, kuru iestāde izdevusi, lai noteiktu attiecīgās iestādes vai tās padotībā esošas institūcijas iekšējās darbības kārtību vai izskaidrotu kāda ārējā normatīvā akta piemērošanas kārtību savā darbības jomā (instrukcija, ieteikumi, nolikums u.c.).

8. Informatīvais ziņojums – informācija vai pārskats par Ministru kabineta kompetencē esoša jautājuma risināšanas gaitu, par Ministru kabineta atbalsfīta politikas dokumenta īstenošanu vai tiesību akta izpildi vai problēmām kādā atsevišķā jomā.

9. Tiesību akts – normatīvs akts (tā daļa) un vispārējie tiesību principi. Tiesību akts ir juridisks dokuments, t.i., verbāli, dokumentāri noformēta tautas gribas izpausme.

10. Anotācija – ir likumprojekta vai Ministru kabineta noteikumu projekta sociālekonomiskās un fiskālās ietekmes izvērtējums.

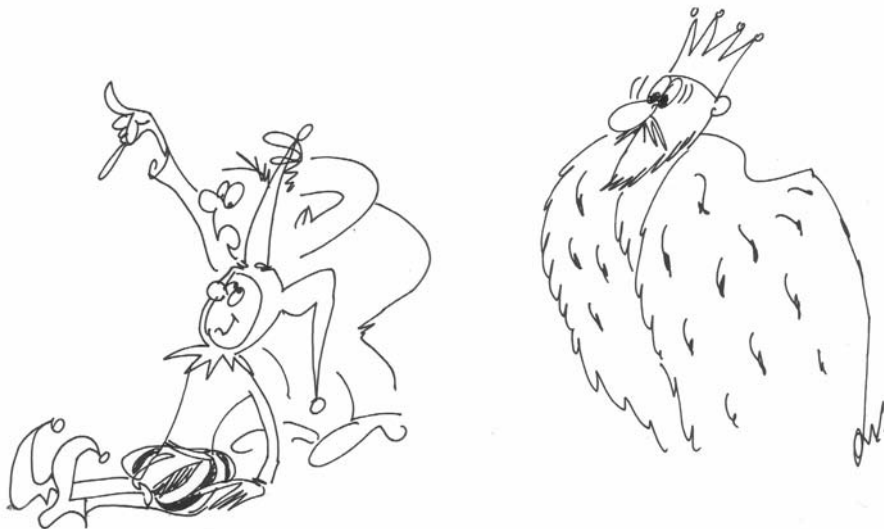
11. Lobēšana jeb **interesu aizstāvība** ir atsevišķu indivīdu vai tos apvienojošu organizāciju mēģinājums ietekmēt publisko lēmumu pieņemšanas procesu, plānveidīgi izmantojot dažādus līdzekļus, valstī esošās likumdošanas ietvaros, lai panāktu sev vai grupai labvēlīgu lēmumu kādā noteiktā jautājumā. Iespējas sabiedrības pārstāvjiem aizstāvēt (realizēt) savas intereses izriet

no ikvienai demokrātiskai valstij raksturīgām tiesībām brīvi pulcēties, apvienoties, paust savus uzskatus, kā arī saņemt un izplatīt informāciju.

Salīdzinoši bieži lobēšana diemžēl tiek jaukta ar korupciju, piedēvējot šai aktivitātei tādas pretlikumīgas darbības kā kukuļdošana, mantisku un nemantisku labumu pasniegšana, šantāža, ietekmēšana u.c. Šāda lobēšanas izpratne ir kļūdaina, jo ir pretrunā ar definīciju, kurā noteikts, ka interešu aizstāvība tiek veikta esošās likumdošanas ietvaros, tādējādi nodrošinot maksimāli vienādas iespējas visiem iespējamajiem dalībniekiem.

Ar lobēšanas palīdzību pilsoniskā sabiedrība kā līdzvērtīgs partneris var iesaistīties publiskajā lēmumu pieņemšanas procesā, aizstāvot savas (savu biedru) intereses, lai panāktu tām maksimāli labvēlīgu un atbilstošu lēmumu. Pārsvārā interešu grupas darbojas kā konkrētās jomas (nozares) eksperti (piemēram, sniedzot atzinumus, piedaloties darba grupās), kas lēmumu pieņēmējiem piedāvā savas specifiskās zināšanas, aktuālu informāciju un/ vai pētījumus, lai pārliecinātu par kādas noteiktas pozīcijas vai risinājuma varianta pareizību un atbilstību sabiedrības/valsts kopējām interesēm.

Lobēšanu parasti veic profesionāļi, kas pārzina publisko lēmumu pieņemšanas struktūru, sabiedrisko attiecību (*public relations*) un sabiedrisko lietu (*public affairs*) pārvaldīšanu. Daudzās valstīs (īpaši ASV, Kanādā, retāk – Eiropas valstīs) lobists ir profesija, kuras pārstāvjiem ir savas profesionālās apvienības, noteikti ētikas kodeksi, pieredzes apmaiņas un izglītības celšanas kursi, kā arī citi atribūti, kas liecina par organizētas nozares esību. Latvijā ar lobēšanu līdz šim galvenokārt ir nodarbojušies uzņēmumi, kas specializējušies sabiedrisko attiecību un juridisko konsultāciju sniegšanā. Atsevišķi veiksmīgi piemēri atrodami arī nevalstisko organizāciju un nozares asociāciju darbībā.

Izmantotā literatūra

1. Es piedalos: Pilsoniskās līdzdalības rokasgrāmata / Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība; Sabiedrības integrācijas fonds. – Rīga, 2004. – 99 lpp.
2. ES un NVO, NVO un ES, ES nevalstiskajā organizācijā, nevalstiskā organizācija Eiropas Savienībā. – Rīga: Apeirons, 2004.
3. Grīnings P. Sabiedrības iesaistīšana: Konsultāciju metodes. – Rīga: Valsts kanceleja, 2004. – 63 lpp.
4. Katlips S.M. Sabiedriskās attiecības / S.M.Katlips, A.H.Senters, G.H.Blūms. – Rīga: Avots, 2002. – 763 lpp.:il.
5. Lapsa T. Sabiedriskās attiecības: levads teorijā un praksē. – Rīga: Turība, 2002. – 147 lpp.:il. – (Uzņēmējdarbības bibliotēka; 29).
6. Miezaine Z. Valsts pārvalde un NVO līdzdalība – efektīvu sadarbības modeli meklējot: [Pētījums] / Sabiedriskās politikas centrs Providus. – Rīga: Nordik, 2003. – 76 lpp.
7. Neimanis J. Biedrības biedra rokasgrāmata / J.Neimanis, A.Tiļļa, I.Spūle. – Rīga: Aut. izd., 2005. – 197 lpp.
8. NVO un valsts sadarbības politika un prakse Eiropā: Salīdzinošā analīze: Phare projekts LE01.03.02 Pilsoniskās sabiedrības attīstība Latvijā 2002./2003. – Rīga: Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts, 2004. – 48 lpp.
9. Pilsoniskās sabiedrības attīstība Latvijā: Situācijas analīze: Phare projekts LE01.03.02 Pilsoniskās sabiedrības attīstība Latvijā 2002/2003. – Rīga: Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts, 2004. – 68 lpp.
10. Brich. A.H. Concepts & Theories of Modern Democracy. – New York: Routledge, Taylor and Francis Group, 2001. – 278 p.
11. Citizens as Partners: Information, Consultation and Active Participation in Policy-making. – OECD, PUMA, 2001. – 112 p.
12. Greenfield J.M. Fundraising Fundamentals: A Guide to Annual Giving for Professionals and Volunteers. – New York: John Wiley & Sons, 1994. – 406 p.
13. Norton M. The WorldWide Fundraiser's Handbook: A Guide to Fundraising for Southern NGO's and Voluntary Organisations. – London: A Directory of Social Change Publication, 1996. – 270 p.
14. Richan W.C. Lobbying for Social Change. – 2nd edition. – New York: The Haworth Press, 1996. – 362 p.
15. Rosso H.A. Achieving Excellence in Fund Raising: A Comprehensive Guide to Principles, Strategies and Methods. – San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 1991. – 302 p.

Publikācijas internetā

1. Pētersone B. Soli pa solim – kā ietekmēt politikas veidošanu. – Raksts publicēts portālā www.politika.lv 2005.gada 26.aprīlī.
2. Damberga A. Cik maksā sabiedrības līdzdalība politikā? – Raksts publicēts portālā www.politika.lv 2004.gada 2.novembrī.

Ministriju un dažu valsts pārvaldes institūciju kontaktinformācija

(avots: // tpi.mk.gov.lv
uz 2005.gada 15.augustu)

Iestādes nosaukums	Adrese	Tālrunis un fakss	Mājas lapa	E-pasts	Darba laiks	Apmeklētāju pieņemšanas laiki	Ministru prezidenta un ministru pieņemšanas laiki
Aizsardzības ministrija	K.Valdemāra iela 10/12, Rīga, LV-1473	7335113 fakss 7212307	http://www.mod.gov.lv	kanceleja@mod.gov.lv	8:30–17:00	Katra mēneša pirmajā pirmsdienā 17:00–19:00	Pēc iepriekšējas vienošanās ar ministra biroju pa tālr.7335114
Ārlietu ministrija	Brīvības bulv. 36, Rīga, LV-1395	7016210 fakss 7828121	http://www.am.gov.lv	mfa.cha@mfa.gov.lv	8:30–17:00	pirmdien 09:00–12:00 otrdien 13:00–16:00 ceturtdien 09:00–12:00 piektdien 09:00–12:00	Pēc iepriekšējas vienošanās pa tālr.7016201
Bērnu un ģimenes lietu ministrija	Basteja bulvāris 14, 3.st., Rīga, LV-1050	7356497	http://www.bm.gov.lv	pasts@bm.gov.lv	8:30–17:00	Darba laikā, iepriekš vienojoties pa tālr.7356497	Ceturtdienās 10:00–12:00, iepriekš vienojoties pa tālr.7356497
Ekonomikas ministrija	Brīvības iela 55, Rīga LV-1519	7013101	www.em.gov.lv	8:30-17:00		Darba laikā, iepriekš saskaņojot laikus pa tālruna numuriem, kas norādīti ministrijas mājas lapā	Pēc saskaņošanas ar ministra biroju pa tālr.7013016
Finanšu ministrija	Smiļņu iela 1, Rīga, LV-1919	7095502 fakss 7095503	http://www.fm.gov.lv	info@fm.gov.lv	08:30–12:30; 13:00–17:00	Darba laikā, iepriekš vienojoties pa tālr.7095405, 7095411, 7083867. Ārpus darba laika – katra mēneša pirmajā pirmsdienā 17:00–19:00	Pēc pieprasījuma
Iekšlietu ministrija	Raiņa bulv. 6, Rīga, LV-1050	7219263 7219261	http://www.iem.gov.lv	kanceleja@iem.gov.lv vai projekts@iem.gov.lv	8.00–16.30	Darba laikā, iepriekš vienojoties pa tālr.7219263 vai 7219261	Katra mēneša pirmajā pirmsdienā, iepriekš piesakoties pa tālr.7219263 vai 7219261

Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāts	K.Valdemāra iela 33, Rīga, LV-1010	7114730	http://www.eps.gov.lv	pasts@eps.gov.lv	8:30–17:00	Sazinoties pa tālr.7114730	Pagaidām pieņemšanas laiks nav noteikts
Izglītības un zinātnes ministrija	Valņu iela 2, Rīga, LV-1050	7222415	http://www.izm.gov.lv		8:30–17:00	Darba laikā, iepriekš piesakoties pa tālr.7226209. Atbildes uz apmeklētāju jautājumiem pa tālr.7226209	Iepriekš vienojoties ar ministra biroju pa tālr.7047805
Kultūras ministrija	K.Valdemāra iela 11a, Rīga, LV-1364	7078110	http://www.km.gov.lv	pasts@km.gov.lv	8:30–17:00	Darba laikā, iepriekš vienojoties pa tālr.7078110	Iepriekš vienojoties ar ministra biroju pa tālr.7078120
Labklājības ministrija	Skolas iela 28, Rīga, LV-1331	7021600	http://www.lm.gov.lv	lm@lm.gov.lv	8:30–17:00	Iepriekš vienojoties ar speciālistiem pa tālruna numuriem, kas norādīti ministrijas mājas lapā sadaļā "Darbinieki"	Iepriekš piesakoties pa tālr.7021600
Ministru prezidents	Brīvības bulv. 36, Rīga, LV-1520	7082800	http://www.mk.gov.lv	pasts@mk.gov.lv	9:00–17:00		
Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija	Lāčplēša iela 27, Rīga, LV-1011	7770406 7770469 fakss 7770479	http://www.raplm.gov.lv	pasts@raplm.gov.lv	8:30–17:00	Ceturtdien darba laikā, iepriekš piesakoties pa tālr.7770406	Ceturtdien darba laikā, iepriekš piesakoties pa tālr.7770401
Satiksmes ministrija	Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1743	7028222 fakss 7217180	http://www.sam.gov.lv	satmin@sam.gov.lv	8:00–17:00	Darba laikā, iepriekš piesakoties pie konkrētas nozares speciālistiem pa tālruna numuriem, kas norādīti mājas lapā sadaļā "Kontakti"	Iepriekš vienojoties ar ministra biroju pa tālr.7028205
Tieslietu ministrija	Brīvības bulv. 36, Rīga, LV-1536	7036701	http://www.tm.gov.lv	tm.kanceleja@tm.gov.lv	8:30–17:00	Darba laikā, iepriekš piesakoties pa tālr.7036802 vai pa e-pastu tm.kanceleja@tm.gov.lv	Iepriekš vienojoties pa tālr.7036801 vai pa e-pastu diana.azuzina@tm.gov.lv vai rakstiski

Valsts aģentūra "Nodarbinātības valsts aģentūra"	K.Valdemāra iela 38, Rīga, LV-1010	8007700 7021706	http://www.nva.lv	nva@nva.lv			
Valsts kanceleja	Brīvības bulv. 36, Rīga, LV-1520	7082800	http://www.mk.gov.lv	pasts@mk.gov.lv	8:30–17:00	Vēstulu un apmeklētāju nodaļa katra mēneša pirmajā pirmsdienā 17:00–19:00, otrdienās 9:00–11:30, ceturtdienās 14:00–15:30 vai pa tālr.7082921, 7082827, 7082987	Nav noteikts
Veselības ministrija	Brīvības iela 72, Rīga, LV-1011	7876000	http://www.vsm.gov.lv	vm@vm.gov.lv	8:30–17:00	Pirmsdienās, iepriekš piesakoties pa tālr.: Sabiedrības veselības departamentā – 7876070; Farmācijas departamentā – 7876110; Budžeta un finanšu departamentā – 7876030; Administratīvi juridiskajā departamentā – 7876050	Nav
Vides ministrija	Peldu iela 25, Rīga, LV-1494	7026418	http://www.vidm.gov.lv	pasts@vidm.gov.lv	8:30–17:00	Darba laikā, iepriekš vienojoties ar speciālistiem pa tālruna numuriem, kas norādīti ministrijas mājas lapā. Atbildes uz apmeklētāju jautājumiem pa tālr.7026533	Iepriekš vienojoties pa tālr.7026400
Zemkopības ministrija	Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981	7027107	http://www.zm.gov.lv	zm@zm.gov.lv	8:30–17:00	Trešdien 14:00–16:00; pārējie speciālisti – darba laikā, iepriekš piesakoties	Iepriekš saskaņojot ar ministra palīgu pa tālr.7027250.

				pa tālr. 7027010. "Karstais" tālr. darbdienās 8:30–18:30	Katru trešdienu 9:00–10:00 ministrs atbild uz iedzīvotāju zvaniem pa tālr.7027010
Centrālā statistikas pārvalde	Lāčplēša iela 1, Rīga, LV-1301	7366850	http://www.csb.lv		
Konkurences padome	Blaumaņa iela 5a, Rīga, LV-1011	7282865	http://www.competition.lv		
Latvijas pašvaldību savienība	Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050	7226536	www.lps.lv		
Pātērētāju tiesību aizsardzības centrs	Elizabetes iela 41/43, Rīga, LV-1010	7220151	http://www.ptac.lv	tpkc@apollo.lv	
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija	Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010	7097200	http://www.sprk.gov.lv	sprk@sprk.gov.lv	
Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija	Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010	7097200	http://www.sprk.gov.lv	sprk@sprk.gov.lv	
Tūrisma attīstības valsts aģentūra	Pils laukums 4, Rīga, LV-1050	7229945	http://www.tava.gov.lv/	tda@latviatourism.lv	
Uzņēmumu reģistrs	Pērses iela 2, Rīga, LV-1011	7031703 7031706 7031791 7031792 7031793 7031729	http://www.ur.gov.lv	info@simbolsur.gov.lv	8.30–17:00
Uzturīdzekļu garantiju fonda administrācija	Pulkveža Brieža iela 15, 2.stāvs Rīga, LV-1010	7830626	www.ugf.gov.lv	pasts@ugf.gov.lv	Pirmdien un trešdien – 8.30–19.00, otrdien, ceturtdien un piektdien – 8.30–17.00
Valsts aģentūra "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra"	Pērses iela 2, Rīga, LV-1442	7039400	http://www.liaa.gov.lv	invest@liaa.gov.lv	
Valsts būv- inspekcijas pārvalde	K.Barona iela 99, Rīga LV-1012	7278285			
Valsts energo- inspekcija	Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010	7013239	http://www.vei.gov.lv		
Valsts energo- inspekcija	Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010	7013239	http://www.vei.gov.lv		

Atzinums

Rīgā

___08.2005.
Uz 11.08.2005.

Nr. 56 / VSS – 1107

Nr. 30 § 11

Iekšlietu ministrijai

Par likumprojekta “Grozījumi likumā “Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības”” un tā anotācijas saskaņošanu

Valsts kancelejas Politikas koordinācijas departaments ir iepazinies ar likumprojektu “Grozījumi likumā “Par to bijušās PSRS pilsoņu statusu, kuriem nav Latvijas vai citas valsts pilsonības”” un tā anotāciju un izsaka šādus priekšlikumus un iebildumus:

Priekšlikumi.

1. Ierosinām izvērtēt anotācijas I sadaļas 2.punktā iekļautās informācijas atbilstību Ministru kabineta 2001.gada 18.septembra instrukcijas Nr.4 “Kārtība, kādā aizpildāma normatīvā akta projekta anotācija” 8.punktā un tā apakšpunktos minētajām prasībām.
2. Anotācijas I sadaļas 2.punktā minēto informāciju, kas attiecas uz pašreizējās situācijas raksturojumu, būtu nepieciešams pārcelt uz anotācijas I sadaļas 1.punktu.
3. Ierosinām par piedāvātajiem likuma grozījumiem konsultēties ar Valsts Cilvēktiesību biroju, iekļaujot informāciju par konsultāciju rezultātiem anotācijas I sadaļas 3.punktā.

Iebildumi.

4. Ja iespējams, nepieciešams precizēt anotācijas I sadaļas 1.punktā minēto informāciju, iekļaujot tajā faktoloģisku materiālu par to cilvēku skaitu, uz kuriem varētu attiekties piedāvātie likuma grozījumi.
5. Nepieciešams aizpildīt anotācijas V sadaļas 3.punktu, norādot informāciju par piedāvāto likuma grozījumu atbilstību Latvijas starptautiskajām saistībām.
6. Par piedāvātajiem likuma grozījumiem un to atbilstību Latvijas Republikas Satversmei nepieciešams konsultēties ar tiesību jomas ekspertiem (piemēram, Rīgas Juridiskās augstskolas profesori Dr. iur. Inetu Ziemeli vai citiem, kas minēti Satversmes tiesas spriedumā par lietu Nr.2004-15-0106), atspoguļojot konsultāciju rezultātus anotācijas VI sadaļas atbilstošajos punktos.

Direktore

G.Veismane

13.10.2005 12:38

245

M.Krieviņš

7082928; Martins.Krievins@mk.gov.lv

Ārlietu ministrijas līdzdarbības līgums

(Avots: <http://www.am.gov.lv/lv/Ministrija/LidzdarbibasLigumi/lidzdarbibas-ligums/ligums/>)

Pielikums uzaicinājumam līdzdarbības
līguma "Par interešu pārstāvību Ziemeļatlantijas
līguma organizācijā" slēgšanai

LĪDZDARBĪBAS LĪGUMA PROJEKTS par interešu pārstāvību Ziemeļatlantijas līguma organizācijā

Rīgā

2005.gada _____

Nr. _____

Nr. _____

Pilnvarotāja piešķirtais

Pilnvarotās personas piešķirtais

Latvijas Republikas Ārlietu ministrija, reģ. Nr. 90000069065, tās valsts sekretāra Normana Penkes personā, kas darbojas uz Ārlietu ministrijas nolikuma pamata (turpmāk – **Pilnvarotājs**), un _____ (turpmāk – **Pilnvarotā persona**), abi kopā (turpmāk – **Puses**) noslēdz šādu Līdzdarbības līgumu (turpmāk – **Līgums**):

I. Līguma priekšmets

1. Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 40.–53.pantu un Ministru kabineta 2004. gada 29.jūlija noteikumiem Nr. 419 "Kārtība, kādā tiešās pārvaldes iestādes slēdz līdzdarbības līgumus, un līdzdarbības līgumu publiskošanas kārtība" **Pilnvarotājs** ar šo **Līgumu** pilnvaro **Pilnvaroto personu** veikt Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr. 237 "Ārlietu ministrijas nolikums" 5.5.punktā noteikto funkciju izpildi attiecībā uz interešu pārstāvību Ziemeļatlantijas līguma organizācijā (turpmāk – NATO) – veicināt un sekmēt Latvijas darbību NATO un Latvijas sabiedrības atbalstu interešu pārstāvībai NATO, vairojot informācijas pieejamību Latvijas sabiedrībai par NATO, tās mērķiem un darbību (turpmāk – **Darbs**) atbilstoši šī Līguma nosacījumiem.
2. **Darbi** tiek veikti, organizējot seminārus, konferences, lekcijas un citus pasākumus, veicot zinātniskus un socioloģiskus pētījumus par Latvijas ārpolitikas, drošības politikas un aizsardzības jautājumiem. **Darbi** tiek veikti saskaņā ar rīcības plānu, kuru izstrādā **Pilnvarotā persona** un apstiprina **Pilnvarotājs**. **Pilnvarotā persona** ir tiesīga veikt izmaiņas rīcības plānā, bet ne vēlāk kā 1 (vienu) mēnesi pirms katra paredzētā **Darba**. Ja nepieciešams mainīt rīcības plānu, kad līdz kārtējam **Darbam** palicis mazāk nekā 1 (viens) mēnesis, **Pilnvarotājs** var mainīt rīcības plānu, rakstiski par to vienojoties ar **Pilnvaroto personu**. Rīcības plānu 2005.gadam apstiprina vienlaicīgi ar **Līguma** noslēgšanu.

II. Pilnvarotās personas tiesības un pienākumi

3. **Pilnvarotā persona** apņemas veikt Līguma 2.punktā norādītos **Darbus** atbilstoši rīcības plānam un izmantojot tās darbiniekus, prasmes un iemaņas vislabākajā veidā.

4. **Pilnvarotā persona** veic **Darbu** sabiedriskā labuma (nekomerciālos) nolūkos.
5. Rīcības plānā norāda paredzamo **Darbu** tēmas, norises laiku un citu informāciju par **Darbu** saturu, ko **Puses** uzskata par nozīmīgu. Izstrādājot rīcības plānu, **Pilnvarotā persona** ņem vērā **Pilnvarotāja** ieteikumus. Rīcības plāna 2005.gadam projektu **Pilnvarotā persona** iesniedz **Pilnvarotājam** līdz **Līguma** parakstīšanai.
6. **Pilnvarotā persona** informē **Pilnvarotāju** par plānotajiem **Darbiem** sekojoši:
 - 6.1. pēc iespējas savlaicīgāk, nosūtot **Pilnvarotājam** elektroniski paredzamā **Darba** norises laiku, programmu un izdevumu tāmes projektu;
 - 6.2. **Pilnvarotā persona** var rakstiski ieteikt **Pilnvarotājam** izdarīt saturiskas izmaiņas kārtējā **Darba** programmā, taču ne vēlāk kā 1 (vienu) mēnesi pirms konkrētā **Darba** uzsākšanas;
 - 6.3. **Pilnvarotā persona** nodrošina **Darbu** programmas pieejamību interneta mājas lapā, atjaunojot informāciju 2 (divu) darba dienu laikā pēc notikušajām izmaiņām, bet ne retāk kā reizi mēnesī.
7. **Pilnvarotā persona** 10 (desmit) darba dienu laikā pēc kārtējā **Darba** izpildes iesniedz **Pilnvarotājam** rakstisku atskaiti par paveikto, rēķinu, finanšu atskaiti par līdzekļu izlietojumu, kā arī tiek sastādīts **Darba** nodošanas – pieņemšanas akts.
8. **Pilnvarotā persona** nozīmē pārstāvi **Pušu** savstarpējām sarunām šī **Līguma** izpildes nodrošināšanai.
9. **Pilnvarotā persona** šajā **Līgumā** noteikto saistību izpildi nodrošina, izmantojot savus materiāli tehniskos un administratīvos resursus.

III. Pilnvarotāja tiesības un pienākumi

10. **Pilnvarotājs** veic apmaksu saskaņā ar **Līgumā** noteikto savstarpējo norēķinu kārtību.
11. Konstatējot šī **Līguma** nepienācīgu izpildi **Darbu** veikšanā vai to kvalitātē, **Pilnvarotājs** ne vēlāk kā 10 (desmit) darba dienu laikā no konstatācijas brīža rakstveidā iesniedz **Pilnvarotājai personai** pretenzijas par **Līguma** nosacījumu neizpildi un **Pilnvarotā persona** 10 (desmit) darba dienu laikā sniedz paskaidrojumus par attiecīgajām pretenzijām. Ja **Pilnvarotājs** neuzskata paskaidrojumus par pamatotiem, tas 10 (desmit) darba dienu laikā pēc paskaidrojumu saņemšanas brīdina **Pilnvaroto personu** par **Līguma** laušanu.
12. **Pilnvarotājs** ir tiesīgs rakstveidā uzdot **Pilnvarotājai personai** veikt nepieciešamās darbības **Darbu** organizēšanas un izpildes kvalitātes uzlabošanai, un ne vēlāk kā 1 (mēnesi) pēc uzdevuma iesniegšanas saņemt apstiprinošu atskaiti par **Pilnvarotās personas** veiktajiem konkrētajiem uzlabojumiem.
13. **Pilnvarotājs** nozīmē pārstāvi **Pušu** savstarpējām sarunām šī **Līguma** izpildes nodrošināšanai.
14. **Pilnvarotājs** regulāri sniedz **Pilnvarotājai personai** precīzas ziņas, kas nepieciešamas šajā **Līgumā** noteikto **Darbu** izpildei.

IV. Līguma summa un savstarpējo norēķinu kārtība

15. **Līguma** summa ir LVL 10 000 (desmit tūkstoši lati), tajā skaitā pievienotās vērtības nodoklis (PVN 18%).
16. **Pilnvarotājs** 15.punktā norādīto **Līguma** summu **Pilnvarotājai personai** izmaksā šādā kārtībā:
 - 16.1. avansa maksājumu 20% apmērā, kas sastāda LVL 2000 (divi tūkstoši lati) **Pilnvarotājs** samaksā 10 (desmit) bankas darba dienu laikā pēc **Līguma** abpusējas parakstīšanas un **Pilnvarotās personas** rēķina saņemšanas;

- 16.2. pārējās summas apmaksa notiek pēc katra paveiktā **Darba** uz **Pilnvarotās personas** izrakstīta rēķina pamata 10 (desmit) bankas darba dienu laikā pēc rēķina, finanšu atskaites par līdzekļu izlietojumu un **Pušu** abpusējas Darbu pieņemšanas – nodošanas akta parakstīšanas.
17. Maksājumi tiek veikti ar pārskaitījumu uz **Pilnvarotās personas** norēķinu kontu bankā. Par maksājuma izdarīšanas dienu tiek uzskatīta diena, kurā veikts maksājuma uzdevums bankā.
18. Katra no **Pusēm** sedz savus izdevumus par bankas pakalpojumiem, kas saistīti ar naudas pārskaitījumiem.

V. Darbu izpildes kvalitātes novērtējuma kritēriji un sasniedzamie rezultāti

19. Darbu izpildes procesā jāveicina un jāsekmē Latvijas darbība NATO un Latvijas sabiedrības atbalsts interešu pārstāvim NATO, jāvairo informācijas pieejamība Latvijas sabiedrībai par NATO, tās mērķiem un darbību saskaņā ar **Pilnvarotāja** apstiprināto rīcības plānu.
20. **Pilnvarotā persona** apkopo un analizē **Darbu** materiālus, ņem vērā norādītos ieteikumus, tādējādi uzlabojot **Darbu** saturu un norisi, un ne retāk kā vienu reizi ceturksnī iesniedz **Pilnvarotājam** rakstisku atskaiti par paveikto **Darbu** vērtējumu, to analīzi un veiktajiem uzlabojumiem.

VI. Pušu atbildība

21. Par **Līguma** saistību neizpildi vai nepilnīgu izpildi **Puses** atbild saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un šo **Līgumu**.
22. Gadījumā, ja **Pilnvarotā persona** neizpilda savas saistības **Līgumā** noteiktajos termiņos, **Pilnvarotājs** ir tiesīgs pieprasīt no **Pilnvarotās personas** kavējuma procentus par katru nokavēto dienu 0,1% apmērā no **Līguma** summas.
23. Gadījumā, ja **Pilnvarotājs** nesamaksā **Pilnvarotajai personai Līgumā** noteiktajos termiņos, **Pilnvarotā persona** ir tiesīga pieprasīt no **Pilnvarotāja** kavējuma procentus par katru nokavēto dienu 0,1% apmērā no laikā nesamaksātās summas.
24. **Puses** tiek atbrīvotas no atbildības par **Līguma** nepildīšanu, ja tā rodas nepārvaramas varas rezultātā pēc **Līguma** noslēgšanas un ja viena **Puse** par šādu apstākļu iestāšanos ir informējusi otru **Pusi** 5 (piecu) darba dienu laikā no šādu apstākļu rašanās dienas. Šādā gadījumā **Līgumā** noteiktais izpildes un samaksas termiņš tiek attiecīgi pagarināts par tādu laika periodu, par kādu nepārvaramās varas apstākļi ir aizkavējuši **Līguma** izpildi, bet ne ilgāk par 2 (diviem) mēnešiem.
25. Ar nepārvaramas varas apstākļiem jāsaprot dabas stihijas (plūdi, vētras postījumi), katastrofas, streiki, karadarbība vai manevri, pilnvaroto institūciju izdotie normatīvie akti, kā arī citi tamīdzīgi apstākļi, kuri pēc vispārpieņemtiem standartiem tiek klasificēti kā nepārvaramas varas apstākļi un kuru dēļ **Līguma** nosacījumu izpilde nav iespējama un ko **Pusēm** nebija iespējas ne paredzēt, ne novērst.
26. Gadījumā, ja nepārvaramas apstākļi turpinās ilgāk nekā 30 (trīsdesmit) dienas, **Puses** ir tiesīgas izbeigt **Līgumu**, par to rakstiski brīdinot viena otru 5 (piecas) darba dienas iepriekš.

VII. Pilnvarotās personas darbības uzraudzības kārtība

27. Par **Līgumā** norādīto **Darbu** izpildi atbildīgā **Pilnvarotāja** amatpersona veic uzraudzību pār **Pilnvarotās personas** darbību, kas saistīta ar **Līgumā** noteikto saistību

izpildi. **Pilnvarotājs** ir tiesīgs ar rakstisku uzdevumu papildus jau **Līgumā** noteiktajām atskaitēm un informācijai jebkurā laikā pieprasīt no **Pilnvarotās personas** visa veida informāciju, kas saistīta ar šajā **Līgumā** noteikto saistību izpildes darbībām, tai skaitā finanšu izlietojumu un tā pamatotību, rīcības plānā veiktajām izmaiņām, personu piedalīšanos **Darba** izpildē un citu ar **Līgumu** izpildi saistītu informāciju. **Pilnvarotajai personai** ir pienākums ne vēlāk kā 1 (viena) mēneša laikā pēc šāda rakstiska pieprasījuma saņemšanas iesniegt rakstiski pieprasīto informāciju **Pilnvarotājam**.

VIII. Līguma spēkā stāšanās kārtība un darbības termiņš

28. **Līgums** stājas spēkā ar tā abpusējas parakstīšanas brīdi un ir spēkā līdz 2005.gada 31.decembrim.
29. **Puses**, savstarpēji par to rakstiski vienojoties, **Līgumu** var pagarināt, taču ne vairāk kā uz 2 (diviem) gadiem.
30. **Puses** var izbeigt **Līgumu**, par to savstarpēji rakstiski vienojoties.
31. Viena **Puse** ir tiesīga vienpusēji lauzt **Līgumu**, rakstiski par to brīdinot otru **Pusi** 30 (trīsdesmit) dienas iepriekš, ja netiek pildītas **Līgumā** noteiktās saistības.

IX. Noslēguma noteikumi

32. Visi **Līguma** grozījumi un papildinājumi ir spēkā tikai tad, ja tie ir noformēti rakstveidā, **Puses** tos ir abpusēji parakstījušas un apzīmogojušas. Šādi **Līguma** grozījumi un papildinājumi ar to abpusējas parakstīšanas brīdi kļūst par **Līguma** neatņemamu sastāvdaļu.
33. **Pilnvarotā persona** nav tiesīga bez **Pilnvarotāja** rakstiskas piekrišanas nodot kādu no **Līgumā** noteikto saistību izpildi trešajām personām, izņemot gadījumus, kad **Pilnvarotās personas** saistības pārņem tās likumīgais tiesību pārņēmējs vai ar **Pilnvarotāju** saskaņojumu. **Pilnvarotājs** savu **Līguma** saistību izpildi var nodot trešajai personai, par to rakstiski informējot **Pilnvaroto personu** ne vēlāk kā 3 (trīs) mēnešus pirms saistību faktiskās nodošanas.
34. **Līgums** sastādīts latviešu valodā uz 6 (sešām) lapām 2 (divos) identiskos eksemplāros ar vienādu juridisko spēku, pa vienam eksemplāram katrai **Pusei**.
35. **Pušu** juridiskās adreses un rekvizīti:

Pilnvarotājs

Ārlietu ministrija

Brīvības bulvāris 36,
Rīga, LV-1395
reģistrācijas nr. 90000069065
norēķinu konts
LV86TREL2110010010100
Valsts kase, Rīgas norēķinu centrs
Latvijas Banka
Bankas kods LACBLV2X

Pilnvarotā persona

Informācija par konsultatīvajām padomēm

Avots: http://www.nvo.lv/files/1511_padomes_info.doc

Konsultatīvās padomes (pēc ĪUMSILS sniegtās informācijas, 2005.)

Nr.p.k.	Padomes nosaukums	Padomes locekļu skaits (no tiem NVO)	Padomes darbības mērķis	Atbildīgā ministrija
1.	Administratīvi teritoriālās reformas padome	16 – 8	Padome ir Ministru kabineta izveidota institūcija, lai koordinētu administratīvi teritoriālās reformas īstenošanu, it īpaši novadu veidošanas procesu.	RAPLM
2.	Autoceļu nozares padome	10 – 6	Padomdevēja institūcija, un tās lēmumiem ir ieteikuma raksturs.	SM
3.	Autodotāciju komisija	7 – 1	Sniegt ieteikumus par finansējuma sadalījumu pasažieru regulārajiem pārvadājumiem ar autobusiem un priekšlikumus tiesību aktu uzlabošanai šajā jomā.	SM
4.	Bērnu tiesību aizsardzības komisija	15 – 2	Veicināt bērnu tiesību aizsardzības politikas īstenošanu Latvijā saskaņā ar ANO Konvenciju par Bērna tiesībām (no 2003.gada nogales reizi pusgadā).	BĢLM
5.	Bērnu padome	18 – 15	Uzklausīt bērnu viedokli par viņiem aktuālām problēmām (no 2003.gada nogales reizi ceturksnī).	BĢLM
6.	Bibliotēku padome	13 – 3	Latvijas Bibliotēku padome ir sabiedriska konsultatīva institūcija, kas piedalās valsts stratēģijas izstrādē bibliotēku jomā, veicina bibliotēku attīstību un sadarbību, kā arī lēmumu pieņemšanu jautājumos, kas attiecas uz bibliotēku darbību. Padomi apstiprina uz trim gadiem.	KM
7.	Darba grupa ārvalstu augstskolu filiāļu un pārstāvniecību nelikumīgas darbības novēršanai	10 – 2	Nodrošināt ārvalstu augstskolu filiāļu un pārstāvniecību darbības atbilstību Latvijas Republikas likumiem un citiem normatīvajiem aktiem.	IZM
8.	Darba grupa drošības jautājumu mācīšanās risināšanai skolās	10 – 2	Bērnu drošības jautājumu mācīšanās problemātikas risināšana (1,5 gadi).	IZM

9.	Latvijas Nacionālā sporta padome	16 – 6	Ministru kabineta izveidota sabiedriska konsultatīva institūcija, kas piedalās valsts sporta politikas izstrādē, veicina sporta attīstību un sadarbību sporta jomā, kā arī lēmumu pieņemšanu jautājumos, kas saistīti ar sportu.	IZM
10.	Sporta koordinācijas padome	11 – 4	Izveidota, lai veicinātu valsts sporta organizāciju sadarbību ar nevalstiskajām sporta organizācijām.	IZM
11.	Jaunatnes sporta padome	16 – 6	Izveidota, lai veicinātu jaunatnes sporta jautājumu risināšanu un sadarbību ar nevalstiskajām sporta organizācijām.	IZM
12.	Demogrāfiskā un ģimenes lietu padome	19 – 5	Veicināt valsts demogrāfijas un ģimenes atbalsta politikas īstenošanu visos valsts pārvaldes līmeņos (pastāvīga padome no 2003.gada 25.jūnija).	BĢLM
13.	Diskusija par valsts politikas attīstības iespējām daudzbērnu ģimeņu atbalsta jomā	10 – 7	Apzināt daudzbērnu ģimeņu aktuālos jautājumus un informēt par valsts politiku (no 2004.gada oktobra – regulāri).	BĢLM
14.	Eiropas Kopienas iniciatīvas "EQUAL" programmas un projektu īstenošanas pastāvīgās novērtēšanas vadības grupa	11 – 2	Organizēt Eiropas Kopienas iniciatīvas "EQUAL" programmas un projektu īstenošanas pastāvīgo novērtēšanu (no 07.12.2004.).	LM
15.	Eiropas Kopienas iniciatīvas "EQUAL" uzraudzības komiteja	29 – 8	Nodrošināt Eiropas Kopienas iniciatīvas "EQUAL" īstenošanas uzraudzību (no 30.04.2004. līdz 2008. gadam).	LM
16.	Eiropas Kopienas iniciatīvas "EQUAL" uzraudzības komiteja	29 – 11	Nodrošināt Eiropas Kopienas iniciatīvas "EQUAL" īstenošanas uzraudzību (no 30.04.2004. līdz 2008. gadam).	LM
17.	Elektronisko sakaru nozares ekspertu padome	8 – 4	Ekspertu padome izveidota 2004. gada 25.augustā kā konsultatīva, koordinējoša institūcija. Izveidota, lai sekmētu elektronisko sakaru nozares attīstību. Padomes lēmumiem ir rekomendējošs raksturs.	SM
18.	Engures ezera dabas parka konsultatīvā padome	12 – 1	Engures ezera dabas parka konsultatīvā padome ir koleģiāla konsultatīva institūcija, kas izveidota, lai veicinātu starptautiskas nozīmes mitrāja – Engures ezera – īpaši aizsargājamās dabas teritorijas – Engures ezera dabas parka – aizsardzību, apsaimniekošanu un ilgtspējīgu izmantošanu.	VidM

			Padomes galvenie uzdevumi: veicināt valsts, pašvaldību, nevalstisko organizāciju un iedzīvotāju darbību, lai īstenotu Engures ezera dabas parka izveidošanas mērķus; veicināt sadarbību ar ieinteresētajām vietējām institūcijām un ārvalstu institūcijām; pieaicināt padomes darbā attiecīgo nozaru speciālistus un valsts institūciju un pašvaldību pārstāvjus; veicināt Engures ezera dabas parka aizsardzības plāna izstrādāšanu un sekot tā īstenošanai; sniegt attiecīgajām lemttiesīgajām institūcijām atzinumus par teritorijas plānojumu un būvprojektiem, kas var būtiski ietekmēt Engures ezera ekosistēmu, kā arī izvērtēt to atbilstību Engures ezera dabas parka izveidošanas mērķiem; koordinēt Engures ezera dabas parka teritorijā veicamo zinātnisko pētījumu saskaņošanu; izstrādāt paraugnoteikumus pašvaldībām laivu bāzu izmantošanas kārtības noteikšanai. Padomes pārvēlēšana – pēc viena gada darbības perioda.	
19.	ES struktūrfondu konsultatīvā darba grupa	Pēc nepieciešamības – 15 (3 – pašvaldības, 1 – biznesa struktūra)	ES struktūrfondu konsultatīvā darba grupa tika izveidota 2004. gada maijā aktīva dialoga veidošanai starp ES struktūrfondu vadībā iesaistītajām institūcijām un finansējuma saņēmējiem. Mērķis ir operatīvi apzināt finansējuma saņēmēju iespējamās problēmas ES struktūrfondu sekmīgā apguvē un meklēt tām vispusēji pieņemamus risinājumus.	FM
20.	ES struktūrfondu vadības nevalstisko organizāciju konsultatīvā darba grupa	Pēc nepieciešamības – 12	Izveidota, izpildot Ministru kabineta 2004.gada 22.aprīļa sēdes protokollēmumu "Par nevalstisko organizāciju iesaistīšanu Eiropas Savienības struktūrfondu uzraudzībā" (prot. Nr.24 5.§) un sadarbojoties Finanšu ministrijai un Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariātam. Sekretariāta funkcijas nodrošina ĪUMSILS.	FM
21.	Gaisa kvalitātes, klimatu pārmaiņu un tehnoloģiju padome	13 – 0	Gaisa kvalitātes, klimata pārmaiņu un tehnoloģiju padome darbojas, lai nodrošinātu gaisa aizsardzības un klimata pārmaiņu programmu, plānu, normatīvo aktu un citu stratēģisko dokumentu sagatavošanu un esošo nozaru politikas dokumentu pārskatīšanu, kā arī lai veicinātu vienotu pieeju normatīvo aktu	VidM

			īstenošanā un to izpildes kontrolē un veicinātu investīciju projektu sagatavošanu, īstenošanu un to rezultātu izvērtēšanu.	
22.	Putnu gaļas, olu, medus un albumīnu padome	12 – 6	Starpinstitūciju darba grupas sākotnējo nacionālo pozīciju un instrukciju sagatavošana (pastāvīgi).	ZM
23.	Gaujas nacionālā parka konsultatīvā padome	10 – 2	Gaujas nacionālā parka konsultatīvā padome ir koleģiāla konsultatīva institūcija, kas izveidota, lai veicinātu dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un izmantošanu, kā arī teritorijas ilgtspējīgas attīstības plānošanu īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – Gaujas nacionālajā parkā. Padomes galvenās funkcijas ir šādas: piedalīties Gaujas nacionālā parka aizsardzību un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu izstrādāšanā un pilnveidošanā, kā arī veicināt to ieviešanu; veicināt un atbalstīt Gaujas nacionālā parka administrācijas sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām, sabiedriskajām organizācijām, uzņēmumiem un fiziskajām personām, kā arī ar ārvalstu institūcijām Gaujas nacionālā parka izveidošanas mērķu īstenošanai; veicināt un atbalstīt ārvalstu palīdzības projektu izpildi Gaujas nacionālā parka darbības mērķu sasniegšanai. Padomi pārvēlē pēc divu gadu perioda.	VidM
24.	Informācijas tehnoloģiju padome	17 – 0	Sekmēt Latvijas izglītības sistēmas integrāciju Eiropas Savienības kopējās attīstības procesos informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā.	IZM
25.	Intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības sabiedriski konsultatīvā padome	11	Izstrādāt priekšlikumus situācijas uzlabošanai intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības jomā.	IeM
26.	Sabiedrības konsultatīvā padome	~ 15	Padome tiek sasaukta, lai aicinātu speciālistus uz diskusiju un uzklaušu viedokli par kādu tā brīža aktuālu iekšlietu jautājumu. Padomi vada un sasauc iekšlietu ministrs. SKP darbojas sabiedrībā pazīstami cilvēki – nozaru speciālisti, kuri nav IeM iestāžu darbinieki.	IeM
27.	Interesu izglītības iestāžu direktoru konsultatīvā padome	7 – 0	Mērķis – ieteikumu un priekšlikumu izstrāde interešu izglītības jomā.	IZM

28.	Interesu izglītības programmu ekspertu komisijas padome	mainīgs	Interesu izglītības programmu satura pilnveide, priekšlikumu izstrāde atbilstīgajās nozarēs (kultūrizglītība, vides izglītība, tehniskā jaunrade, skolēnu zinātniskā darbība).	IZM
29.	Invalīdu lietu nacionālā padome	18 – 9	Piedalās invalīdu integrācijas politikas izstrādē un īstenošanā.	LM
30.	Īpaši jutīgo teritoriju apsaimniekošanas pasākumu koordinācijas padome	14 – 1	Īpaši jutīgo teritoriju apsaimniekošanas pasākumu koordinācijas padome ir konsultatīva institūcija, kas sniedz ieteikumus valsts pārvaldes institūcijām valsts politikas veidošanā, lai novērstu lauksaimnieciskas darbības izraisītu piesārņojumu ar nitrātiem (turpmāk – nitrātu piesārņojums). Padomei ir šādas funkcijas: koordinēt nitrātu piesārņojuma samazināšanas un novēršanas rīcības programmas izstrādi, izpildi un atjaunošanu, ņemot vērā vides ministra apstiprinātās monitoringa programmas izpildi; konsultēt valsts un pašvaldību institūcijas, kā arī privātpersonas jautājumos par nitrātu piesārņojuma novēršanu; sniegt atzinumus valsts vides aizsardzības iestādēm par priekšlikumiem, kas saņemti no valsts un pašvaldību institūcijām par nitrātu piesārņojuma novēršanu; sniegt ieteikumus valsts institūcijām par nepieciešamajiem grozījumiem normatīvajos aktos, kas saistīti ar nitrātu piesārņojuma novēršanu; sniegt atzinumus par saņemtajām sūdzībām, kas saistītas ar nitrātu piesārņojumu; informēt sabiedrību par padomes kompetencē esošajiem jautājumiem un nodrošināt informācijas apmaiņu ar līdzīgas kompetences institūcijām; veicināt dažādu institūciju sadarbību, lai mazinātu nitrātu piesārņojumu un piesārņojumu ar citām augu barības vielām, kā arī uzlabotu darba vadītāju un izpildītāju kvalifikāciju šajā jomā; novērtēt nitrātu piesārņojuma samazināšanas vai novēršanas rīcības programmas efektivitāti.	VidM
31.	Klašu audzinātāju metodisko apvienību vadītāju konsultatīvā padome	10 – 0	Priekšlikumu izstrāde audzināšanas darbībai vispārējās izglītības iestādēs.	IZM

32.	Konsultatīvā padome Atfistības sadarbības politikas jautājumos	23 – 1	Konsultēt Ārlietu ministriju par dažādu iesaistīto pušu interesēm un prioritātēm atfistības sadarbības jautājumos. Padome ir konsultatīvs mehānisms divpusējās un daudzpusējās politikas plānošanai un pozīcijas formulēšanai.	ĀM
33.	Koordinācijas darba grupa dzimumu līdztiesības jautājumos	21 – 3	Dzimumu līdztiesības integrētās pieejas pastāvīga īstenošana (pastāvīga).	LM
34.	Ķemeru Nacionālā parka konsultatīvā padome	14 – 2	Ķemeru nacionālā parka konsultatīvā padome ir koleģiāla konsultatīva institūcija, kas izveidota, lai veicinātu dabas aizsardzības un saimnieciskās darbības interešu saskaņošanu Ķemeru nacionālajā parkā. Padomei ir šādas galvenās funkcijas: piedalīties nacionālā parka dabas aizsardzības plāna izstrādāšanā, kā arī veicināt tā īstenošanu; veicināt un atbalstīt sadarbību starp valsts un pašvaldību institūcijām, nevalstiskajām un sabiedriskajām organizācijām, fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī ārvalstu institūcijām nacionālā parka izveidošanas un darbības mērķu, aizsardzības un izmantošanas noteikumu un dabas aizsardzības plāna īstenošanā. Padomi pārvēlē pēc četrus gadus darbības perioda.	VidM
35.	Latvijas būvniecības padome	27 – 8	Saskaņā ar Būvniecības likuma 5.pantu: (1) Ministru kabinets izveido Latvijas Būvniecības padomi un apstiprina Latvijas Būvniecības padomes nolikumu. (2) Latvijas Būvniecības padomes galvenie uzdevumi ir: 1) izstrādāt priekšlikumus par būvniecības attīstības koncepciju un stratēģiju; 2) izvērtēt būvniecības ilglaicīgas attīstības programmu, kā arī likumdošanas aktu saskaņotību un to atbilstību būvniecības attīstības koncepcijai; 3) izskatīt priekšlikumus normatīvo aktu sistēmas pilnveidošanai būvniecībā; 4) izstrādāt priekšlikumus attiecībā uz nozarei nepieciešamo kvalificēto speciālistu (arhitektu, plānotāju, inženieru, tehniķu un strādnieku) profesionālās sagatavošanas stratēģiju;	EM

			5) izskatīt priekšlikumus par valstiski svarīgām būvēm un dot atzinumus par to projektēšanu, būvniecību un finansēšanu.	
36.	Latvijas Republikas dalības Pasaules Tirdzniecības organizācijā Konsultatīvā padome	19	Koordinēt Latvijas dalības īstenošanu PTO.	ĀM
37.	Latvijas Filmu padome	11 – 2	Nozares Stratēģiskā Padome, dibināta kā sabiedriska padomdevēja institūcija, lai nodrošinātu demokrātijas principus filmu nozares pārvaldes jomā un sekmētu nacionālās filmu kultūras attīstību. Padomi apstiprina uz diviem gadiem.	KM
38.	Latvijas Mūzikas padome	12 – 2	Latvijas Mūzikas padome ir sabiedriska konsultatīva institūcija, kas vērtē valsts stratēģiju mūzikas mākslas jomā, kā arī ierosina un sniedz priekšlikumus Kultūras ministrijai lēmumu pieņemšanai jautājumos, kas saistīti ar mūzikas mākslas jomu. Padomi apstiprina uz diviem gadiem.	KM
39.	Latvijas Mazo un vidējo uzņēmumu un amatniecības padome	28	MVUAP galvenās funkcijas ir izskatīt un sekot tādu jautājumu (normatīvo dokumentu projektu, tautsaimniecības attīstības koncepciju, valsts budžeta un citu dokumentu) risināšanai, kas ir nozīmīgi MVU uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides politikas veidošanai un īstenošanai, un sekmētu MVU attīstību, kā arī sagatavot priekšlikumus un pieņemt rekomendējošus lēmumus par šiem jautājumiem, realizēt dialogu starp uzņēmējiem un Ekonomikas ministriju, citām valsts institūcijām un sabiedriskajām organizācijām, kā arī starptautiskajām organizācijām, kuras ietekmē MVU darbību un attīstību.	EM
40.	Latvijas Meža konsultatīvā padome	21 – 12	Apstiprināta ar Ministru kabineta 1997.gada 16.decembra rīkojumu Nr.78, lai koordinētu valsts un sabiedrisko organizāciju darbību Latvijas meža nozares attīstības veicināšanai.	ZM
41.	Lisabonas stratēģijas uzraudzības padome	19 – 5	Nodrošināt Lisabonas stratēģijā noteikto uzdevumu izpildi Latvijā un iesaistīt šo uzdevumu izpildē valsts institūcijas, Saeimu, pašvaldības un sociālos partnerus. Uzraudzības padomes uzdevums ir koordinēt Lisabonas stratēģijas nacionālās	ĀM

			programmas izstrādi, uzraudzīt šīs programmas izpildes gaitu un informēt sabiedrību par Lisabonas stratēģijas nacionālajā programmā noteikto uzdevumu izpildi Latvijā. Par Lisabonas stratēģijas uzraudzības padomi atbildīga ir Ekonomikas ministrija. Bez nozaru ministrijām un atsevišķām Saeimas komisijām tajā ir iekļauti pārstāvji no Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Pašvaldību savienības, Tautsaimniecības padomes un Mazo un vidējo uzņēmumu un amatniecības padomes. Ārlietu ministriju uzraudzības padomē pārstāv ārlietu ministrs.	
42.	Meža attīstības fonds	24 – 12	Dibināts 2001.gada 23.oktobrī. Fonda mērķis ir mežsaimniecības atbalsta un attīstības programmu finansēšana. Meža zinātniskā izpēte un meža īpašnieku izglītošana.	ZM
43.	Medību saimniecības attīstības fonds	13 – 5	Fonds izveidots 2004.gada martā, lai attīstītu medību saimniecību. Fonda padomē pārstāvētas 11 dažādas ar medību jautājumiem saistītas valsts institūcijas un nevalstiskās organizācijas. Padome plāno un izvērtē fonda līdzekļu izlietojumu, izskata projektu pieteikumus, pieņem lēmumu par projekta iekļaušanu finansējamo projektu sarakstā vai noraida to.	ZM
44.	Konsultatīvā padome ārējās ekonomiskās politikas koordinācijas jautājumos	16 – 1	Sekmēt ministriju, citu valsts, pašvaldību un nevalstisko institūciju tiešu sadarbību vienotas ārējās ekonomiskās politikas veidošanā un īstenošanā.	ĀM
45.	Latvijas Tūrisma konsultatīvā padome (LTKP)	34 – 24	Veicināt tūrisma politikas īstenošanā iesaistīto ministriju, pašvaldību un NVO sadarbību (beztermiņa).	EM
46.	Latvijas Vides Aizsardzības fonda administrācijas konsultatīvā padome	23 – 20	Veicināt Latvijas vides aizsardzības fonda darbības atklātumu un saikni ar sabiedrību; aizstāvēt dažādu sabiedrisko organizāciju – profesionālo, nozaru un reģionālo asociāciju, izglītības un zinātnes iestāžu, vides aizsardzības organizāciju intereses fonda darbībā; veicināt tādu projektu finansēšanu, kuru mērķis atbilst valsts vai starptautiski atzītām vides politikas un vides izglītības prioritātēm un veicina ilgtspējīgu attīstību.	VidM

47.	Literatūras un grāmatniecības padome	11 – 4	Literatūras un grāmatniecības padome ir Kultūras ministrijas sabiedriska padomdevēja un konsultējoša institūcija, kas izstrādā literatūras un grāmatniecības politiku valstī un pieņem ar literatūru un grāmatniecību saistītus lēmumus. Padomi apstiprina uz trim gadiem.	KM
48.	Lubāna mitrāju kompleksa konsultatīvā padome	20 – 2	Lubāna mitrāju kompleksa konsultatīvā padome ir koleģiāla konsultatīva institūcija, kuras mērķis ir veicināt Lubāna mitrāju kompleksa – starptautiskas nozīmes mitrāja – dabas aizsardzības un saimniecisko interešu saskaņošanu. Padomes galvenās funkcijas ir veicināt un atbalstīt sadarbību starp valsts un pašvaldību institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, citām juridiskajām un fiziskajām personām un ārvalstu institūcijām, lai īstenotu Lubānas mitrāju kompleksa un tajā esošo īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanas un aizsardzības mērķus un nodrošinātu teritorijas ilgtspējīgu attīstību. Padomi pārvēlē pēc divu gadu darbības perioda.	VidM
49.	Mācību līdzekļu – mācību grāmatu izdevēju konsultatīvā padome	15 – 12	Mācību līdzekļu kvalitātes uzlabošana.	IZM
50.	Mācību priekšmetu konsultatīvās padomes	mainīgs	Mācību priekšmetu satura pilnveide (visu darbības laiku).	IZM
51.	Ministru kabineta Dzimumu līdztiesības padome	13 – 6	Veicināt vienotas dzimumu līdztiesības politikas izstrādi un koncepcijas par dzimumu līdztiesību īstenošanu (pastāvīga).	LM
52.	Muzeju padome	14 – 2	Latvijas Muzeju padome ir sabiedriska konsultatīva institūcija, kas veicina valsts stratēģijas izstrādi muzeju jomā, muzeju attīstību un sadarbību, kā arī lēmumu pieņemšanu jautājumos, kuri attiecas uz muzejiem un Nacionālo muzeju krājumu. Padomi apstiprina uz četriem gadiem.	KM
53.	Nacionālā attīstības plāna (NAP) izstrādes vadības grupa	28 – 5	Lēmumu pieņemšana par NAP projekta izstrādi un virzību. Darbojas no 2004.gada septembra līdz 2006. gada maijam.	RAPLM

54.	Nacionālā attīstības plāna (NAP) neatkarīgo ekspertu darba grupa	13 – 1	Sniegt atzinumus par NAP projektu, norādīt uz nepieciešamajiem labojumiem, papildinājumiem, sniegt metodisku palīdzību starpinstitūciju darba grupām NAP sadaļu apspriešanas gaitā; saskaņot NAP projektu ar Latvijas valsts attīstības vīziju. Darbojas no 2005.gada 29.aprīļa līdz 2006.gada 4.maijam.	RAPLM
55.	Nacionālā kultūras padome	13 – 1	Nacionālā kultūras padome: 2.1. vērtē un prognozē atsevišķu kultūras nozaru stratēģiskās perspektīvas un izstrādā viedokli par tām plašā kultūrpolitiskā un sociālekonomiskā kontekstā; 2.2. vērtējuma izstrādāšanai sadarbojas ar dažādu nozaru ekspertu komisijām, kuras sagatavo argumentētus kultūrpolitikas stratēģijas priekšlikumus; 2.3. pēc kultūras ministra pilnvarojuma ir tiesīga pārstāvēt to dažādās institūcijās un uzklaustīt sabiedrības pārstāvju viedokli, lai nodrošinātu informācijas apriti; 2.4. piedalās kultūras budžeta un investīciju politikas veidošanā atbilstoši kultūrpolitikas stratēģijai, tās prioritātēm; 2.5. piedalās likumprojektu izstrādāšanā. Padomi apstiprina uz diviem gadiem.	KM
56.	Nacionālā plānojuma izstrādes darba grupa	21 – 1	Izstrādāt Nacionālo plānojumu (darbosies līdz 2006.gada 31.decembrim).	RAPLM
57.	Nacionālā Rīcības plāna īstenošanas un pārraudzības komiteja	29 – 8	Pārraudzīt, kā tiek īstenoti NRP ietvertie mērķi un uzdevumi. Identificēt NRP īstenošanas gaitā radušās problēmas un izstrādāt priekšlikumus identificēto risku novēršanas pasākumiem.	LM
58.	Nacionālās inovāciju programmas Vadības padome	18 – 6	Sekmēt inovatīvos procesus Latvijā, veicināt nacionālās inovāciju sistēmas attīstību un sniegt priekšlikumus nacionālās inovāciju programmas rīcības plānam nākamajiem gadiem.	EM
59.	Nacionālās programmas "Nacionālā programma veselības aprūpes jomā 2004.–2006.gadam" vadības komisija	9 – 1	Nodrošināt Vienotā programmdokumenta aktivitāšu 1.4.1 "Primārās veselības aprūpes infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana", 1.4.2. "Neatliekamās medicīniskās palīdzības sistēmas infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana" un 1.4.3. "Vienotās	VM

			asins donoru drošības un informācijas sistēmas izveide" ieviešanas uzraudzību.	
60.	Nacionālās trīspusējās sadarbības padome (NTSP)	21 – 14	Nodrošināt un veicināt valdības, darba devēju un darbinieku organizāciju (arodbiedrību) sadarbību nacionālajā līmenī, lai nodrošinātu saskaņotu, visai sabiedrībai un valsts interesēm atbilstošu sociālekonomiskās attīstības problēmu risināšanu, izstrādājot un ieviešot stratēģiju, programmas un normatīvos aktus sociālajos un ekonomiskajos jautājumos, kas garantētu sociālo stabilitāti un labklājības līmeņa paaugstināšanu valstī un paaugstinātu sociālo partneru līdzatbildību par pieņemtajiem lēmumiem, kā arī to izpildi.	LM (no 01.01.2006.- VK)
61.	Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadome	20 – 14	Darba lietu apakšpadome nodrošina un veicina valsts, darba devēju organizāciju un to apvienību un darbinieku arodbiedrību sadarbību un līdzdalību darba aizsardzības, darba tiesisko attiecību regulējuma un vienlīdzīgo iespēju saistībā ar darba tiesiskajām attiecībām jomas pilnveidošanā.	LM (no 01.01.2006. – VK)
62.	Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadome	15 – 10	Apakšpadome ir izveidota, lai sekmētu valsts, darba devēju un darbinieku (arodbiedrību) organizāciju sadarbību profesionālās izglītības un nodarbinātības valsts politikas un stratēģijas izstrādes un īstenošanas jomā. Viens no galvenajiem uzdevumiem ir izskatīt valsts attīstības plānu, koncepciju, normatīvo aktu projektus profesionālās izglītības, cilvēkresursu attīstības un nodarbinātības jomā un iesniegt priekšlikumus to pilnveidei.	LM (no 01.01.2006. – VK)
63.	Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) Veselības aprūpes nozares apakšpadome	9 – 6	Apakšpadome nodrošina un veicina valsts, darba devēju organizāciju un to apvienību un darbinieku arodbiedrību sadarbību un līdzdalību veselības aprūpes jautājumu risināšanā.	LM (no 01.01.2006. – VK)
64.	Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes Sociālās drošības apakšpadome	9 – 6	Apakšpadome izveidota, lai nodrošinātu un veicinātu valsts, darba devēju organizāciju un to apvienību un darbinieku arodbiedrību sadarbību un līdzdalību valsts sociālās drošības sistēmas pilnveidošanā, lai garantētu sociālo stabilitāti un paaugstinātu sociālo	LM (no 01.01.2006. – VK)

			partneru līdzatbildību par pieņemto lēmumu izpildi. Apakšpadome darbojas pastāvīgi.	
65.	Narkoloģijas valsts aģentūras konsultatīvā padome	5 – 1	Veicināt saskaņotu starpinstitūciju sadarbību atkarības vielu izplatības samazināšanā, iesaistīt atkarības vielu politikas realizācijā nevalstiskās organizācijas un sabiedrības pārstāvjus, sekmēt izveidotās Narkoloģijas valsts aģentūras stratēģijas realizāciju.	VM
66.	Nolietoto transportlīdzekļu apsaimniekošanas padome	9 – 2	Konsultatīva institūcija, kuras lēmumiem un atzinumiem nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas jomā ir ieteikuma raksturs. Padomei ir šādas funkcijas: sniegt ieteikumus valsts institūcijām par nepieciešamajiem grozījumiem normatīvajos aktos, kas saistīti ar nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanu; konsultēt valsts un pašvaldību institūcijas, kā arī privātpersonas jautājumos par nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanu; sniegt priekšlikumus par nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmas finansēšanu, tai skaitā apstrādes uzņēmumu subsidēšanas mehānismiem un subsīdiju apmēriem; sniegt atzinumus valsts vides aizsardzības iestādēm par priekšlikumiem, kas saņemti no valsts un pašvaldību institūcijām un sabiedrības par nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanu; informēt sabiedrību par padomes kompetencē esošajiem jautājumiem un nodrošināt informācijas apmaiņu ar ieinteresētajām institūcijām; izvērtēt un sniegt atzinumu par līgumu projektiem starp transportlīdzekļu būvētāju vai to pilnvarotu pārstāvi un Vides ministriju par nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas sistēmas izveidi un piemērošanu; sekot subsīdiju piešķiršanai nolietotu transportlīdzekļu apstrādes uzņēmumiem no valsts budžeta programmas "Vides aizsardzības fonds" par savāktajiem (arī savāktajiem atmestajiem nolietotajiem transportlīdzekļiem) un apstrādātajiem transportlīdzekļiem, kā arī mērķprogrammu realizācijai atbilstoši Nolietoto transportlīdzekļu apsaimniekošanas likumam.	VidM, SM

67.	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) konsultatīvā padome	24 – 2	Veidot un īstenot Latvijas sadarbības politiku ar OECD.	ĀM
68.	Pārtikas padome	13	Darbojas kopš 2003.gada 17.jūlija. Pārtikas padome ir koordinējoša un konsultatīva institūcija, kas koordinē pārtikas aprites valsts uzraudzības un kontroles politikas izstrādi. Padomes priekšsēdētājs ir zemkopības ministrs (vai viņa pilnvarota persona).	ZM
69.	Ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu padome	5	Padome ir koordinējoša un konsultatīva institūcija lauksaimniecības un pārtikas produktu ģeogrāfisko norāžu reģistrācijai un aizsardzībai. Padomes organizatorisko un tehnisko jautājumu kārtošānu nodrošina Zemkopības ministrijas Veterinārā un pārtikas departamenta Kvalitātes nodaļa.	ZM
70.	Piecas Nacionālā attīstības plāna (NAP) izstrādes starpinstiūciju darba grupas	40 – 13	Nodrošināt nozaru un reģionu, vides u.c. horizontālo interešu integrēšanu un saskaņošanu NAP izstrādes procesā no 2005.gada aprīļa līdz 2006.gada maijam.	RAPLM (plānots, ka būs trīs NAP starpinstiūciju darba grupas)
71.	Piena un piena produktu konsultatīvā padome	16 – 6	Starpinstiūciju darba grupas sākotnējo nacionālo pozīciju un instrukciju sagatavošana (pastāvīgi).	ZM
72.	Profesionālās izglītības iestāžu direktoru vietnieku audzināšanas darbā konsultatīvā padome	10 – 0	Priekšlikumu izstrāde audzināšanas darbībai profesionālās izglītības iestādēs.	IZM
73.	Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadome (PINTSA)	15 – 5	Sekmēt valsts, darba devēju un darbinieku (arodbiedrību) organizāciju sadarbību profesionālās izglītības un nodarbinātības valsts politikas un stratēģijas izstrādes un īstenošanas jomā. PINTSA izveidota 2000.gada 12.jūlijā (Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes lēmums; prot. Nr.11 5.punkts).	IZM
74.	Projekta Rail Baltica konsultatīvā padome	8 – 1	Sagatavot projekta Rail Baltica ieviešanu.	SM

75.	Radiācijas drošības padome	8 – 1	Konsultēt valsts un pašvaldību institūcijas un iestādes, kā arī citas institūcijas un iestādes par jautājumiem, kas saistīti ar radiācijas drošību un kodoldrošību, un veicināt dažādu institūciju sadarbību radiācijas drošības nostiprināšanā. Sastāvs tiek apstiprināts uz četriem gadiem.	VidM
76.	Reģionālās attīstības konsultatīvā darba grupa	22 – 4	Reģionālās attīstības sistēmas efektivitātes pilnveidošana Latvijā.	RAPLM
77.	Seksuāli transmisīvo slimību un HIV infekcijas izplatības ierobežošanas koordinācijas komisija	17 – 4	Nodrošināt Ministru kabineta 2003. gada 27.novembra rīkojuma Nr.733 "Par Cilvēka imūndeficīta vīrusa (HIV) un AIDS izplatības ierobežošanas programmu 2003.–2007.gadam" ieviešanas vadību, koordināciju un pārraudzību, kā arī priekšlikumu izstrādi valsts politikas attīstībai HIV/ AIDS jautājumos.	VM
78.	Slīteres Nacionālā parka konsultatīvā padome	18 – 2	Slīteres nacionālā parka konsultatīvā padome ir koleģiāla konsultatīva institūcija, kas izveidota, lai veicinātu dabas aizsardzības un saimnieciskās darbības interešu saskaņošanu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās – Slīteres nacionālajā parkā, Grīņu dabas rezervātā un Moricsalas rezervātā. Padomes galvenās funkcijas ir: piedalīties īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzību un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu izstrādāšanā, dabas aizsardzības plāna izstrādāšanā un aktualizēšanā, kā arī veicināt to īstenošanu; veicināt un atbalstīt sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām, sabiedriskajām organizācijām, uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām), fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī ārvalstu institūcijām, lai īstenotu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanas mērķus. Padomes pārvēlē pēc divu gadu perioda.	VidM
79.	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Konsultatīvā padome	8	Konsultatīvā padome ir SPRK veidota ekspertu institūcija, kuras mērķis ir sekmēt un organizēt SPRK sadarbību ar zinātniski tehnisko inteliģenci, veicināt regulējamo nozaru pārraudzības efektivitāti un sniegt zinātnisku vērtējumu par SPRK darbību un izstrādātajiem dokumentu projektiem.	EM

			Konsultatīvās padomes pastāvīgie locekļi tiek apstiprināti uz trim gadiem.	
80.	Starpinstitūciju darba grupa "Latvijas nacionālo pozīciju sagatavošanai par Eiropas Savienības Ministru padomē ietvertajiem Izglītības un zinātnes ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem zinātnes un pētniecības jomās"	14 – 3	Mērķis – sagatavot Latvijas nacionālās pozīcijas par Eiropas Savienības Ministru padomē ietvertajiem Izglītības un zinātnes ministrijas kompetencē esošajiem jautājumiem zinātnes un pētniecības jomā. Pastāvīga.	IZM
81.	Tautsaimniecības padome	23	Tautsaimniecības padome izskata un seko tādu jautājumu (normatīvo dokumentu projektu, tautsaimniecības attīstības koncepciju, valsts budžeta un citu dokumentu) risināšanai, kas ir nozīmīgi Latvijas tautsaimniecības attīstībai, sagatavo priekšlikumus un pieņem rekomendējošus lēmumus par šiem jautājumiem, uztur dialogu starp uzņēmējiem un Ekonomikas ministriju, Tautsaimniecības vienotās stratēģijas un attīstības padomi, kā arī ar citām valsts institūcijām un sabiedriskajām organizācijām.	EM
82.	Teātra padome	10 – 3	Latvijas Teātra padome, dibināta kā sabiedriska Kultūras ministrijas padomdevēja institūcija, lai nodrošinātu demokrātijas principu īstenošanu teātra nozares pārvaldes jomā un veicinātu nacionālas teātra mākslas attīstību. Padomi apstiprina uz diviem gadiem.	KM
83.	Teiču dabas rezervāta konsultatīvā padome	12 – 2	Teiču dabas rezervāta konsultatīvā padome ir koleģiāla konsultatīva institūcija, kas izveidota, lai veicinātu dabas aizsardzības un saimnieciskās darbības interešu saskaņošanu Teiču dabas rezervātā un Krustkalnu dabas rezervātā. Padomei ir šādas galvenās funkcijas: piedalīties rezervātu dabas aizsardzību un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu izstrādāšanā, dabas aizsardzības plāna izstrādāšanā un aktualizēšanā, kā arī veicināt to īstenošanu; veicināt un atbalstīt sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām,	VidM

			nevalstiskajām un sabiedriskajām organizācijām, fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī ārvalstu institūcijām, lai īstenotu rezervāta izveidošanas mērķus. Padomi pārvēlē pēc viena gada darbības perioda.	
84.	Uztura padome	15 – 2	Izstrādāt un pilnveidot uztura politiku.	VM
86.	Valsts aģentūras "Sabiedrības veselības aģentūra" konsultatīvā padome	5 – 1	Veicināt saskaņotu starpnozaru sadarbību, sekmēt valsts aģentūras "Sabiedrības veselības aģentūra" attīstības stratēģijas realizāciju un nodrošināt aģentūras darbības pārraudzību.	VM
85.	Valsts pārvaldes reformas padome	23 – 4	Akcentēt valsts pārvaldes darbības uzlabošanas nozīmi, paplašināt diskusiju par valsts pārvaldes politiku, iesaistot diskusijā sabiedrības, valsts un privātā sektora pārstāvjus. Funkcijas – izvērtēt valsts pārvaldes reformas gaitu un sniegt priekšlikumus valsts pārvaldes modernizācijai un darbības uzlabošanai, konsultēt Ministru kabinetu valsts pārvaldes reformas politikas jomā, veicināt valsts, pašvaldību iestāžu un citu institūciju sadarbību.	VK
86.	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Konsultatīvā padome	7 – 3	Konsultatīvā padome, izveidota ar Labklājības ministrijas 2004.gada 11.februāra rīkojumu Nr.12, lai veicinātu valsts politikas īstenošanu, analizētu problēmas un izstrādātu priekšlikumus sociālās apdrošināšanas pakalpojumu un valsts sociālo pabalstu sniegšanas jomā, sekmētu VSAA attīstības stratēģijas īstenošanu. Padome iecelta uz trim gadiem.	LM
87.	Valsts veselības konsultatīvā padome	20 – 16	Sabiedrības veselības politika.	VM
88.	Valsts zivsaimniecības pārvaldes Makšķerēšanas lietu konsultatīvā padome	15 – 9	Makšķerēšanas sabiedrisko organizāciju iesaistīšana makšķerēšanas attīstības politikas veidošanā, īstenošanā un makšķerēšanas valsts pārvaldē (beztermiņa).	ZM
89.	Valsts zivsaimniecības pārvaldes Zvejniecības komisija	10 – 4	Efektīvi izmantot ar zvejniecību saistīto institūciju un sabiedrisko organizāciju pieredzi zvejas organizēšanas jautājumos un nodrošināt operatīvu lēmumu pieņemšanu Latvijas nozvejas kvotu racionālā izmantošanā un zivju resursu pārzināšanā, kā arī novērst iespējamus subjektīvos faktorus minēto jautājumu risināšanā (beztermiņa).	ZM

90.	Vides konsultatīvā padome	20 – 16	Padomes darbības mērķis ir veicināt pēc iespējas plašāku sabiedrības iesaistīšanu ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā, sadarbību un informācijas apmaiņu vides aizsardzības jomā starp ikvienu personu un sabiedrību kopumā, valsts institūcijām un pašvaldībām, kā arī sekmēt priekšlikumu sniegšanu jautājumos, kas saistīti ar vides politikas izstrādi un īstenošanu un attiecīgu normatīvo aktu sagatavošanu. VKP sastāvs katru gadu tiek pārvēlēts.	VidM
91.	Vizuālās mākslas padome	11 – 3	Vizuālās Mākslas padome ir Kultūras ministrijas sabiedriska konsultatīva un padomdevēja institūcija vizuālās mākslas nozares pārvaldes jomā. Padomi apstiprina uz diviem gadiem.	KM
92.	Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) konsultatīvā padome	7 – 2	Konsultatīvā padome izveidota ar Labklājības ministrijas 2004. gada 11.februāra rīkojumu Nr.11, lai veicinātu valsts politikas īstenošanu, analizētu problēmas un izstrādātu priekšlikumus bezdarba samazināšanas un bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta jautājumos, kā arī sekmētu NVA darbības un attīstības stratēģijas īstenošanu.	LM
93.	Tehnisko palīgīdzekļu centra konsultatīvā padome	5 – 3	Konsultatīvā padome izveidota ar Labklājības ministrijas 2004.gada 8.marta rīkojumu Nr.35, lai veicinātu valsts politikas īstenošanu, analizētu problēmas un izstrādātu priekšlikumus invalīdu un personu ar funkcionāliem traucējumiem nodrošināšanas ar tehniskiem palīgīdzekļiem uzlabošanai, kā arī sekmētu TPC darbības un attīstības stratēģijas īstenošanu.	LM
94.	Sociālās integrācijas centra (SIC) konsultatīvā padome	5 – 3	Konsultatīvā padome izveidota ar Labklājības ministrijas 2004.gada 26.jūlija rīkojumu Nr.96, lai veicinātu valsts politikas īstenošanu, analizētu problēmas un izstrādātu priekšlikumus invalīdu nodrošināšanas ar sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumiem uzlabošanai, kā arī sekmētu SIC darbības un attīstības stratēģijas īstenošanu.	LM

95.	Profesionālās karjeras izvēles valsts aģentūras (PKIVA) konsultatīvā padome	5 – 2	Konsultatīvā padome izveidota ar Labklājības ministrijas 2004.gada 5.jūlija rīkojumu Nr.81, lai veicinātu bezdarba samazināšanas preventīvā pasākuma īstenošanu – pakalpojumu sniegšanu profesionālās orientācijas jomā –, analizētu problēmas un izstrādātu priekšlikumus profesionālās orientācijas jautājumos, sekmētu PKIVA sadarbības un attīstības stratēģijas īstenošanu.	LM
96.	Zivsaimniecības konsultatīvā padome	10 – 5	Iesaistīt valsts institūcijas, kā arī zivsaimniecības nozares nevalstiskās un profesionālās organizācijas zivsaimniecības politikas veidošanā un īstenošanā (beztermiņa).	ZM
97.	Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome	22 – 22	Lauksaimniecības un lauku attīstības daudznozaru un nozaru nevalstisko organizāciju iesaistīšana lauksaimniecības un lauku attīstības politikas veidošanā un īstenošanā; konkurētspējīgas lauksaimniecības produkcijas ražošanas, pārstrādes un eksporta veicināšana; alternatīvu nodarbošanās veidu attīstības laukos veicināšana. LOSP apvieno 42 lauksaimniecības un lauku attīstības visas nozares un Latvijas teritoriju aptveršanas ražotāju un pārstrādātāju nevalstiskās organizācijas. LOSP kā biedrība ir reģistrēta Uzņēmumu reģistrā 2004.gada 28.decembrī, taču ir darbojusies kā konsultatīva padome kopš 2000.gada 16.aprīļa. LOSP statuss ir noteikts Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 12.pantā, katru gadu tiek slēgts sadarbības līgums ar ZM, ar kuru saskaņā LOSP nodrošina saikni ražotājs–ZM–ražotājs, iesaistot lauksaimniekus lēmumu pieņemšanas procesos.	ZM
98.	Informācijas sabiedrības nacionālā padome	16 – 20	Sekmē informācijas sabiedrības veidošanu Latvijā un koordinē valsts iekļaušanos globālajā un Eiropas attīstības procesā.	ĪUMEPLS
99.	ERAF Nacionālo programmu koordinācijas padome	18	Koordinē sadarbību starp ERAF un iesaistītajām institūcijām (projektu realizētājiem).	ĪUMEPLS
100.	E-pārvaldes koordinācijas padome	17 – 21	Sekmē elektroniskās pārvaldes ieviešanu un koordinē sadarbību starp valsts institūcijām, NVO u.c. tās ieviešanas gaitā.	ĪUMEPLS

101.	Tautību un sabiedrības integrācijas konsultatīvā padome	17 – 10	Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās un sekretariāta konsultēšana un informēšana jautājumos, kas saistīti ar etnopolitiku, sabiedrības integrāciju Latvijā un Latvijas mazākumtautību tiesībām. Padome izstrādā priekšlikumus Latvijas sabiedrības integrācijas procesu veicināšanai, kā arī etnopolitikas īstenošanas pilnveidošanai; Latvijā dzīvojošo tautību tiesisko, sociāli ekonomisko, politisko, izglītības un kultūras problēmu risināšanai; tautību, kas dzīvo Latvijā, kultūras un etniskās identitātes saglabāšanai. Padome sniedz atzinumus par tiesību aktu projektiem, kā arī sniedz komentārus par tiesību aktiem un, ja nepieciešams, ierosina izdarīt grozījumus tajos.	ĻUMSILS
102.	Pasažieru autotransporta padome	9 – 5	Padomdevēja institūcija, tās lēmumiem ir ieteikuma raksturs.	SM
103.	Pasažieru starptautisko pārvadājumu konsultatīvā padome	7 – 4	Padomdevēja institūcija, tās lēmumiem ir ieteikuma raksturs.	SM
104.	Garīgās veselības valsts aģentūras konsultatīvā padome	4 – 3	Padomes uzdevums ir sniegt atzinumus un priekšlikumus aģentūras vidēja termiņa darbības un attīstības stratēģijas efektivitātes īstenošanai un darbības pilnveidošanai.	VM
105.	Pacientu pārstāvju konsultatīvā padome	10 – 10	Padomes mērķis ir veicināt sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanas procesā pacientu tiesību jomā, kā arī sniegt priekšlikumus par Veselības ministrijas izstrādātajiem normatīvajiem aktiem pacientu tiesību aizsardzības jomā.	VM
106.	Sporta medicīnas valsts aģentūras Konsultatīvā padome	3 – 1	Padomes uzdevums ir sniegt atzinumus un priekšlikumus aģentūras vidēja termiņa darbības un attīstības stratēģijas efektivitātes īstenošanai un darbības pilnveidošanai.	VM
107.	Veselības veicināšanas valsts aģentūras konsultatīvā padome	6 – 4	Padomes uzdevums ir sniegt veselības ministram un aģentūrai atzinumus un priekšlikumus par aģentūras vidēja termiņa darbības un attīstības stratēģijas īstenošanu un darbības pilnveidošanu.	VM

108.	Konsultatīvā padome medicīnas zinātnes attīstības jautājumos	17 – 1	Padomes darbības mērķis ir veicināt medicīnas zinātnes attīstību un sagatavot priekšlikumus par medicīnas zinātnes politikas veidošanas un īstenošanas, medicīnas zinātnes attīstīšanas un pētījumu veicināšanas iespējamajiem strukturālajiem modeļiem.	VM
109.	Nacionālā Reģionālās attīstības padome		Risina jautājumus, kas saistīti ar reģionālo attīstību.	RAPLM

5.pielikums

**Par sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām
atbildīgās amatpersonas ministrijās**

uz 02.06.2005.

(Informāciju sagatavoja

Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts)

Ministrija	Amatpersona	Amats	Tālrunis	E-pasts
Aizsardzības ministrija	Jolanta Valēviča	Sabiedrisko attiecību departamenta Stratēģijas analīzes un plānošanas nodaļas vadītāja	7335132	jolanta.valevica@mod.gov.lv
Ārlietu ministrija	Maija Mauriņa	Starptautisko organizāciju un humanitāro jautājumu departamenta Humanitāro jautājumu nodaļas vecākā referente	7016310	majja.maurina@mfa.gov.lv
	Karina Kovale	Attīstības sadarbības politikas departamenta vecākā referente (par komunikāciju stratēģijas īstenošanu attīstības sadarbības jautājumos)	7016165	Karina.Kovale@mfa.gov.lv
	Inese Liepiņa	Ārējo ekonomisko sakaru veicināšanas nodaļas vadītāja (par sadarbību ar nozaru asociācijām ārejo ekonomisko sakaru jautājumos)	7016240	Inese.Liepina@mfa.gov.lv
Bērnu un ģimenes lietu ministrija	Inga Liepa	Ģimenes lietu departamenta direktore	7356492	inga.liepa@bm.gov.lv
	Laila Rieksta-Riekstiņa	Bērnu tiesību aizsardzības departamenta direktore	7356487	laila.rieksta-riekstina@bm.gov.lv
Ekonomikas ministrija	Signe Tuklere	Tautsaimniecības struktūrpolitikas departamenta vecākā referente	7013117	Signe.Tuklere@em.gov.lv
	Uģis Sarma	Enerģētikas departamenta direktors	7013169	Ugis.Sarma@em.gov.lv

Finanšu ministrija	Daiga Reihmane	Ministrijas preses sekretāra p.i., Komunikācijas departamenta direktora p.i.	7083867	daiga.reihmane@fm.gov.lv
Iekšlietu ministrija	Inga Dobelniece	Stratēģijas departamenta direktore	7219570	inga.dobelniece@iem.gov.lv
Izglītības un zinātnes ministrija	Inga Černika	Politikas koordinācijas departamenta Politikas analīzes un plānošanas nodaļas vecākā referente	7047969	inga.cernika@izm.gov.lv
	Diāna Šimansone	Eiropas lietu departamenta Starptautisko sakaru nodaļas vecākā referente	7047905	diana.simansone@izm.gov.lv
Kultūras ministrija	Ilvija Vule	Stratēģijas nodaļas vecākā referente	7078118	ilvija.vule@mk.gov.lv
Labklājības ministrija	Zane Lielķikute	Komunikācijas departamenta sabiedrisko attiecību speciāliste	7021665	Zane.Lielkikute@lm.gov.lv
Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija	Ilze Dišlere	Komunikācijas nodaļas vadītājas vietniece	7770388	ilze.dislere@raplm.gov.lv
Satiksmes ministrija	Zane Līdaka	Sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja vietniece	7028261	zane.lidaka@sam.gov.lv
Tieslietu ministrija	Jana Saulīte	Sabiedrisko attiecību nodaļa	7036712, 7036708	jana.saulite@tm.gov.lv
Vides ministrija	Eriks Leitis	Valsts sekretāra padomnieks	7026422	eriks.leitis@vidm.gov.lv
Veselības ministrija	Rinalds Muciņš	Valsts sekretāra vietnieks	7876001	Rinalds_Mucins@vm.gov.lv
	Ainārs Čivčs	Sabiedrības veselības departamenta direktors	7876070	Ainars_Civcs@vm.gov.lv
	Juris Bundulis	Farmācijas departamenta direktors	7876110	Juris_Bundulis@vm.gov.lv
Zemkopības ministrija	Nina Rakstiņa	Lauku attīstības departamenta direktore	7027393	Nina.Rakstina@zm.gov.lv

Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts	Evita Kirilova	Sekretariāta vadītājas vietniece, Sabiedrības integrācijas departamenta direktore	7365332	evita.kirilova@integracija.gov.lv
Valsts kanceleja	Ilze Greiškalna	Komunikācijas departamenta konsultante	7082912	Ilze.Greiskalna@mk.gov.lv

Rīga

2005.gada 15.jūnijs

Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memorands

Apzinoties pilsoniskas sabiedrības nozīmi valsts un tautas ilgtspējīgā attīstībā, kā arī valsts un nevalstisko organizāciju sadarbības ietekmi uz pieņemto lēmumu kvalitāti, Latvijas Republikas Ministru kabinets (turpmāk – Ministru kabinets) Ministru prezidenta Aigara Kalvīša personā un nevalstiskās organizācijas, kuras pārstāv paraksta sadaļā minētās personas, noslēdz šo sadarbības memorandu (turpmāk – memorands) par nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta (turpmāk – puses) savstarpējo sadarbību.

I. Memoranda mērķis

1. Memoranda mērķis ir sekmēt efektīvas un sabiedrības interesēm atbilstošas valsts pārvaldes darbību, nodrošinot pilsoniskās sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanas procesos visos līmeņos un stadijās valsts pārvaldē, tādējādi veicinot demokrātiskas valsts pamatelementa – pilsoniskās sabiedrības attīstību.

II. Mērķa īstenošana

2. Puses atbalsta Pilsoniskas sabiedrības stiprināšanas politikas pamatnostādņēs 2005.–2014.gadam un valsts programmā “Pilsoniskas sabiedrības stiprināšana. 2005.–2009.gads” noteiktos principus un uzdevumus mērķu sasniegšanai.

3. Nodrošinot mērķa īstenošanu, puses ievēro atklātību un visas sabiedrības intereses. Pušu sadarbība balstās uz vispāratzītiem tiesību principiem, ievērojot normatīvajos aktos noteikto kompetences sadalījumu un darbības ietvarus, kā arī pušu rīcībā esošos resursus.

4. Lai sekmētu memorandā ietverto principu īstenošanu un noteikto mērķu sasniegšanu, nevalstiskās organizācijas un Ministru kabinets apņemas:

- a) izveidot efektīvu mehānismu memoranda īstenošanas pārraudzībai;
- b) nodrošināt valsts programmas “Pilsoniskas sabiedrības stiprināšana. 2005.–2009. gads” īstenošanas novērtējumu un nepieciešamo izmaiņu plānošanu un izstrādi;
- c) īstenot kopīgus projektus, veicot visaptverošu sabiedrības pilsonisko izglītošanu jautājumos, kas skar valsts pārvaldi, kā arī valsts pārvaldes darbinieku izglītošanu jautājumos, kas saistīti ar nevalstisko organizāciju darbību;
- d) sekmēt caurskatāmu un pieejamu Eiropas Savienības struktūrfondu un citu finansējuma avotu izmantošanas mehānismu izstrādi un ieviešanu dzīvē;
- e) sagatavot priekšlikumus par nepieciešamo finansējuma apjomu kopīgo mērķu sasniegšanai;

- f) sagatavot nepieciešamos priekšlikumus par grozījumiem normatīvajos aktos, lai nodrošinātu 1 % no iedzīvotāju ienākuma nodokļa novirzīšanu sabiedriskā labuma organizācijām.

5. Puses apņemas arī turpmāk sekmēt nepieciešamo mehānismu izstrādi, ieviešanu un uzlabošanu, lai nodrošinātu nevalstisko organizāciju informētību un efektīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos, nodrošinot:

- a) nevalstisko organizāciju sniegto atzinumu atspoguļošanu jautājumu saskaņošanas protokolos;
- b) ieinteresēto nevalstisko organizāciju deleģēto pārstāvju līdzdalību saskaņošanas sēdēs, konsultatīvajās padomēs, kā arī atsevišķu projektu izstrādei izveidotās darba grupās;
- c) nevalstisko organizāciju informēšanu par lēmumiem, kas pieņemti saistībā ar to iesniegtajiem priekšlikumiem, norādot pieņemto lēmumu pamatojumu;
- d) nevalstiskajām organizācijām iespēju sekot līdzi tiesību aktu projektu izstrādei un sniegt par tiem atzinumus, arī uzlabojot nevalstisko organizāciju informētību par tiesību aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu virzību Ministru kabinetā un ministrijās.

6. Ministru kabinets apņemas sekmēt valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanu biedrībām, nodibinājumiem un citām pilsoniskās sabiedrības institūcijām:

- a) atbalstot koncepcijas izstrādi valsts pārvaldes uzdevumu deleģēšanas veicināšanai, tādējādi sekmējot efektīvas valsts pārvaldes darbību un tai noteikto funkciju izpildi;
- b) atbalstot nevalstisko organizāciju un to sadarbības tīklu iesaistīšanu politikas veidošanā attiecīgu programmu un sadarbības līgumu ietvaros;
- c) veicinot līdzdarības līgumu slēgšanu (gan īstermiņā, gan ilgtermiņā);
- d) nodrošinot precīzu nosacījumu noteikšanu valsts pārvaldes uzdevumu pildīšanai;
- e) turpinot darbu pie valsts pārvaldes sniegto pakalpojumu vienotu izmaksu noteikšanas, kas ir viens no valsts pārvaldes efektivitātes novērtēšanas kritērijiem;
- f) veicinot nepieciešamās normatīvās bāzes izstrādi, lai nodrošinātu efektīvāku pilsoniskās sabiedrības līdzdalību tādu lēmumu pieņemšanas procesos, kuri skar pašvaldību kompetencē esošos jautājumus.

7. Apzinoties, cik būtiska loma memorandā noteiktā mērķa sasniegšanā ir nevalstisko organizāciju savstarpējās sadarbības koordinācijai un atklātības principam, nevalstiskās organizācijas apņemas sekmēt efektīvu viedokļu apmaiņu starp nevalstiskajām organizācijām un nodrošināt konstruktīvu sadarbību starp nevalstiskajām organizācijām, sabiedrību un Ministru kabinetu.

III. Noslēguma jautājumi

8. Memorands stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā parakstīšanas.
9. Memorands ir atvērts parakstīšanai arī tām organizācijām, kuras nav uzskaitītas šī memoranda parakstu sadaļā.
10. Puses, deleģējot savus pārstāvjus, ne retāk kā divas reizes gadā kopīgi izvērtē šī memoranda izpildes gaitu un izskata jautājumus, kas saistīti ar sadarbības turpmāku veicināšanu.
11. Visus jautājumus un domstarpības, kas saistītas ar šī memoranda izpildi, puses risina sarunu ceļā.
12. Memoranda izpildi koordinē un tehniski nodrošina Valsts kanceleja.
13. Memorands sastādīts divos eksemplāros, katrai no pusēm pa vienam eksemplāram. Nevalstiskās organizācijas informē Valsts kanceleju par nevalstisko organizāciju memoranda eksemplāra turētāju. Ministru kabineta eksemplāra turētāja ir Valsts kanceleja.
14. Citas nevalstiskās organizācijas var pievienoties memorandam ik pēc sešiem mēnešiem no memoranda spēkā stāšanās dienas.

15. Pievienojoties jaunām nevalstiskajām organizācijām, tiek parakstīti abi memoranda eksemplāri.

Ministru prezidents

Aigars Kalvītis

Nevalstiskās organizācijas:

Atklātā sabiedriskā fonda
"ZĪMES Fonds" vārdā

Armands Strazds

Atklātā sabiedriskā fonda
ATSPULGS vārdā

Valēris Nartišs

Baltijas–Amerikas Partnerattiecību
programmas Latvijā vārdā

Ieva Morica

Bāreņu biedrības "Saules bērni"
vārdā

Gunta Užane

Biedrības "Alianse ilgtspējīgai
attīstībai" vārdā

Agris Bombiza

Biedrības "Balgales pagasta
"Strops"" vārdā

Ilze Kreicberga

Biedrības "Inflanty" vārdā

Ivans Griņevičs

Biedrības "Koālicija dabas un
kultūras mantojuma aizsardzībai"
vārdā

Sandra Jakušonoka

Biedrības "Latvijas bērniem ar
kustību traucējumiem" vārdā

Ineta Stelbovica

Biedrības "Latvijas iepakojumu
asociācija" vārdā

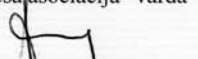
Eleonora Brice

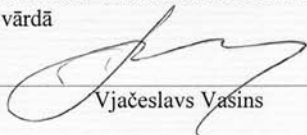
Biedrības "Latvijas pilsoniskā
alianse" vārdā

Rasma Pīpiķe

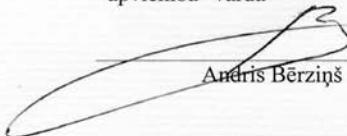
Biedrības "Latvijas Tranzīta
biznesa asociācija" vārdā

Aivars Lembergs

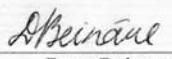
Biedrības "Pilsoniskā iniciatīva 21"
vārdā

Vjačeslavs Vašins

Biedrības "Rīgas Samariešu
apvienība" vārdā

Andris Bērziņš

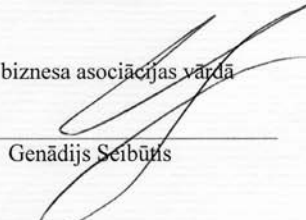
Biedrības "Skalbes" vārdā

Dace Beināre

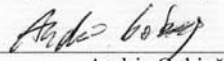
Biedrības "Velku biedrība" vārdā

Liāna Velka

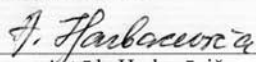
Drošības biznesa asociācijas vārdā

Genādijs Seibūris

Eiropas Kustības Latvijā vārdā

Andris Gobiņš

Izglītības un zinātnes darbinieku
arodbiedrības vārdā

Astrīda Harbacēviča

Latvijas Amatniecības kameras
vārdā

Vilnis Kazāks

Latvijas biedrības
"Glābiet bērnus" vārdā

Valentīna Eihenberga

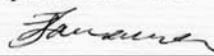
Latvijas Diabēta asociācijas vārdā

Jeļena Butikova

Latvijas gruzīnu biedrības
"Samšoblo" vārdā

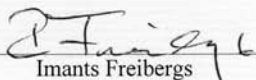

Šakro Tolhašvili

Latvijas ģimenes plānošanas un
seksuālās veselības asociācijas
"Papardes zieds" vārdā

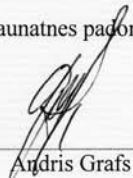

Inga Jankauska

Latvijas Informācijas un
komunikāciju tehnoloģiju asociācijas
vārdā

Imants Freibergs

Latvijas Jaunatnes padomes vārdā

Andris Grafs

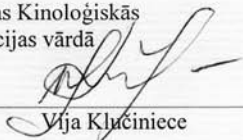
Latvijas jauniešu kustības
"Tellus" vārdā

Mārtiņš Kālis

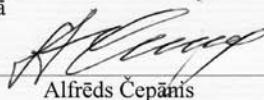
Latvijas Juristu biedrības vārdā

Aivars Borovkovs

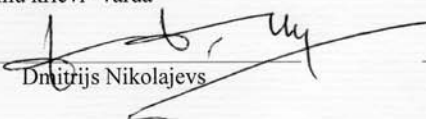
Latvijas Kinoloģiskās
federācijas vārdā

Viļa Klūciniece

Latvijas Lombardu asociācijas
vārdā

Alfrēds Čepānis

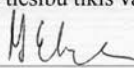
Latvijas nacionālās komisijas
"Rietumu krievi" vārdā

Dmitrijs Nikolajevs

Latvijas Nedzirdīgo savienības
vārdā

Iveta Lāce-Miezīte

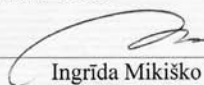
Latvijas nevalstiskās organizācijas
Bērnu tiesību tīkls vārdā

Inguna Ebela

Latvijas Pensionāru federācijas
vārdā

Aina Verze

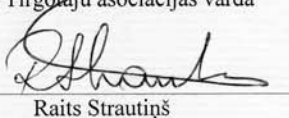
Latvijas Pieaugušo izglītības
apvienības vārdā

Ingrida Mikiško

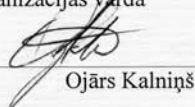
Latvijas Sarkanā Krusta vārdā

Dita Mālniece

Latvijas Tirgotāju asociācijas vārdā

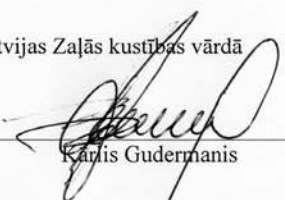

Raiis Strautiņš

Latvijas Transatlantiskās
organizācijas vārdā

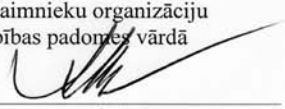

Ojārs Kalniņš

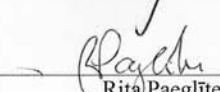
Latvijas Zaļās kustības vārdā

Kārlis Gudermanis

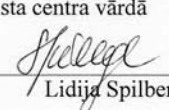
Lauksaimnieku organizāciju
sadarbības padomes vārdā

Armands Krauze

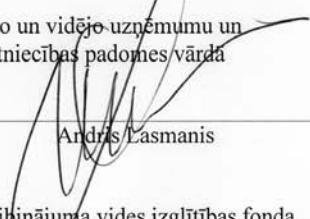
LCIVSO SUSTENTO vārdā

Rita Paeglīte

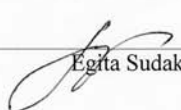
Madonas nevalstisko organizāciju
atbalsta centra vārdā

Lidijsa Spilberga

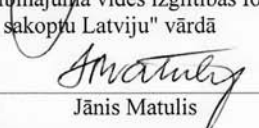
Mazo un vidējo uzņēmumu un
amatniecības padomes vārdā

Andris Lasmanis

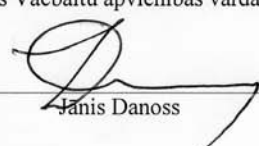
Nodibinājuma "Talsu sieviešu un
bērnu krīžu centrs" vārdā

Egita Sudakova

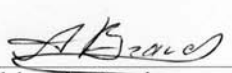
Nodibinājuma vides izglītības fonda
"Par sakoptu Latviju" vārdā

Jānis Matulis

Rīgas Vācbaltu apvienības vārdā

Jānis Danoss

Sabiedriskās organizācijas
"Mazākumtautību bērnu un jauniešu
programma "ZELTA KAMOLIŅŠ""
vārdā

Aleksandrs Brandavs

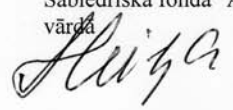
Sabiedriskās organizācijas
"Stratēģija" vārdā

Inga Jurka

Sabiedriskās organizācijas "Latvijas
Dzimumu līdztiesības apvienība"
vārdā

Kristīne Dupate

Sabiedriskā fonda "Asistents"
vārdā

Aija Ceriņa

Sabiedriskās politikas centra
"Providus" vārdā

Vita Tērauda

Sabiedrisko organizāciju
apvienības "Alūksnes nevalstisko
organizāciju atbalsta centrs" vārdā

Krista Vecāne

Vidzemes kultūras un mākslas
biedrības vārdā

Solveiga Boicova
Solveiga Boicova

Elza Jūpura

Ladriņas bērnu apvienības
"Vih" vadītāja
K. K. Lelčevica

"Bendera"
klubs

LIBIC (Ladriņas indiešu bērnu izglītības centrs) -
- nodibinātājs
Vadītāja - Guna Hofmane
Hofmane

FOUNDATION EMDA BALTICS

PIET JEN, CHAIRMAN

PIEZĪMES

A series of horizontal lines for writing notes, spanning the width of the page.

PIEZĪMES

A series of horizontal lines for writing notes, spanning the width of the page.

PIEZĪMES

A series of horizontal lines for taking notes.

